

Да постигнеш 4 милиона гласа не е никак лош резултат за бойното кръщение на една нова левица, която вече се надява да влияе върху финансовите решения на следващото правителство.

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 3 МАЙ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 102 (6206)

www.duma.bg

Фестивал

Необичайното изкуство от хартия завладява София

Стр. 28

Засега

Пощите в малките селища остават

Стр. 6

Класация

„Литекс“ е 221-ви в света, ЦСКА - 328-ми, а „Левски“ - 339-и

Стр. 31

Няколко
ДУМИ

ЕВА
КОСТОВА

Давайте!

И така - конгресът на КНСБ тръгна вчера не само с шеги и закачки, освиркания и куртоазни приветствия, но и със сериозна програма за нов растеж, качествена заемост, справедливи доходи и социална сигурност. Синдикатът чрез своя лидер поиска смяна на философията на данъчното облагане, поне с 25 на сто по-високи доходи, минимална заплата от 330 лева, адекватни пенсии - всичко съчетано с нова икономическа политика (стр. 4). И надали някой в залата и извън нея не е мислил приблизително същото. Управляващите гости обещаха да изпълнят исканията, но с уговорката за сложното ни финансово време. Синдикатите поискаха, управляващите обещаха. Но казаното днес, дали ще стане сторено утре? Кой ще гарантира това, ако синдикатите не натискат управляващите?

Иначе работата ще заприлича на рапорт гаген, рапорт приет. Игва и въпросът за исторически сложилата се роля на синдикатите по света. Които сплотяват и организират като един юмрук бедните и онеправданите в тяхното недоволство. На принципа: сам човек трудно ще се пребори, но, ако се съюзи с други като него - вероятността за успех е по-голяма. Днес наши синдикални лидери обличат действията на недоволство във фразата - стачкуваме не ние, стачкуват работещите. Напоследък затова сигурно синдикатите не са в първите редици на много от протестите.

Има и нещо друго - в цял свят левите сили подкрепят синдикатите в тяхната борба. Ако те се съюзят с тях и у нас, борбата е обречена на успех. Защото точно левите идеи носят търсеното равенство и благоденствие. В този смисъл и КНСБ трябва да предложи нови и смислени форми за синдикална подкрепа. Ние сме „за“. Давайте!

Откриха как законно да уволняват бременни

Работодател закрива фирма и открива нова само и само да се отърве от бъдеща майка

Вратичка в закона, който забранява да бъдат уволнявани бременни, са открили работодатели, стана ясно от репортаж на ТВ7 вчера. 34-годишната Теодора Бакърджиева работила като учител в частно училище за чужди езици в Бургас. В момента, в който жената излиза в болничен, тя обаче е уволнена. Теодора е разведена и има още едно дете на 13 години, а вече втори месец

е без доходи.

Според Кодекса на труда бременна служителка може да бъде уволнена единствено при закриване на предприятието. Точно това направил нейният бивш работодател. Дейността на фирмата е спряна и е разкрита друга, където са преназначени всички служители с изключение на Теодора. Начинът, по който е направено това, изключва всякак-

ва възможност Инспекцията по труда да се намеси.

Засегнатата жена няма много варианти за реакция. Една от възможностите е да съди бившата си шефка. Експерти обаче припомнят, че подобни дела могат да се проточат до няколко години.

В Кодекса на труда иначе е регламентирана много подробно защитата на бременните

жени. Освен че няма право да ги уволнява, работодателят не може да възлага и да задължава бременни и кърмачки да извършват работа, която излага на опасност или застрашава сигурността и здравето им. Бременната жена или кърмачката може да откаже изпълнението на работа, определена като вредна за здравето на майката или детето.

Снимка БГНЕС

В навечерието на Националния празник на Република Полша, който се чества днес, в Парк-музей „Владислав Варненчик“ пристигнаха полските мотористи от мотоциклетното дружество „Изток - Запад“ от гр. Гроджиск Великополски. Посещението им в музея е част от двуседмичен пробег, посветен на почитането на паметта на всички поляци, жертвали живота си за своята родина, сред които е полско-унгарският крал Владислав III Ягело

ТРАНСПЛАНТАЦИИТЕ СПРЯХА, А СТОТИЦИ ХОРА ЧАКАТ ДОНОР

Стр. 2

България

www.duma.bg

Снимка БГНЕС

Вертолетите на Военновъздушните сили изпълниха тренировъчни полети за празника на БА 6 май - Гергьовден на малка височина над София

Трансплантациите спряха, а стотици хора чакат донор

866 души се нуждаят от нов бъбрек, 41 от черен гроб, а 32 от сърце

От началото на годината досега у нас не е извършена нито една трансплантация от трупен донор, а бъбречните трансплантации от жив донор са само две. Печалната статистика бе изнесена вчера от Изпълнителната агенция по трансплантации (ИАТ). В момента чакащите за трансплантация на бъбрек са 866 души, 41 човека се нуждаят от трансплантация на черен дроб, 32 - на сърце, и петима на бял дроб.

Тенденцията към рязко намаление на трансплантациите е от миналата година, когато имаше само четири трупни донора, чиито органи бяха при-

садени на общо 13 пациенти. За сравнение, през 2010 г. трупните донори бяха 21.

Експерти оценяват 2010 година като успешна за трансплантациите. Според тях това се дължи на масирана кампания на здравното министерство и подобрената координация между болниците. Увеличени бяха и сумите, които здравното министерство плаща на болниците за всяка извършена трансплантация. България започна да си сътрудничи и с европейската организация Евротрансплант, като първо страната предостави органи, за които нямаше подходящ реципиент у нас, а след това и български паци-

ент получи бъбрек от германски донор.

Обменът на органи обаче стана причина за скандал, след като сини депутати обявиха, че износът на органи бил незаконен. Последвалите проверки не установиха нарушения, но малко по-късно около трансплантациите се заформи нов скандал Ц - този път за това, че фондът за трансплантации в чужбина не е усвоил отпуснатия му бюджет.

Скандалите в крайна сметка доведоха до затварянето на фонда за трансплантациите в чужбина, създаден по инициатива на премиера Бойко Борисов, който в началото на мандата обяви, че ако трябва, ще

тегли кредити, за да праща хората да си правят трансплантации в чужбина. Сменен бе и директорът на Изпълнителната агенция по трансплантации Теодора Джалева.

След смяната на висши чиновници не последваха действия, които да възвърнат доверието в трансплантациите, скандалите също продължиха да се точат. Наскоро ИАТ откри нередности при детските трансплантации в болница "Лозенец", но лечебното заведение отхвърли всички обвинения, а проверките там продължават да се точат и все още не е взето окончателно решение за прекратяване на тази дейност.

Водосвет за нова икона за храм в Крушари

Дана РУСЕВА

Водосвет и осветяване на нова икона за църквата "Св. Димитър" в село Крушари, Добричка област, предстои в събота. Местните споделят, че преди време от храма били откраднати две икони. По-късно едната била върната, окачена на оградата, но останало усещането за прокоба, а в Крушари регистрирали трагични инциденти с млади хора. Затова решили да купят икона и да я осветят. С курбан ще се измоли здраве и благоденствие. Ще бъдат поканени не само християнски свещеници от Добрич, но и представители на мюфтийското настоятелство.

ПУБЛИКУВАЙТЕ

Вашите малки обяви, поздравления и възпоминания на страниците на вестник ДУМА

ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО СЪБОТА. ЦЕНИТЕ СА С ДДС.

1 КОЛ / 50 ММ ИЛИ 2 КОЛ / 25 ММ = 10 ЛВ.	1 КОЛ / 75 ММ = 15 ЛВ.
2 КОЛ / 40 ММ = 20 ЛВ.	2 КОЛ / 50 ММ = 25 ЛВ.
2 КОЛ / 75 ММ = 30 ЛВ.	2 КОЛ / 90 ММ = 32 ЛВ.

АДРЕСИ ЗА РЕКЛАМА И МАЛКИ ОБЯВИ В ГР. СОФИЯ

РЕДАКЦИЯ
НА В-К ДУМА:

1784 бул. "Цариградско шосе" №113А, тел.: 02/9705 205;
9705 221, факс: 9752 604, e-mail: reklama@duma.bg

РАБОТНО ВРЕМЕ:

От понеделник до петък: 10:00 - 17:30

За обяви за следващия ден: 10:00 - 13:00

ИНФОЦЕНТЪР ДУМА:

София, 1000, ул. "Позитано" №20, тел.: 02/810 73 78,
0886 707 551, e-mail: duma_infcenter@abv.bg

РАБОТНО ВРЕМЕ:

9,00 - 16,00 ч.

Таксата за посещение при лекар остава 2.90 лв.

Таксата за посещение при лекар ще остане 2.90 лв., стана ясно вчера. Здравният министър Десислава Атанасова обаче заяви, че предстои законодателни промени, които предвиждат отвързването на потребителската такса от минималната работна за-

плата. Въпреки това таксата ще остане висока, докато законодателните промени не бъдат разглеждани. Промените в закона за здравното осигуряване ще бъдат внесени за разглеждане на заседанието на правителството следващата седмица, обеща Атанасова. По думите ѝ е

предвидено да се въведе постоянна такса от 2.70 лв., а еднодневният престой в болница да струва 5.40 лв.

"Не смятам, че това е популизъм. Да, вярно, касе се за 0.20 лв., но това са средства, които дава всеки болен българин от джоба си", коментира Атанасова.

Ден за солидарност между поколенията в Смолян

За "Европейския ден на солидарността между поколенията" ОУ "Стою Шишков" в Смолян отваря врати от 14 часа днес, за да посрещне група възрастни, които ще говорят на теми като старееене, взаимопомощ, разбирателство, подкрепа, солидарност и пр. Учениците и гостите им ще участват в съвместни групи по пеене, шиене, рисуване, готварство. Инициативата съвпада с друго важно събитие за училището-домакин - отбелязването на 150-годишния юбилей от създаването му. То е първото класно училище в Средните Родопи и има богата история, която продължава да се пише.

Космическата Валя Балканска ще бъде част от срещата между поколенията, в подкрепа на каузата за едно по-добро общуване, солидарност и

поддържане на градивния диалог между млади и стари. Инициативата е част от проекта Generations@school ("Поколенията на училище"), осъществявана с подкрепата на Европейската комисия. Съорганизатори са националният координатор на Европейската година 2012 за България Тотю Младенов, министър на труда и социалната политика, и Р.А.У. Education с партньорството на МОМН. Целта е да се скъси дистанцията между различните поколения, те да успеят да намерят общ език, за да се разбират по-добре, да си помагат и да живеят в един хармоничен и изпълнен със съпричастност и уважение свят.

За повече информация по проекта и Европейската година 2012: <http://www.historypin.com/gats/bg/> и www.active-ageing-2012.eu

Рагвам се, че Дянков го има.
Рагвам се, че го има - иначе
по мен щяхте да свирите

Бойко Борисов изпитва обществено облекчение

Парламентът не иска закон за българския език

Веселка ВЕНКОВА

ГЕРБ се въздържаха при гласуването на проектите за закон за българския език, предложени от опозицията, а ДПС гласува "против" и по двата. Първия внесе проф. Любен Корнезов и по него гласуваха 112 народни представители - 15 "за", 19 бяха против и 78 се въздържаха. За проекта на депутатите от "Атака" Огнян Стоичков и проф. Станислав Станилов гласуваха 120 народни представители, 19 го подкрепиха, 23 бяха против и 78 отново се въздържаха.

Галина Банковска от ГЕРБ обясни, че проектите по същество дублирали конституционните принципи и възпроизвеждали вече уредени права в други закони. "Развитието на българския език не може да става със съвет или комисия", заяви зам.-председателката на комисията по образование и наука, след като по-рано беше за приемане на такъв закон.

"Нека всички бъдем загрижени за чистотата на българския език, но да имаме съзнание, че езикът има свои вътрешни, собствени закони, по които се развива", заяви в 25-минутно "похвално слово" за българския език зам.-председателят на ДПС Любви Местан. Филологът-българист преброил над 30 граматически и пунктуационни грешки в двата законопроекта и посочи това по време на дискусиата.

"В червено съм отбелязал грешките в двата законопроекта - граматически и правописни. Ако те бъдат приети, то вносителите трябва първи да бъдат санкционирани за неспазване на правописните правила", посочи Местан.

Депутатът посочи, че 37 процента от зрелостниците са получили много високи

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Любви Местан отбеляза с червено 30 граматически и правописни грешки в проектите

Ако има нещо истинско в нашата история, това е дивният български език, който ни е управлявал в продължение на 450 години, заяви историкът Андрей Пантев. Той поздравя двата екипа "за тази грижа, тревога и надежда", която изразяват чрез проектозаконите

оценки, без са съставили и едно изречение в текстовата част на теста от държавния зрелостен изпит по български език и литература, включително и на последната матура. "Предлагам да не е възможно покриването на критерия за зрелост, без да покажеш умение за съставяне на текст, и ако това се превърне в непреодолим стандарт, тази промяна ще изиграе много по-голяма роля за защита на българския език, отколкото който и да е специален закон", заключи Местан.

Чрез езика не трябва да се уреждат конюнктурни политически отношения, изтъкна Местан. Подозрение у него породил фактът, че на заседанието на образователната комисия министър Игнатов представил отрицателна позиция по проекта на "Атака", а после се е върнал с радикално променено становище и обявил проекта Стоичков/Станилов за необходим, а на Корнезов - за негоден.

Местан за акустиката в НС

"От телевизионния ефир, включително и от тази трибуна, ни заливат странни конструкции в говоренето, включително и на министри, които започват едно изречение, минават през второ, връщат се към първото, съставят още няколко подчинени изречения като четвърто и пето, и накрая няма завършено изречение. Ако искаме всичко това да не определя акустиката на тази зала, трябва да поискаме министърът на образованието и образователната ни система да си свършат работата".

Анастасов се извини публично на гения

Дълга извинение на българските граждани, защото си изпуснах нервите, заяви от парламентарната трибуна зам.-председателят на Народното събрание Анастас Анастасов след спор с независимия депутат Георги Терзийски. "Когато дойдох за пръв път в тази сграда, имах изключително уважение към хората тук. Когато направих забележката, тя

беше принципна. Когато си тук, трябва да уважавах хората в залата, пред екраните, които слушат нашите дебати. Когато нямаш юридически аргументи, не е нужно да повтаряш едно и също. Извинявайте, г-н Терзийски, голяма грешка направих, но ще си запазя мнението за вашето поведение", допълни Анастасов.

Георги Терзийски се оплака преди това на председателката на парламента Цеца Цачева, че по недопустим начин е бил обиден от Анастас Анастасов. "Аз не съм си позволил да направя оценка нито на професионалните, нито на личните му качества. Давах примери или от практиката, или от правото. Държа публично от трибуната Народното събра-

ние да ми се извини", настоя Терзийски. Мая Манолова заяви, че се е случило нещо недопустимо. "Анастасов си позволи да обиди Терзийски. Направих справка с Конституцията и с правилника на Народното събрание - в тях няма допусната възможност председателстваният НС да прави анализ, оценка и квалификация както на

изказването на народния представител, който е взел думата, така и на самата личност. Няма основание и настоявам г-н Анастасов да се извини. Моля за колегиално, нормално и уважително отношение като народен представител към народен представител. Там, където се стигне до обиди, трябва да има и извинение", посочи Манолова.

Сергей Станишев с най-много номинации за лидер на БСП

Общо 160 номинации за председател на НС на БСП е получил Сергей Станишев на състояните се до момента 262

отчетно-изборни конференции на партията в цялата страна. Номинациите на Георги Първанов са 69. Конференции-

те, които са издигнали само Станишев за председател, са 87, а конференциите, които са издигнали Първанов като

единствен кандидат, са 8. Над 30% са новоизбраните председатели на общински съвети на БСП.

Нови съкращения в БА от 1 юли

Съкращения в Българската армия започват от 1 юли, обяви министърът на отбраната Аню Ангелов. Те ще засегнат няколко военни формирования, както и новите длъжности във всичките военни училища и във Военномедицинската академия. Класификаторът предвижда промени на конкретни длъжности и отпадане за някои от тях, посочи Ангелов. От съкращенията няма да бъдат засегнати онези, които заемат длъжности, за които се изисква висше офицерско звание.

Грешка на пилотите е причина за падането на военния МиГ-29 на 26 март на летище Граф Игнатиево край Пловдив, е записано в предварителния доклад на разследващата комисия, уточни министър Аню Ангелов. Той не каза дали срещу летиците ще има дисциплинарни наказания и дали прокуратурата ще им образува наказателно производство. Точната констатация, записана в доклада за аварията, е "грешка в експлоатацията на летателната техника при излитане". Окончателният доклад на разследващите ще бъде готов до 21 дни.

Ангелов отхвърли предположението, че малкият брой летателни часове

на пилотите може да е причината за инцидента. По думите му майор Илия Дойчинов е един от най-опитните летици в базата с 27 часа във въздуха само за тази година. При инцидента пострадала и двамата пилоти на изстребителя. Според министъра те са в добро здравословно състояние. Майор Дойчинов ще бъде изписан днес и ще носи месец специален корсет за стабилизиране на гръдните прешлени.

На капитан Петър Методиев предстои операция във ВМА за двата прешлена, счупени при катапултирането. Министърът подчерта отново, че действията на пилотите са били професионални.

Мартин Шулц с лекция за изхода от кризата

Председателят на Европейския парламент Мартин Шулц пристига днес на официално посещение в София. От 15.30 часа видният социалист ще изнесе лекция на тема "Европейският път за изход от кризата" в аулата на Софийския университет "Св. Климент Охридски". На лекцията ще присъства председателят на НС на БСП и президент на ПЕС Сергей Станишев. Шулц и Станишев ще имат среща "на четири очи", съобщиха вчера от "Позитано" 20.

О Б Я В А

Община Белене обявява публичен търг с тайно наддаване за продажба на общински имот - поземлен имот с площ 2315 кв.м, ведно със застроените в него гараж със ЗП-20 кв.м и масивна двуетажна сграда със ЗП-130 кв.м по ЗРП на с. Деков, община Белене, УПИ II-508, стр.в.109, отреден "за обществено обслужващи дейности".

Имотът е актуван с АЧОС № 2954/13.03.2012 год. Начална тръжна цена (НТЦ) - 24 800 лева без ДДС.

Публичният търг ще се проведе на 30.05.2012 год. (сряда), а при неявяване на кандидати - на 06.06.2012 год. (сряда) от 14.30 часа в зала № 26 на административната сграда на община Белене.

Оферти с депозити за участие в публичния търг в размер на 10% от НТЦ за обекта, запечатани в непрозрачен плик, ще се приемат до 16.30 часа на 29.05.2012 год. (вторник), съответно до 16.30 часа на 05.06.2012 год. (вторник) в деловодството на община Белене - стая № 10, след заплащане на същите по сметка (IBAN): BG61 STSA 9300 3359 4547 00, BIC: STSA BGSF в "Банка ДСК" ЕАД.

Цената на тръжните документи е 100 лева с включен ДДС за обекта и те могат да се получат в същите срокове до 16.00 часа на 29.05.2012 год. (вторник), съответно до 16.00 часа на 05.06.2012 год. (вторник) в стая № 15, след заплащане на същите по сметка (IBAN): BG74 STSA 9300 8459 4547 00, код за вид плащане 44 80 07, BIC: STSA BGSF в "Банка ДСК" ЕАД.

При отказ за подписване на договор от спечелилите участници внесените депозити не се възстановяват. Оглед на обектите може да се извършва всеки работен ден след закупуване на тръжни книжа с представител на Общината.

За допълнителна информация - тел.(0658) 3-10-61, инж.Пламен Петров

КМЕТ: /Петър Дулев/

България

www.duma.bg

Конгресът на КНСБ освирка Симеон Дянков

Конфедерацията поиска ръст на работната заплата поне с 25%

Новината за присъствието на финансовия министър Симеон Дянков на вчерашния конгрес на КНСБ предизвика освиркване в пълната със синдикалисти зала. Въпреки студеното посрещане Дянков взе думата и се впусна в обяснения как до следващото лято около 20 административни структури ще бъдат преместени от София към другите големи градове. Минималната заплата се увеличи с 22%, а инфлацията се е увеличила с 8 на сто от началото на кризата, така че има реален растеж, опита да омилостиви публиката Дянков. Той дори обяви, че е оптимист, че и пенсиите, и заплатите може да се увеличат през следващата година. Министърът предположи, че догодина доходите дори може да отбележат ръст от 10% - нещо, което синдикатът поиска от него преди време.

Президентът на КНСБ Пламен Димитров обаче отсеке, че настоява за реален ръст на средната заплата с не по-малко от 25% при възстановяване на броя на работните места. Той бе категоричен, че минималната заплата трябва да стане поне 330 лв. от началото на 2013 г. КНСБ настоява още в началото на следващата година всички пенсии да се увеличат поне с десетте процента на инфлацията, а от 2014

г. да се възстанови и прилага Швейцарското правило за осъвременяването им. От конфедерацията предлагат размерът на социалните помощи да бъде определен на основата на линията на бедност.

Синдикалистите настояват за смяна на философията на данъчното облагане. "Плоският данък без необлагаем минимум и ниският размер на максималния осигурителен доход формират една регресивна скала на данъчно-осигурителна тежест. Тази несправедливост постоянно задълбочава неравенствата и трябва да бъде премахната", категоричен бе Димитров.

Лидерът на КНСБ заяви, че организацията трябва да предложи нови и смислени форми за синдикална подкрепа. Според него това може да стане чрез създаване на синдикален фонд за съдебно представителство и изграждане на национална система от синдикални взаимоспомагателни каси.

Гост на конгреса на КНСБ бе и лидерът на КТ "Подкрепа" Константин Тренчев. Той коментира предстоящото разглеждане в НС на предложението на финансовия министър за промени в Закона за Сребърния фонд. За този Сребърен фонд папата ли трябва да пише на Дянков и да му каже "Не го барай, бе човек", възмути се Тренчев.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Премиерът Борисов специално поздрави бившия президент Георги Първанов, който също бе сред гостите в залата

Борисов: Няма премиер, който да не иска високи пенсии

Надали има премиер или президент, който да не иска пенсиите да са високи, заплатите да са големи и непрекъснато да растат, да се работи по-малко, да има ниска пенсионна възраст. Ако има такъв, той е за убиване. Това изрече вчера дълбокомислено Бойко Борисов, доволен, че освиркаха Симеон Дянков, а не него.

Като гост на конгреса на КНСБ премиерът сподели, че е доволен от работата със синдикатите, защото те били конструктивни в отношенията си с него. При споровете 50% от исканията на синдикатите били възприемани от правителството.

Искаме да вдигнем доходите и да намалим пенсионната възраст, заяви премиерът, след което се оплака, че икономическите разчети позволявали ситуацията в страната да е такава, каквото е в момента, а не каквато той иска.

Борисов бе категоричен, че Законът за конфискацията ще важи за всички и не е специално насочен срещу опозицията. "ГЕРБ не сме вечни, ще дойдете догодина вие", прогнозира премиерът. 20 милиарда са заровени в къщи и вили, отбеляза Борисов и повтори, че законът ще важи и за ГЕРБ.

Сред официалните гости освен министрите Делян Добрев, Тотю Младенов, Десислава Атанасова, Вежди Рашидов, както и столичният кмет Йорданка Фандъкова бяха още много почетни гости, сред които и левите депутати Емилия Масларова, Драгомир Стойнев, Румен Петков и техни колеги от парламента. При представянето им президентът на конфедерацията Пламен Димитров пропусна името на експрезидента Георги Първанов, който също присъстваше. Още в началото на поздравлението си обаче Бойко Борисов поздрави бившия държавен глава.

Георги Христов

3 май
19.00 часа

НДК
зала 1

30 ЗЛАТНИ

КОНЦЕРТ-СПЕКТАКЪЛ

Билети: НДК

eventim.bg ticketpro.bg

УВОЛНИХА ОЩЕ ЕДИН ДИРЕКТОР В НЗОК

Директорът на дирекция "Лекарствена политика" в НЗОК Калина Пенчева бе уволнена вчера. Новият управител на касата Пламен Цекон е връчил официално предизвестие, потвърди от пресцентъра на касата.

В момента Пенчева е в отпуск. От касата коментираха, че смяната на ръководители на дирекции се случва периодично и не го отчитат като някакъв необичаен факт. Освен това според тях е нормално новият управител на НЗОК да си избере нов екип.

След оставката на д-р Нели Нешева за кратко се спрягаше и името на Калина Пенчева като евентуален неин заместник на поста.

Всеки пети българин е висшист

1 348 700 хил., или всеки пети човек в България има висше образование. Това показват данни на Националния статистически институт, огласени вчера. Хората, завършили средно образование, са 2 990 400, или 43,4%. Делът на лицата с начално и по-ниско образование е 13,9%.

Образованието на мъжете е малко по-високо от това на жените поради по-големия относителен дял на мъжете със средно и по-високо образование - 63,6 срещу 62,4%. За сметка на това жените завършват значително по-често висше образование от мъжете, като към момента на преброяването с висше образование са 791 800 жени, или 22,3%, а мъжете висшисти са 556 900. Значителни са и различията в

образователната структура по местоживееене - почти три четвърти от жителите на градовете (71,6%) са със завършено най-малко средно образование, докато за жителите на селата този относителен дял е едва 40,3%.

ПОЧИНА ВДОВИЦАТА НА МИШО БИРАТА

Ева Михова, съпруга на покойния бизнесмен Михаил Михов, е починала внезапно във вторник. За смъртта ѝ обаче бе съобщено ден по-късно, а причините за кончината ѝ бяха отдадени на естествена смърт вследствие на здравословни проблеми.

ДУМА припомня, че преди малко повече от година при съмнителни об-

стоятелства в хотел в Правец почина и съпругът ѝ. Мишо Бирата, както бе известен покойният шеф на Баскетболната федерация и собственик на пивоварната "Леденика", нашумя покрай записи от СРС-та от разговори на шефа на митниците Ваньо Танов. На един от записите се чува как премиерът Бойко Борисов настоява да се спре митническа провер-

ка срещу пивоварната "Леденика". След избухването на скандала Борисов обясни пред парламента, че за Михов му се е обаждал президентът Георги Първанов. Истината за разговорите така и не се разбра, а правителството прекрати разследването по случая. Фактите за това имало ли е опит за покровителство на бизнеса на Михов от страна на пре-

миера така и не се разбра.

След смъртта на съпруга си Ева Михова пое бизнеса му, както и негови задължения към кредитори. През февруари т.г. седем имота на починалия бизнесмен, оценени на 9.6 млн. лв., бяха предложени на публична продажба заради необслужван кредит към Банка ДСК.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Горещите майски температури изкараха варненци по плажовете

Арестуваха младежите, които оскверниха гробище

Арестуваха четиримата младежи, които публикуваха в интернет свои снимки, на които позират в гробището на село Звъничево, Пазарджишко. Полицията в Пазарджик е задържала момчетата с обвинения за хулиганство. Мирослав Стоянов, говорител на МВР в Пазарджик, обясни, че според него не става въпрос за вандализъм, а за непристойни действия, които са хулиганска проява. Задържаните роми обяснили, че един от групата провокирал останалите, като твърдял, че ги е страх. За да му докажат, че не е така, те се снимали на гробищата. Според Стоянов няма информация момчетата да са употребили алко-

хол или наркотици.

Снимките, на които момчетата позират с надгробни плочи в гробището в село Звъничево, предизвикаха вълна от недоволство в интернет и в социалните мрежи.

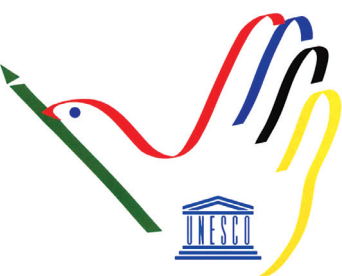
Според полицията снимките на гробищата не са вандализъм, а обикновено хулиганство

По свобода на медиите Бенин, Гвиана и Намибия ни изпревариха

Страната се нареди на 78 място в класация на неправителствената организация „Фрийдъм хаус“

България получи още едно международно предупреждение, че свободата в медиите ѝ е силно застрашена. Страната е изпреварена от държавите Бенин, Гвиана, Намибия и Източен Тимур по спокойствие в медийната среда в класация на американската неправителствена организация „Фрийдъм хаус“.

Организацията е събрала данни за 196 страни, България е на 78 място. Само първите 65

държави са посочени като места, в които медиите се радват на свобода и спокойствие. България все още попада в графата „частично застрашени“, тъй като само по-

следните 63 държави са посочени като напълно несвободни.

Според данните на „Фрийдъм Хаус“ по-малко от 15% от световното население живее в страни, в които се наблюдава пълна медийна свобода, което е най-ниското ниво, достигано от десетилетие насам. Челото на класацията за пореден път е заето от Финландия, Норвегия и Швеция. Естония, Чехия, Словакия, Литва, Полша, Словения и Латвия също са в групата на свободните държави. Част

от новите медии в Русия са постигнали известен напредък в смекчаването на почти пълния контрол на държавата върху основните медии, но той трябва да бъде затвърден, анализира „Фрийдъм Хаус“. Организацията допълва, че значително подобрене е

постигнато в Грузия, Косово и Черна гора. За чувствително влошаване в медийната среда се говори за Македония, Украйна и

Унгария, с която делим 78-то място. Малко след България в класацията са Индия, Монголия, Ботсвана, както и Хърватия и Румъния, които са се наредили между 83 и 86 място. България е на десета позиция сред останалите държави от Централна и Източна Европа,

в които се наблюдава рязко намаляване на свободата на медиите.

Неправителствената организация отчита подобрене в ситуацията на медийния пазар в арабския свят. САЩ са посочени като страна с едни от най-свободните медии в света, но и при тях се наблюдава спад заради арестите и тормоза на журналисти, отразяващи движението „Окупирай...“.

ДУМА припомня, че България заема 80-то място в класацията за свобода на медиите според „Репортери без граници“, които оповестиха своята класация в края на януари.

3 МЛН. ЛВ. ГОДИШНО ОТИВАЛИ ЗА МЕЖДУБЛОКОВИ ПРОСТРАНСТВА В СТОЛИЦАТА

Три милиона лева годишно отделя Столичната община от бюджета си, за да поддържа междублоковите пространства. Това обяви вчера Ралица Маджарова, директор на Дирекция „Зелени системи“ в общината. По думите ѝ средствата за облагородяване на градинките между блоковете постоянно се увеличавали.

Сред приоритетите на Столичната община било видеонаблюдението, което да гарантира сигурността и поддръжката на междублоковите пространства и парковете. Очакваме това да даде добър ефект и хората да се чувстват по-сигурни, каза Маджарова. Чиновничката обяви, че парите от отдаването на Западния парк на концесия ще отидат за интензивна поддръжка на парковете. Използването на съоръженията най-вероятно ще бъде платено, допълни тя. По думите ѝ концесията е изцяло съобразена с Подробния устройствен план на територията.

Маджарова обеща спешни мерки, ако има опасни дървета. Зелената система на София е добре развита, дървесната система също, няма как да се приложи масово премахване на дървета, допълни тя. Някои граждани поради незнание, а и в някои случаи умишлено предприемат премахване на дръвчета, алармира директорката.

Тя предупреди, че глобите за граждани, които не са поискали разрешение за сеч, са от 1000 до 5000 лева.

*** ЦЕНТРАЛНА АВТОГАРА**
тел.: 02/ 8133 100-200

*** БУЛ. ВАСИЛ ЛЕВСКИ 138**
тел.: 02/ 945 39 39

*** ЛЕТИЩЕ СОФИЯ - ТЕРМИНАЛ 2, ПРИСТИГАЩИ**
тел.: 0879 102 668

Безплатен Wi-Fi във всички автобуси!

www.etapgroup.com e-mail: director@etapgroup.com

Икономика

Не се знае колко ще струва преселението

Около 150 души ще бъдат засегнати само в МЗХ, плащат им стимули и компенсации

Все още няма разчети колко ще струва преместването на чиновниците от София в другите градове на страната. Поне това е така за Министерството на земеделието и храните (МЗХ), където около 150 души ще бъдат засегнати от преместването на две агенции на министерството извън София. Това заяви министър Мирослав Найденов пред журналисти вчера. Очаква се предложението на областната управа във Варна за сградата, в която ще се премести Агенцията по рибарство и аквакултури и в Плевен за Изпълнителната агенция по лозата и виното.

Има работна група по изпълнение на преместването, уточни министърът. При всички случаи ще трябва да търсим възможност и за допълнително стимулиране на служителите, които трябва да се преместят от София и компенсация за тези, които откажат, каза министърът. Обезщетението за тези, които откажат, ще бъде по подобие на обезщетението за съкращение. Стимулт вероятно ще е еднократен, уточни Найденов.

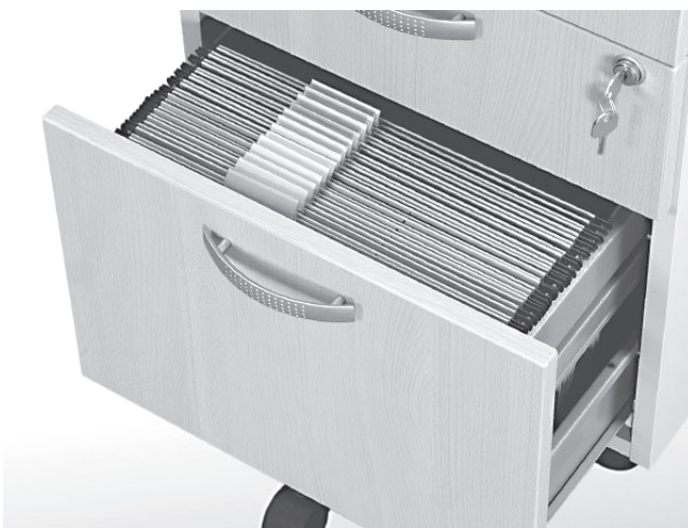
Към момента по финансови причини не може да се осъществи идеята МЗХ и Столичната община да разменят сгра-

дите си, смята още Мирослав Найденов.

Междувременно станало ясно, че не 10, а около 20 агенции ще бъдат преместени от София в други градове на страната. Това обясни финансовият министър Симеон Дянков пред журналисти вчера преди конгреса на КНСБ.

Администрацията ще бъде в градове, където има ВУЗ-ове и административен капацитет, за да остане кадрите там, а не да идват всички в София, обясни вицепремиерът. Освен това и заплатите на чиновниците щели да имат по-голяма стойност в малкия град, където всичко е по-евтино, отколкото в столицата.

Дянков обясни преместването на сектор "Туризм" в Пловдив с това, че така експертите щели да обменят мнения какво е необходимо за развитието на туризма не само по Черноморието, а и по другите забележителности в страната. Ако стоиш в София, имаш само

един поглед върху нещата, коментира Дянков.

Според него голяма част от хората са изразили готовност да се местят. Първите премествания на чиновници ще бъдат тази есен, а останалите - през пролетта на следващата година. Амбицията на вицепремиера е до следващото лято цялата администрация да е пръсната из страната.

Тренчев:

Много неща не са ясни с местенето

Много неща не са ясни при преместването на администрацията извън София, заяви президентът на "Подкрепа" Константин Тренчев, който бе гост на конгреса на КНСБ.

"Политиците много обичат темата за реформите. Реформа значи да подобриш нещо и то да стане по-добро, а не да го развалиш. Ще има реформа в администрацията, ще пратим едната администрация във Велико Търново, другата - в Пловдив, третата - във Варна. Това нещо ми напомня на местенето на камъни в казармата. Едните камъни се местеха от тук - там, онези от там - тук, а след това - всичко обратно", заяви Тренчев.

"Един аргумент ми дайте, господине, защо администрацията трябва да се изнесе от София при съвременните методи на комуникация. Тези хора в администрацията имат деца, които учат, тези хора са установени", каза той на присъстващите в залата представители на властта.

Няма да закриват пощите в малките селища

За момента не се коментира закриване на пощенски станции в малките населени места. Това каза министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията Ивайло Московски след заседанието на Министерския съвет вчера. Той бе попитан как ще става обслужването на населението в места с под 800 жители след приемането на минималните стандарти за универсална пощенска услуга. Министърът отбеляза, че приетите вчера текстове на вносител (Комисията за регулиране на съобщенията) ще бъдат прецизирани и че тази методика е трябвало да бъде приета заради промени в закона.

И в момента по наредба пощите нямат задължение да поддържат пощенски станции в населени места с под 800 жители, но те ги поддържат поради социална функция и необходимост, каза Московски и допълни, че хората ще продължат да бъдат обслужвани, както и сега.

Московски обясни, че до миналата година пощенските служби не са имали механизъм, по който да докажат загубите си от социалните функции. Има дейности, които са губещи, и затова пощите, доказвайки загубите чрез методика, имат право на държавна субсидия и помощ, след нотификация в ЕК. През следващата година те ще се възползват от тази възможност, добави министърът.

Идеята за закриване на пощенските станции, за да се оптимизират разходите на губещото дружество, бе коментирана още преди около две години от тогавашния министър Александър Цветков и предизвика силно обществено недоволство, тъй като около 1000 селища в страната трябваше да останат без поща.

Министър Московски разговаря с проф. Петър Колев вчера преди започването на пресконференцията за ОП "Транспорт"

С над 40% намалели започнатите строежи на сгради

Намаляват започнатите строежи на сгради през първото тримесечие на 2012 г., сочат данни на Националния статистически институт (НСИ), огласени вчера. За периода е започнал строежът на 382 жилищни сгради, 17 административни и 394 други сгради.

Спрямо предходното тримесечие започнатите строежи на жилищни сгради са с 40,3 на сто по-малко, жилищата в тях - с 27,5 на сто, а общата им за-

строена площ - с 29,4 на сто. Намаление е регистрирано и в броя на започнатите строежи на административни сгради - с 39,3 на сто, на другите сгради - с 41,2 на сто, както и на общата им застроена площ, съответно с 49,5 и 42,9 на сто.

В сравнение с първото тримесечие на 2011 г. броят на започнатите строежи на жилищни сгради е с 16,8 на сто по-малък, а на жилищата в тях - с 18,1 на сто. Административ-

ните сгради намаляват с 34,6 на сто, а другите видове сгради - с 3,7 на сто. Регистриран е спад на РЗП на жилищните сгради - със 17,2 на сто, и на административните сгради - с 55,4 на сто, докато при другите сгради се наблюдава увеличение с 23,5 на сто.

На първо място по строителство на най-много нови сгради е Бургас, следван от Варна, Пловдив, Стара Загора и София.

Гонят пристрастените към хазарта от казината

Българите, за които има данни, че са пристрастени към хазарта, няма да бъдат допускани до игралните зали и казината. Това е един от възможните варианти за борба с пристрастеността към залагания, заяви Калоян Кръстев, председател на Държавната комисия за хазарта.

Друга опция е въвеждането на лимит за подобни играчи - т.е. да не се допуска да надвишават определена сума при залаганията и да реализират значителни загуби, допълни Кръстев.

Отделно комисията ще извършва и анализи за това колко са българите с проблеми с хазарта и операторите ще бъдат предупреждавани да не ги допускат до игрите. Измененията за предпазване на тези участници най-вероятно ще бъдат прокарани в закона през втората половина на годината.

Комисията за хазарта стартира проект по ОПАК за предоставянето на електронни услуги за бизнеса и гражданите. Така фирмите ще могат да подават заявленията си онлайн, ще се следят регистрите с операторите със и без лиценз, ще се подават жалби и пр.

Същевременно черен списък за сайтовете без лиценз ще може да се направи едва след 1 октомври, въпреки че новият закон за хазарта влиза в сила след два месеца. Причината е, че е необходимо приемането на няколко наредби до края на септември, като дотогава сайтовете ще могат да оперират, както досега, и да не плащат данъци.

Вкарват отчитането на водометрите в таксата за ползване на вода

Министерството на регионалното развитие и благоустройство (МРРБ) ще търси становище от ДКЕВР разходите по измерването на потребяваната вода да бъдат поети чрез таксата за ползване на вода. Това каза министърът на регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова вчера, съобщил "Фокус".

Говорихме разходите по измерването - дали водометрите функционират, да бъде поета по някакъв начин чрез таксата, която плащаме за ползване на вода, за да можем да облекчим всички ползватели, каза Павлова.

Министърът посочи отново, че ангажиментът водометърът да бъде проверяван на всеки пет години затруднява потребителите. Затова се обмисля срокът за проверка на водометри да бъде удължен до 7-10 години. По думите ѝ това е най-лесното, което може да се направи, но се очаква становище на експертите от Държавната агенция по метрология.

Практично земегелие

www.duma.bg

ЗЪРНИ ПАЗАРИ

Изчерпват се наличните количества зърно

Към края на месец април търговията със зърно в цялата страна като цяло е спокойна и вяла и това е обичайно за този период от годината и около празниците. Основна причина за това са намалените и на места изчерпани налични количества от зърно. По-активна търговия със зърно се отчете в областите на Североизточна България. В този регион средните изкупни цени са малко по-високи спрямо останалата част на страната, което се обяснява с товарещите се кораби на пристанищата във Варна и Балчик.

За наблюдавания период изкупните цени на пшеницата с високи и ниски хлебопекарни качества и ечемика остават стабилни и на равнища от предходния период. През последните седмици се отчете леко повишение на средните изкупни цени при царевичата и черния мас-

лодаен слънчоглед. Прогнозата до края на месец април е за застой на изкупните цени при основните зърнени и маслодайни култури на вътрешния пазар.

За последните две седмици напусналите количества зърно и зърнени продукти общо за страната възлизат на 113 147 тона, които по видове са както следва: 52 742 т. пшеница, 272 т. ечемик, 36 113 т. черен маслодаен слънчоглед, 15 498 т. царевича, 5186 т. рапица, 160 т. шарен слънчоглед, 929 т. овес, 660 т. оризова арпа, 948 т. кориандр, 437 т. брашно и 202 т. ориз.

Освен това е необходимо да се отчете фактът, че отново се изнесе зърно за трети страни, общо 9 хил. т., от които 1,5 хил. т. пшеница за Македония и Косово, 2,5 хил. т. черен маслодаен слънчоглед за Турция и Косово и 5 хил. т. рапица за Турция. От началото на реколтната 2011 година основните направления на на-

пусналите количества зърно, възлизащи на 83%, остават за страните от ЕС.

Общо от началото на настоящата реколтна година са напуснали 4,69 млн. т. зърно, с 0,49 млн. т. повече или ръст от 11,7% спрямо същия период от предходната 2010 реколтна година, когато той е възлизал на 4,20 млн. тона. Към

момента се отчита повишение на количеството зърно, напуснало страната, при всички култури (ръст от: пшеница - 11,2%, царевича - 22,8%, черен маслодаен слънчоглед - 13,1% и рапица - 19,1%) спрямо реколтната 2010 година, с изключение на ечемика (спад с 16,8%).

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Към 25.04.2012 г. ситуацията на пристанищата е както следва: На пристанища Варна се товари: 24 000 т. пшеница за Испания и 28 000 т. черен маслодаен слънчоглед, от които 15 500 т. за Португалия и 12 500 т. за Испания. На пристанище Балчик се товари: 7000 тона пшеница за Италия. На Дунавските пристанища се товари: на пристанище Козлодуй - 4500 т. царевича за Румъния и на пристанище Сомовит - 5000 т. царевича за Румъния. На пристанище Бургас не се товари.

Изменението на климата и производството на пшеница

Интензивните топлинни вълни, дължащи се на изменението на климата и неговото затопляне, могат да доведат до намаляване на добивите на пшеница в света, тъй като тя започва да съзрява твърде скоро. Това признание е направено в проучването, публикувано в списанието "Nature climate change". Оценките, базирани на компютърно моделиране, подценяват степента на влияние на по-горещото време в този процес, който ще се ускори. Експерименти в оранжерии са показали, че нетипичното за сезона топло време може да доведе до ускорено развитие на културите. Проблемът е, че излишната топлина, при която растението не може да оцелее, води до поражение на клетките, отговорни за фотосинтезата. Установено е, че увеличаването на температурата с 2 градуса по Целзий над средната скъсява периода на съзряване на пшеницата с девет дни. Това води до намаляване на добивите до 20%. Проучването отбелязва, че тези резултати ясно показват, че глобалното затопляне причинява много повече вреди на пшеницата, отколкото се смяташе досега на базата на предишно моделиране.

ПАЗАРЕН НАБЛЮДАТЕЛ

	Текущи цени			Прогнозни цени	
	Март, 2011	Март, 2012	Април, 2012	Май, 2012	Юни, 2012
Пшеница					
хлебна, лв/т	447	359	356	360	355
фуражна, лв/т	411	349	348	340	330
Ечемик					
фуражен, лв/т	350	352	353	355	350
Царевича, лв/т	408	360	356	370	400
Слънчоглед, лв/т	847	757	767	780	790

Цените са без включено ДДС

СТАТИСТИКА НА ТЪРГОВИЯТА ИЗВЪН СТРАНАТА

Общият размер на напусналата пшеница за периода 01.07.2011 - 27.04.2012 г. е 2 142 484 т. (1 990 326 т. за ЕС и 152 158 т. за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница възлиза на 1 927 140 т., което е с 215 344 т. повече за настоящата година или ръст с 11,2%.

Свободните количества за търговия извън страната до нова реколта са в размер на 100 хил.тона.

Общото количество брашно по оперативна информация от реколта 2011 година, напуснало страната за периода, е 20 296 тона. Към същата дата на миналата година напусналото количество брашно е 32 550 т., което е с 12 254 т. повече за реколтната 2010 година или спад с 37,6%.

Общото количество ечемик, напуснало страната за периода, е 330 774 т. (233 089 т. за ЕС и 97 413 т. за трети страни). Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал на 397 250 т., което е с 66 476 т. повече за реколтната 2010 година или спад с 16,8 на сто.

Остатъчните количества ечемик, свободни за търгуване извън страната, са в размер на 25 хил.тона.

Общото количество царевича реколта 2011 г., напуснало страната за периода, е 1 017 026 т. (644 421 т. за ЕС и 372 605 т. за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 828 380 т., което е с 188 646 т. повече за реколтната 2011 година или ръст от 22,8%.

Остатъчните количества от тази култура към 31.08.2012 г. се оценяват на 240 хил.тона свободни за търгуване извън страната.

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2011 г., напуснало страната за периода, е 722 558 т. (562 180 т. за ЕС и 160 378 т. за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 639 200 т., което е с 83 358 т. повече за реколтната 2011 година или ръст от 13,1%.

Остатъчните количества от слънчоглед към 31.08.2012 г. се оценяват на 190 хил. тона, които са свободни за търгуване извън страната.

ВЪТРЕШЕН ПАЗАР

Средните цени на пшеницата с високи хлебопекарни качества остават без промяна и се движат в диапазона от 330 до 380 лв./т. без ДДС. Средната изкупна цена на пшеницата с високи хлебопекарни качества в страната за периода е непроменена в сравнение с предходния обзорен анализ и е на равнище от 356 лв./тон без ДДС.

При пшеницата с ниски хлебопекарни качества средните изкупни цени остават без изменение спрямо предходния анализ и се движат в диапазона 330 - 370 лв./т. без ДДС. Средната изкупна цена за страната остава без изменение спрямо миналия обзор и е на равнище от 348 лв./тон без ДДС.

Средните цени на фуражния ечемик през изминалата седмица остават без промяна и варират в границите на 350 - 370 лв./т. без ДДС. Средната цена на фуражния ечемик в страната е без изменение спрямо миналия обзор и е на равнище от 353 лв./тон без ДДС.

При черния маслодаен слънчоглед средните цени се повишиха спрямо предходната седмица и се движат в диапазона от 760 до 800 лв./т. без ДДС. В областите Варна и Добрич, където търсенето е по-активно за изкупуване, цените достигат нива от 850-870 лв./т. без ДДС. Ръст на изкупните цени се отчете в областите от Северозападна и Югоизточна България, и то най-вече поради изчерпване на наличните количества. Средната цена на черния маслодаен слънчоглед за страната бележи увеличение с 8 лв./т. и е на ниво от 775 лв./тон без ДДС.

Средните цени на царевичата-зърно нова реколта на вътрешния пазар през изтеклия период са без промяна. Ценовият коридор при тази култура варира от 340 до 370, до 380 - 400 лв./т. без ДДС за областите Варна, Добрич, Хасково и Пловдив. Средната цена на царевичата-зърно нова реколта за страната отчете леко повишение с 3 лв./т. в сравнение с предходните две седмици и е на равнище от 359 лв./тон без ДДС.

Икономика

Какви ще са през 2012 г. цените на някои от най-важните суровини

Екипът анализатори на пазарите на суровини на Citigroup публикува своя доклад за суровините за второто тримесечие. Докладът включва проучвания и анализи на водещите анализатори на суровини на компанията. Всички прогнози в него са базирани на 3.1% ръст на световния БВП за 2012 г. и 3.5% повишение за 2013 г., предаде profit.bg. Вижте какво ще се случва с някои от най-важните суровини до края на тази и през следващата година.

Цената на **петрола** от сорта Брент вероятно ще достигне рекордни нива през 2012 и 2013 г., но след това може да падне рязко.

Цена към 30 април - 119.28 долара за барел

Средна цена за 2012 г. - 124.40 долара за барел

Средна цена за 2013 г. - 120 долара за барел

Геополитическата несигурност поне в четири водещи страни-износетелки на петрол (Иран, Ирак, Венецуела и Нигерия) продължава да тежи на пазара и от Citigroup прогнозира, че цените през 2013 г. може да достигнат 130 долара в най-лошия случай.

Цената на **златото** ще расте на фона на увеличаването на изкупуването на активи от страна на централните банки.

Цена към 30 април - 1666.30

Прогнозират 130 долара за барел петрол, поскъпване на златото, царевичата, какаото и кафето

Средна цена към 2012 г. - 30.6 долара за тройунция

Средна цена за 2013 г. - 27.1 долара за тройунция

Ръстът на промишлеността търсене на метала се очаква да бъде 1.9% през 2012 г. От Citigroup очакват ръст в търсенето от 3.8% през 2013 и 4.8% през 2014 г. В същото време предлагането на пазара се очаква да остане високо, с включването на няколко основни производствени обекта в Южна Америка.

Платината ще поскъпва вследствие на продажбите на автомобили. Ръстът в цената ще се дължи основно на възстановяването на търсенето на автомобили в Китай и САЩ.

Средна цена за 2012 г. - 1682 долара за тройунция.

Средна цена за 2013 г. - 1725 долара за тройунция.

Цената на **въглищата** за отопление ще зависи изцяло от ръста в Азия. Ако недостигът на местно ниво в Индия бъде коригиран, всички повредени мощности, работещи на въглища в Япония, бъдат възстановени, както се очаква, а промишлената дей-

ност в Китай тръгне нагоре, положението на пазара на въглища за отопление се очаква да се затегне сериозно.

Средна цена за 2012 г. - 119 долара за метричен тон

Средна цена за 2013 г. - 136 долара за метричен тон

Цената на **пшеницата** се очаква да е почти изравнена с тази на царевичата. Цените през 2013 г. се очаква да нараснат на фона на ограниченията в производството и намалването на запасите. Изборите в Украйна също могат да повлияят на цените.

Цена към 30 април - 6.55 долара за бушел

Средна цена за 2012 г. - 6.38 долара за бушел

Средна цена за 2013 г. - 6.75 долара за бушел

Цената на **ориза** остава основно без промяна.

Световното потребление вероятно ще се изравни с производството през 2013 г. въз основа на 1.3% ръст в търсенето.

Цена към 30 април - 15.13 долара за центнер (45.3 кг)

Средна цена за 2012 г. - 14.90 долара за центнер

Средна цена за 2013 г. - 15.15 долара за центнер

През 2012 г. **царевичата** ще поскъпне заради

производството. Потреблението най-вече на развиващите се пазари ще продължи да нараства.

Цена към 30 април - 2209 долара за метричен тон

Средна цена за 2012 г. - 2300 долара за метричен тон

Средна цена за 2013 г. - 2400 долара за метричен тон

Захарта е сред най-ус-

Китай, преди цената й да намалее през следващата година. Цената на китайската царевича остава солидна, а световното потребление се очаква да нарасне с 3% и 1.1% през настоящата и следващата година, респективно. От министерството на земеделието на САЩ обаче обявиха рекордни насаждения през тази година, което ще натегне на цените през 2013 г.

Цена към 30 април - 6.34 долара за бушел

Средна цена за 2012 г. - 6.40 долара за бушел

Средна цена за 2013 г. - 6 долара за бушел

Какаото ще поскъпне сериозно вследствие на голямото търсене. Очакванията през тази година са, че потреблението ще надхвърли със 71 000 тона

тойчивите суровини в условията на слаб ръст на световната икономика и пазарна волатилност. Производството в ключови държави в Азия и Латинска Америка е високо през тази година.

Цена към 30 април - 0.21 долара за 0.45 кг

Средна цена за 2012 г. - 0.24 долара за 0.45 кг

Средна цена за 2013 г. - 0.24 долара за 0.45 кг

Цената на **кафето** ще продължи да нараства. Късите позиции при контрактите за кафе са на най-високото си ниво от пет години. Производството в Бразилия и Виетнам остава стабилно.

Цена към 30 април - 1.80 долара за 0.45 кг

Средна цена за 2012 г. - 1.89 долара за 0.45 кг

Средна цена за 2013 г. - 2 долара за 0.45 кг

НАЙ-ЕДРИТЕ БАНКНОТИ

Обикновено появата на много едри банкноти не е добър знак. Немалко примери в историята показват, че високата инфлация е най-честият фактор за поява на банкноти с номинална стойност от хиляди, милиони и дори трилиони. Вижте някои от най-големите размери по номинал банкноти, емитирани в света:

През 1993 г. в бивша Югославия е пусната в обращение банкнота от 5 млрд. динара

Във времето на Ваймарската република в Германия в обращение е банкнота от 5 трлн. марки

Съвсем доскоро в Зимбабве използвана банкноти от 100 трлн. долара

Но най-едрата по номинал банкнота, печатана някога, е пусната в обращение през 1946 г. в Унгария. Нейната стойност е 1 секстилон пенга (унгарската валута в тези времена). Това е банкнота с 20 нули след единицата и се е представяла като 1 млрд. трилиона.

Всички тези банкноти в наши дни не са в обращение. В момента най-високата номинална

стойност на банкнота има Виетнам и тя е 500 000 вон.

На второ място е Беларус

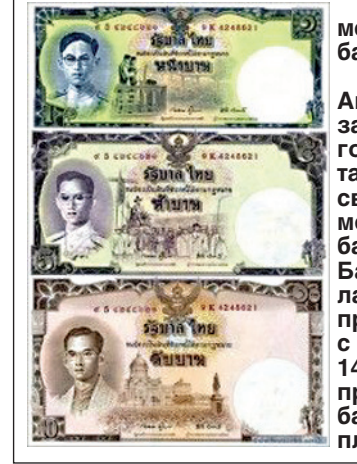
Но номиналът невинаги е знак за висока инфлация.

Американският долар с номинал 10 000 долара е банкнота, която никога не е изтегляна официално

от обращение. Тя е печатана до 1944 г. и днес в света има 140 такива банкноти. Те все още са законно платежно средство. Но тъй като колекционерската им стойност е много по-висока от номиналната, никой не би отишъл да напазарува в магазин с такава банкнота.

Има и банкнота от 100 000 долара. Нейната цел била да се използва за разплащания

между хазната и банките.

Ако не говорим за номинал, най-голямата банкнота в обращение в света е тройната мемориална банкнота на Банката на Тайланд, емитирана през 2007 г. Тя е с размери 147x228 мм. И представлява три банкноти в един платежен лист.

Свят

Снимка БГНЕС

По време на станалите вече традиционни първомайски протести в Германия хиляди млади демонстранти, издигащи призови за нормализиране на жилищната политика и нарастването на наемите, влязоха в стълкновение със силите на реда в беллинския квартал Кройцберг, при което пострадаха над 30 служители на полицията

Рекордна безработица в еврозоната

Близо 25 милиона европейци са останали без препитание

Безработицата в еврозоната удари рекордните 10,9% през март т. г., след като се задържа на 10,8% през предходния месец и достигна 9,9% през март 2011 г., съобщи Евростат.

Безработицата в целия Европейски съюз обаче остана стабилна - 10,2% през март. Според прогнозите на статистическата служба, общият брой на незаемите лица е 24,772 млн. души, от които 17,365 млн. живеят в зоната с единната европейска валута.

В сравнение с февруари м. г. броят на безработните граждани е нараснал със 193 хиляди души в ЕС и със 169 хиляди в еврозоната. А спрямо март 2011 г. - с 2,123 млн. в целия съюз и с 1,732 млн. в зоната.

Най-ниска безработица е отчетена в Австрия (4%), Холандия (5%), Люксембург (5,2%) и Германия (5,6%), докато най-висока - в Испания (24,1%) и Гърция (21,7%).

Безработицата в България е 12,6 на сто. Нашата страна не намира място нито сред държавите с най-нисък показател, нито сред тези с най-висок брой на хора без работа.

Безработицата в САЩ през март т. г. бе 8,2%, докато през февруари в Япония се задържа на 4,5%, отбелязаха от Евростат.

Безработицата в Италия удари ре-

кордните 9,8% през март от 9,6% през февруари, което служи за доказателство, че рецесията в третата икономика в еврозоната се задълбочава. Безработицата при младежите на възраст между 15 и 24 години също скочи осезаемо. Тя се повиши до 35,9% от 33,9 за предходния месец, отбеляза в най-новия си доклад агенция Истат.

Междувременно априлската безработица в Германия спадна, което е типично за пролетта във водещата икономика на континента. Безработицата в страната, която измерва дела на регистрираните незаемти лица спрямо работещото население като цяло, се понижи до 7 от 7,2% през март.

И докато Германия има с какво да се похвали, положението в Испания става все по-отчайващо. Страната официално е в рецесия и все повече се засилват страховете, че може да я сполети съдбата на Гърция. Безработицата в Испания се покачва стремглаво и засяга вече всички отрасли в икономиката. Над 6000 журналисти са изгубили работата си в Испания от началото на кризата, съобщи АФП. "Това е най-тежката ситуация в историята на испанската журналистика", заяви Елса Гонсалес, президент на Федерацията на журналистическите асоциации в Испания.

От 2008 г. 6234 журналисти са изгубили работата си, а 57 медии са били закрити, сочат данни на федерацията,

която обединява над 21 000 журналисти. През последното тримесечие данните са тревожни, а хоризонтът е мрачен, допълва Елса Гонсалес.

Последните във времето жертви на кризата са двата най-големи вестника на страната - "Мундо" и "Паис". Ръководството на първия информира синдикатите за плановете си да закрие "най-малко 195 места", а това означава да бъде съкратен всеки трети журналист, обясни Фернандо Кано, главен редактор на специализирания сайт за медии rpnoticias.com. "Паис" подготвя подобен план, допълни Кано.

Икономическата реалност е тежка в Испания, която в момента е изпаднала във втората си рецесия за последните три години. През първото тримесечие приходите от реклама са се свили със 17 процента в телевизията, с 22 на сто в печатните издания и с 11 на сто в радиата, подчертава Кано. "Става дума за криза, която продължава вече пет години: през 2007 година само в печатните издания оборотът бе 1.9 милиарда евро, а тази година вероятно ще бъде под 900 000 евро. Освен че има много повече пишещи за всички журналисти, в Испания има една друга аномалия: до три заглавия в една провинция, а това е неударимо положение, каквото няма никъде по света", заявява категорично Кано, настоявайки за реорганизация на сектора.

Медведев подписа закон за политическите партии

Президентът на Русия Дмитрий Медведев на среща с лидерите на политическите сили в Държавната дума съобщи, че е подписал закона за освобождаване на политическите партии от събирането на подписи за участие в изборите за Държавната дума, регионални органи на държавната власт и органи на местно самоуправление, а за участие в президентските избори броят на изискваните подписи значи-

телно се намалява. Президентът подчерта, че подписаният закон освобождава партиите от нуждата да събират подписи, освен в един случай - избори за президент, предаде РИА Новости.

"Но и там, знаете, броят на подписите, необходими за участие в президентските избори, радикално се намалява, което ще спомогне по-интересния политически живот", подчерта държавният глава.

Талибаните започват офанзива срещу НАТО

Представители на талибаните обявиха, че тяхната "пролетна офанзива" ще започне на 3 май и ще обхване цялата страна. Основните цели на кампанията "Ал Фарук" ще бъдат "чуждестранните нашественици, техните съветници, изпълнители и всички онези, които им помагат военно и в областта на разузнаването", съобщиха на сайта си бунтовниците.

Заканата бе отправена малко след като президентите Карзай и Обама, който изненадващо пристигна в Афганистан, подписаха в Кабул стратегически пакт, според който се определят условията за ограничено военно присъствие на САЩ след края на 2014 г., когато трябва да приключи изтеглянето на всички коалиционни части.

Янош Агер положи клетва

Парламентът на Унгария избра Янош Агер, съосновател на управляващата партия "Фидеш" и близък съюзник на премиера Виктор Орбан, за новия президент на страната, предаде АФП. Агер, номиниран миналия месец от Орбан след подаването на оставка от Пал Шмит, бе избран с мнозинството в контролирания от "Фидеш" парламент. Крайнодясната партия "Йобик" гласува против, а други опозиционни партии - като социалистите, зелените и новата група на бившия премиер Ференц Дюрчани - бойкотираха гласуването.

Понта оглави румънското правителство

Съставът на новия кабинет ще бъде представен за одобрение на парламента на 7 май, предаде ИТАР-ТАСС, позовавайки се на изявление на самия Виктор Понта. "Това правителство трябва радикално да измени формата на управление на страната", заяви Понта. Той определи "специфичните задачи" на новото правителство, което ще действа до предстоящите тази есен парламентарни избори.

Бундесверът остава в Косово

Правителството на Германия одобри удължаване на мандата на бундесвера в Косово, а заради предстоящите избори в Сърбия на 6 май числеността на германските войници ще бъде увеличена. Участието на германските военнослужещи в многонационалната мисия, която започна през 1999 година, през следващите 12 месеца ще струва 68,2 милиона евро. В момента контингентът се състои от 800 души.

„Зелен коридор“ между Русия и Полша

Първи т.нар. "зелен коридор" е открит на границата между Русия и Полша. От Калининградската областна митница посочват, че "зеленият коридор" е започнал работа в тестов режим на главен автомобилен пропускателен пункт "Мамоново-2". Той може да се използва от гражданите и на двете страни. През него могат да минават граждани, които нямат стоки, подлежащи на митническо деклариране. Пътуващите нямат право да купуват стоки от безмитните магазини.

Вилдерс: Холандия да напусне ЕС

Лидерът на крайнодясната "Партия на свободата" Херт Вилдерс смята, че Холандия трябва да напусне ЕС.

При представяне на новата си книга в Ню Йорк Вилдерс заяви, че Холандия може да стане член на Европейската икономическа общност като Норвегия или на Европейската търговска асоциация като Швейцария, за да може да запази икономическите преимущества, но вече да не е член на ЕС и на еврозоната. "Трябва да имаме свои правила за това кой идва в страната, за имиграцията и за собствената си валута", посочи крайнодесният холандски лидер.

Свят

www.duma.bg

Европа на прицел

„Ал Кайда“ зашифровала инструкции и планове за атентати в порнофилми

Ал Кайда“ зашифровала планове за атентати в Европа в порнофилми. Те били открити от германските спецслужби у австрийския гражданин Максуд Лодин, арестуван миналата година в Берлин по подозрения в принадлежност към терористичната мрежа, събщи руското издание NEWSru, като се позова на американската телевизия Си Ен Ен.

Двадесет и двегодишният Лодин бил задържан на пристигането от Пакистан на 16 май миналата година. При обискването му у него били открити няколко цифрови носителя и флаш карти, на които били записани порнографските филми. Сред контрабандните файлове били порнофилмите „Kick Ass“ и „Sexy Tanja“. Вниманието на спецслужбите било привлечено от факта, че малките клипове заемали много памет и решили да ги проверят. Освен това филмите продължавали едва няколко минути, като при това били с по-лошо качество от обичайното.

Германските криптолози проучили внимателно файловете и открили стотина секретни документа на „Ал Кайда“. Те предвиждали терористични удари от голям мащаб в Европа, подобни на координираните нападения в индийския мегаполис Мумбай, при които през 2008 г. загинаха близо 200 души.

Сред документите са и инструкции с красноречивите заглавия „Научени уроци“ и „Бъдещи дела“. В тях се казвало, че вербувани от „Ал Кайда“ европейци трябва да преминават ускорено обучение, след което да бъдат върнати у дома и оттам да поддържат контакт с лидерите на организацията, а не да остават в Пакистан или Афганистан. Представители на терористичната мрежа признавали, че трябва да пестят, тъй като финансовото положение на организацията е нестабилно.

Експерти отбелязват, че съдейки по тона на документите, лидерите на „Ал Кайда“ възнамерявали да се съсредоточат върху малки и по-евтини операции, за да отвлечат вниманието на спецслужбите на европейските страни. В същото време „Ал Кайда“ най-вероятно е трябвало да подготви терористичен акт, съпоставим по мащаби със серията нападения от 11 септември 2001 г.

Сред документите е имало инструкции на немски,

английски и арабски език. Германските специалисти смятат, че те са били изготвени през 2008-2009 г.

Според заловените планове терористичната мрежа възнамерявала да превземе все още несъществуващия, но вече поръчан от австралийския милиардер Клайв Палмър кораб „Титаник-2“. Ислямистката мрежа планирала и да облеche взетите при бъдещите атаки заложници в оранжеви дрехи, подобни на онези, които носят затворниците в центъра за задържане на заподозрени терористи в Гуантанамо.

Представители на разузнаването на САЩ коментирали, че това е най-ценната находка в борбата с тероризма след убийството на лидера на „Ал Кайда“ Осама бен Ладен от американски командоси в Пакистан преди една година.

Същевременно стана ясно, че малка германска националистическа партия планира провеждането на конкурс за най-добра карикатура на пророк Мохамед. Конкурсът, организиран от партия „Движение в защита правата на гражданите на Северен Рейн-Вестфалия“, ще се проведе в навечерието на изборите за парламент в провинцията, насрочени за 13 май. Повод за кампанията е „разрастването на ислямизацията в Германия“. Конкурсът ще бъде съпроводен от акции против джихама в Германия, като се планират протести пред 25 джихама в различни германски градове. През 2006 г. карикатури на Мохамед, публикувани в датския в. „Юландс постен“, предизвикаха скандал. Авторът на шаржовете Курт Вестергаард бе заплашен с убийство.

Спецслужбите дешифровали устройствата, на които имало над 100 документа на „Ал Кайда“, в това число инструкции и планове за превземането на кораби и атаки в Европа по примера на нападенията в Мумбай през 2008 г., при които десетина терористи убиха 164 души

МВФ отказа да прекъсне мостовите с Иран

Международният валутен фонд (МВФ) заяви късно снощи, че отказва да прекъсне мостовите с Иран, за което настоява американска произраелска група за оказване на натиск, предаде АФП.

„В режимите за санкции на ЕС или САЩ срещу Техеран няма нищо, което да противоречи на сегашните договорености на фонда с Иран“, посочи говорителят Уилям Мъри, цитиран от Франс прес.

Мъри бе помолен да коментира кампания, започната

във вторник от Юнайтд агейнст нюклиър Иран (ЮАЮИ - UNANI) - „Заедно срещу ядрен Иран“, чиято цел е фондът „да закрие сметката, която има в иранската централна банка, която пък е обект на санкции, или да прекрати членството на Иран в МВФ.“ Фондът държи суми само в иранска валута в централната банка. Тези авоари идват от задължителната квота на Иран, произтичаща от членството му във фонда“, уточни Мъри. Според устава на МВФ

„авоарите в национална валута на всяка страна-членка се държат в централната банка на същата страна, а това важи също и за Иран, поясни Мъри.

Припомняме, че фондът от известно време не оказва никаква финансова помощ на Техеран. В ЮАЮИ, създадена от бивши високопоставени служители на американската дипломация, влизат Меир Даган, бивш шеф на израелските тайни служби „Мосад“, както и Джеймс Улси, бивш директор на ЦРУ, отбелязва АФП.

Вестервеле заплаши Украйна

Министърът на външните работи на Германия Гидо Вестервеле предупреди Украйна, че може да има тежки последици за страната заради отношението към болната Юлия Тимошенко - бивш премиер и опозиционен политик, съоб-

щи в. „Зюддойче цайтунг“.

Според Вестервеле случаят с Тимошенко ще повлияе на евроинтеграцията на Украйна. „Украинското правителство трябва да знае - пътят към Европа минава през мост, който стои на две основи - демокрация и върховен-

ство на закона“, посочи германският външен министър. Той изрази своето безпокойство за здравословното състояние на Тимошенко и настоя украинските власти да разрешат на бившия премиер да се лекува в германска клиника.

Взрив пред посолството на ЕС в Аржентина

Експлозия избухна пред сградата на представителството на Европейския съюз в Буенос Айрес, събщи „БалтИнфо“. При взрива няма пострадали, но по сградата има причинени материални щети. Органите на реда в аржентинската столица съобщиха, че на записите от видеокamerите пред зданието малко преди експлозията се вижда как две неизвестни лица поставят пред входната врата подозрителна

чанта и си тръгват. Броени минути след това на същото място избухва взрива.

През последните седмици напрежението между Аржентина и ЕС се засилва. Причината е, че на 23 април от Евросъюза за заявиха, че ще подадат иск срещу южноамериканската страна в Световната търговска организация с мотива, че Буенос Айрес въвежда ограничения пред вноса на някои стоки от Европа.

Отпуснати са средства за трудоустрояване на инвалиди

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С
ДУМА

Марина ГРИЦЮК

общество на инвалидите (ВОИ), Общоруското дружество на слепите (ВОС) и Тюменското отделение на Общоруското дружество на глухите (ВОГ). Министерството на правосъдието регистрира заповедта на Министерството на здравеопазването за отпускане на субсидии на победителите.

Такъв конкурс министерството прави вече за втори път и ще го прави всяка година - до 2015 година, когато приключва действието на програмата. Всяка следваща година финансирането ще се увеличава с 30 милиона рубли. А общо програмата ще струва на хазната 628,5 милиона рубли. За пет години с тези пари трябва да бъдат трудоустроени близо две хиляди души.

Парите се дават за съдействие при трудоустрояването на инвалиди на па-

зара на труда, в това число за създаване на специални работни места и за осигуряване на достъпността до тях. Сред условията е задължителното съфинансиране, обществената организация трябва да инвестира в това благородно дело не само парите на държавите, но и собствени или взети от други източници.

Какви работни места обещават на инвалидите победителите в конкурса? Както разказаха в министерството на социалното развитие например Белгородското отделение на ВОИ е планирало трудоустрояването на 60 инвалиди. 45 работни места смятат да създадат за производство на галантерийни стоки (копринен ситопечат, бродерия, моделиране, дизайнерски стоки, изготвяне на техническа документация). 15 работни места ще са в центъра за социокултурна реабилита-

ция на инвалиди. Средната заплата ще е десет хиляди рубли месечно (258 евро - бел. прев.).

ВОС планира да създаде 211 работни места в производствени предприятия и в непроизводствената сфера за подобряване на културното обслужване на инвалидите. Ще участват 27 предприятия на ВОС в 21 региона.

Повечето от тях имат опит от участието си във федералната целева програма „Социална подкрепа за инвалидите през 2006-2010 г.“, уточниха в Министерството на социалното развитие.

Тюменското дружество на глухите възнамерява да трудоустрои 268 инвалиди в своите предприятия и в предприятията в Тюменска област със средна работна заплата от 6900 рубли месечно (178 евро - бел. прев.).

Интервю

www.duma.bg

Александър Рагославов: Съдбата на българофилията е незавидна

Езикът е съществен фактор за международната легитимация на днешната българска държава, убеден е лидерът на Движението за социален хуманизъм, депутат от Коалиция за България

Интервю на
Веселка ВЕНКОВА

Защо народните представители не се вслушаха в аргументите ви в подкрепа на законопроектите за българския език, г-н Рагославов?

- И аз се учудвам, като че не виждат тоталната инвазия на чужди езици и култури в глобализацията се свят. Даже някои от т.нар. "демократизатори" в прехода имат претенцията, че православието и славянството са по-назадничави в духовен план и ние като част от "варварския Изток" трябва да приемем западно-европейските ценности. Това очевидно се финансира щедро от някои американски фондове,

вкл. "Отворено общество". Необходимостта от закон за българския език разбирам като акт, че ние - Народното събрание, оценяваме езика като съществен фактор за международната легитимация на днешната българска държава. Четвъртият език, който се признава след латинския, гръцкия и еврейския, е църковнославянският - делото на Кирил и Методий. И в "История на средните векове" проф. Васил Златарски научно обосновава етническия ни славянски произход. Той смята, че действително с езика, който започва да се използва и при църковните богослужения, и в държавните институции, освен че обединява огромното славянско море с прабългарите, се дава възможност по времето на Цар Симе-

он България да стане една от световните столици на държава, съперническа на Византия и на Рим. Наскоро и Всеруският патриарх Кирил отдаде дължимото, като официално благодари на България, че е дала езика и православието - първо в Киевска, а после и в Московска Рус.

Изхождайки от тази позиция, защитавам езика, защото сме свидетели на тотално опростачване в чуждиците, които безкритично се приемат и използват. На бул. "Мадрид", точно срещу театър "София", има една малка пицария, върху която на кирилица е написано "манджаре". Това говори до каква степен простотията е взела връх. Добре, сега сме в ЕС и улиците се изписват на български, а отдолу на латиница, няма колизия.

Снимка: Мариета ТОМОВА

Намирам опита на колегите, вносителите на двата законопроекта, да регламентират по-скоро приложението на официалния български език, а не да слагат норми в развитието на книжовния език.

Казахте "защитавам българския език". От кого трябва да се защитава езикът ни?

- В историята ни винаги е имало хора, които са служили на чужди интереси. Една част от българската интелигенция -

възрожденците са се прекланяли, може би естествено, пред императорска Русия, която ни е освободила, и след Освобождението са провеждали проруска политика. При битката на Великите сили покъсно за влияние на Балканите превес е имала Германия. Тук с хляб и сол са посрещали немските войски, синеоките рицари, и са се възхищавали колко са интелигентни, красиви и пр. След това световната политика от-

ново "се преобърна" и у нас имаше по-големи руснаци от руснаците. След промените през 1989 г. сме свидетели как една част от родните политици са до такава степен сервилни към американската политика и САЩ, че това мина всякакви граници.

С други думи, само българофилията няма в България?

- Така излиза, че са много малко българофилите. И съдбата им е незавидна.

Вие как гласувате?

- "За" и за двата законопроекта, като предложих между първо и второ четене да бъдат изчистени текстовете, които компетентните ни колеги смятат, че са интервенция в развитието на езика. За да остане само разпоредбите по прилагането на официалния български език от държавните и общинските органи. Категорично против съм на политически събрания и обществени места да се говори на друг език, освен на книжовния български език. Публична тайна е, че в Кърджали и на други места у нас и в общините се говори на турски език. Опасно е, според мен, продължаващото състояние - да не се регламентира приложението и използването на българския книжовен език от официалните държавни и общински институции.

Вносителите от „Атака“

Огнян Стоичков:

Пак ще внесем този законопроект

Интервюта на Велиана ХРИСТОВА

Защо според вас ГЕРБ си промениха мнението и от подкрепа на проекта ви за българския език минаха към отричане?

- Просто нямам обяснение, защото аз съм човек, който мога да приема критични бележки, които са насочени към подобряване на текста или на философията на законопроекта. Но нямаше критични бележки нито към идеята, нито към философията, нито към изпълнението от страна на управляващите, просто бе изчетена от Галина Банковска една предварително подготвена бележка. Мога само да гадая защо в ГЕРБ така динамично си сменят позицията. Основният аргумент, който бе изтъкнат в залата, бе, че езикът е жив организъм, жива материя и не с подчинява на закони. Тогава нашите младежи и деца не са ли живи същества, че направихме Закон за младежта и Закон за детето? Т.е. единственият аргумент "против", който чух от управляващите, бе този - езикът е жив и не подлежи на регулация. А в проекта им за Закон за училищното образование например са отделени 9-10 разпоредби именно за този жив организъм, който не подлежал на регулация.

Но в закона за училищното образование не се казва къд се употребява задължително само българския, той няма този предмет.

- Той няма този предмет. Но пак казвам - изисква се задължително да се употребяват книжовните езикови норми. Кой създава тези книжно-езикови норми? Нали езикът няма норми? И Законът за народната просвета все пак нормира тази материя и не би могло да бъде иначе. Аз все пак се радвам, че над три часа се проведеха дебати и бяха изложени позиции на различни парламентарни групи по темата. По традиция ГЕРБ бяха най-пестеливи.

Защо спорд вас не искат да се приеме такъв закон?

- Ами, защото не изхожда от техните редици. Нямам друго обяснение. Когато те внасят законопроекта, макар и най-нескопосаните, изречението е: "Между първо и второ четене ще го поправим". Ето сга законът, който четем - за конфискация на имуществото, те го правят от три години и пак виждаме, че текстовете са крайно нескопосани. Но те са си навили нещо на пръста и го гонят до дупка.

Ще се откажете ли от идеята за закон за българския език?

- Не, няма. Правилникът ми дава право - след три месеца, със съществени промени с оглед дискусиата и направените бележки, с оглед на добри възражения, аз ще се съобразя и отново ще поставя този закон на дневен ред. Както каза проф. Корнезов, който внесе другия вариант на такъв закон, самият факт, че стигаме до пленарната зала с нашите законопроекта, вече е успех. Никой досега в предходните парламенти и с 6-7 опита по темата не е успял, стигали са само до комисии.

Станислав Станилов:

Соросианците са против такъв закон

Проф. Станилов, в просветната комисия депутатите от ГЕРБ подкрепиха вашия закон за българския език, защо се отменна в пленарната зала?

- В три от четирите комисии, през които мина проекта, те го подкрепиха. В пленарната зала те си мълчаха и само Галина Банковска, заместник-председател на комисията, излезе и прочете едно кратко резюме главно върху това, че няма нужда да има такъв закон. Защо се обърнаха, за мен е напълно необяснимо.

Как може да се посочва мотив, че не трябва да има такъв закон, след като в Конституцията е казано, че случаите, в които се ползва само официалният български език, се определят със закон, а такъв закон няма?

- Те четат тази част от Конституцията по йезуитски, защото в нея е казано: "Случаите, в които се употребява само българският език, се пределят от закона". И те твърдят, че това е вече направено, защото в много от законите и подзаконните актове има текстове за употребата на българския език. И няма нужда от отделен закон, който да повтаря тези постановки.

Къде са тези закони, които казват кога се използва само българският?

- Такива закони няма.

Кой е срещу този закон?

- Според мен, това е министър Игнатов и соросианците около него, които са либерали и смятат, че езикът няма нужда да се пази, защото един ден всички ще говорят само английски и няма нужда да има други езици.

Законът има две страни обаче - едното е задължителното му използване на публични места...

- Да, нашият закон никога не репресира, ние не накарваме използването на езиците на диаспорите у нас. Но Любев Местан възрази, че този закон изпраща употребата на турския език в провинциалните медии, не в

Канал 1 на БНТ. А това всъщност е в програмата на "Атака". Като не искат, да не го гласуват.

За никого обаче не е тайна, че има райони, където в магазините не се говори на български.

- Не само в магазините, там хляб не можеш да си купиш, ако го искаш на български. Там младите не знаят български, макар че получават български дипломи. Самият министър го е признавал това. Но по този въпрос нищо не се прави.

А когато се говори за чистота на езика, това намеса в неговите норми ли е?

- Това е защитата на езика от прекомерна инвазия. Но това е само рамков закон и е направен даже прекалено меко. По-меко от това не можеше да бъде. Любен Корнезов това напомним - че навремето е имало внесен такъв закон от СДС и той го е гласувал, но пак не е минал. Моята критика към всички партии е, че когато са на власт, не внасят такъв закон за българския език, когато са в опозиция, го защитават. Утре като дойдат на власт, ще го направят ли? Сигурно пак няма.

Общество

ПАВЕТА
ДАВИДОВА

България се била сринала в класацията по свобода на медиите. Световно неизвестни страни ни били изпреварили в някакъв списък. Голяма драма, представяш ли си?!

Българските медии са свободни, господата чужденци пак не са ни разбрали. Вестници, радио, сайтове и телевизии в България свободно комуникират с управляващите. Къде другаде водещи топрепортери получават есемеси лично от премиера? Къде другаде лицата от екрана дискутират така свободно с министър-председателя какво и как да бъде поднесено на уважаемия зрител - така, че той да оцени по същество усилията на правителството да превърне страната ни в място от приказките? Освен това наши-

Анатолий СТАНКУЛОВ

Безграничната свобода на българските медии

те телевизии се радват и на голямо внимание от страна на управляващите - ако има грешка, директно ще има телефонно включване от Министерския съвет, а журналистите ще получат правото да сменят некоректния акцент на новината си.

Българските медии са свободни да излъчват и публикуват каквото преценят за важно или ексклузивно. Дори това да е изфабрикуван репортаж с мним подпалвач на автомобил или измислен персонаж, уж занимаващ се с наркотрафик. Българските медии са свободни да по-

ставят оценки, да правят квалификации и дори да провокират... опозицията. Преса, телевизия, радио - всички могат и трябва, ако искат, да задават неудобни въпроси на неудобните днес.

Програмната схема на всяка себеуважаваща се телевизия разполага и със свободата да удължава предавания, в които ексклузивно гостува я премиерът, я някой министър... Всеки водещ може да скъса в ефир вестник, който не споделя вижданията му за държавата, управляващите, световния мир...

Телевизионни водещи,

колумнисти и коментатори свободно могат да избират начините си на изразяване. Цензура и сито за стиловете изказвания рядко има. Без притеснение журналистите в България все по-често използват заемки от чужди езици, забравяйки или осъвременявайки "скучните" български думички. Медиите все по-свободно боравят с езиковите си познания, творят смели каламбури, като подтиквават среднестатистическия българин да обогати речта си, след като се поразрови в речниците у дома.

Медиите в България могат да правят риалити

формати, в които да канят за жури или участници някоя от модерните за деня звезди. Всъщност нашите медии сами определят кои са българските звезди.

А за да бъдем точни, българските журналисти са свободни да носят и брониранетки, да имат блиндирани врати и да са въоръжени с лютив спрейове, защото... Защото някъде там има нечия свобода, която позволява на незначителни лица да взривяват апартаменти на репортери, да бият оператори в градския транспорт и да заплашват по телефона... Та, свободата я имаме навсякъде!

Някои останаха маймуни

ИНА
МИХАЙЛОВА

И маймуна да дават по телевизията всяка вечер, и тя ще стане много популярна, остроумно заключи преди години Любен Дилевсин, разсъждавайки за електронните медии и известността на водещите, които гастролират в тях. С времето "маймунската" тема (впрочем нищо против срещу тези мили животни) еволюира в съзнанието на изречлия по-горните думи индивид до следното заключение: "Първи май - празник на труда и солидарността. Да ви имам солидарността! Ако някой пуши на манифестацията, е нормално да

помолиш да ти даде една цигара. Но ако някой яде сандвич и поискаш да ти отчупи малко, той те гледа като отровен! Трудът е направил от маймуните социалисти!" Цитатът е от личния профил на Дилевсин в социалната мрежа фейсбук. Същото умозаключение шоуменът мултиплицира и от екрана на първомайското издание на "България търси талант".

Последните 20-ина години са христоматийен пример за късата памет на мнозина новоизлюпили се политици. Както и доказателство за правотата на наложилата се с времето истина, че този, който се отрича от миналото си, е обречен на безбъдещност. Не отричаме правото на всеки да изтрие от съзнанието си своето минало, да се откаже от него (на няколко пъти дори). Кому обаче е позволено да бъде съдник? С какво право някой се опитват да подменят паметта и разбирането

на поколения?

Бихме подминали с мълчание подобни опити за оригиналност, когато са направени от личност със собствена политическа физиономия и биография, градена последователно в годините. С усмивка бихме посрещнали поредната шоуменска изява на някогашния секретар по научната дейност в Университетския комитет на ДКМС в Алма матер, който явно с времето е позабравил откъде е тръгнал, какъв е бил, благодарение на кого какво е постигнал. И не за него ни е думата. За жалост, такава е житейската философия на голяма част от настоящите гневни противници на комунизма/социализма. Кредето на стотици напористи юпити бе изковано от мама и тате от комунистическата върхушка, закалено бе в номенклатурните апаратни игри на БКП, за да достигне днешните висоти на първобитното оплюване - толкова

далеч от разума на човешкото същество и толкова близо до предците на хомо сапиенс...

Нито телевизионната слава, нито титлите и парите, нито дори биографиите, написани с помощта на тате, промениха част от хората. Те си останяха близо до приматите. По интелект най-вече. И по поза - пречупени или сгнати на две, навели се доземи - когато и пред когото трябва... В името на оцеляването. Заради същото това живуркане и мижетуркане, без калпа свян, вместо да замълчат, те са готови не само да избелят паметта си, но хамелеонски и работно да спомогнат да забравят цели поколения.

Последните две десетилетия показаха, че българинът има уникалното качество да забравя какво си му казал и какво си направил. Слава богу, че не забравяме как са ни накарвали да се почувстваме.

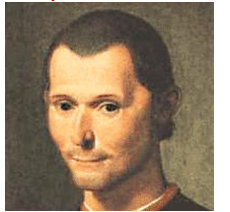
Датума

3

www.duma.bg

СВЕТОВЕН ДЕН НА СВОБОДАТА НА ПЕЧАТА. Чества се от 1992 г. по инициатива на ЮНЕСКО, утвърдена с решение 48/432 на Общото събрание на ООН от 20 декември 1993 г. В България се отбелязва от 1994 г. На същия ден се присъжда Световната награда за свобода на печата на ЮНЕСКО "Гилермо Кано". Тя е учредена през 1997 г. в памет на колумбийския журналист Гилермо Кано, убит на 17 декември 1986 г. заради критични материали за дейността на наркокартелите в родината му.

1469 - РАЖДА СЕ НИКОЛО МАКИАВЕЛИ, ИТАЛИАНСКИ ПОЛИТИЧЕСКИ МИСЛИТЕЛ, ИСТОРИК, ПИСАТЕЛ И ПОЕТ (УМИРА 1527 Г.). Смятан за родоначалник на идеята за модерна държава и модерния владетел. В трудовете си обявява за норма на политическото поведение постановката, че целта оправдава средствата, употребени за нейното постигане. Истинската цел на "новия господар" според него трябва да бъде не частният или личен интерес, а "общото благо".

1859 - ОТКРИТА Е БОЛГРАДСКАТА ГИМНАЗИЯ. На тази дата тържествено е открито и осветено в Болград, Бесарабия (дн. Украйна) Българско централно училище "Св. св. Кирил и Методий" (Болградска гимназия). Това е първото българско средно общообразователно училище (дн. "Г. С. Раковски"). През 1858 г. княз Никола Богориди подписва хрисовул за създаването на училището. На 3 май 1859 г. са приети първите ученици. Учебните занятия започват през есента на същата година. Гимназията се ръководи от първия временен директор Сава Радупов от Панагюрище.

1891 - В ТЪРНОВО СЕ ПРОВЕЖДА ПЪРВАТА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА СБИРКА В БЪЛГАРИЯ.

Продължава до 5 май. Ръководител на събирането е Димитър Благоев. То предшествва провеждането на учредителен конгрес на Българската социалдемократическа партия на 2 август 1891 г. на връх Бузлуджа в Стара планина. Благоев и Никола Габровски изработват проектите за програмата и устава на БСДП. През 1975 г. във Велико Търново тържествено е открит паметник на двамата (на снимката).

1936 - В ПЛОВДИВ СЕ РАЖДА АСЕН КИСИМОВ, АКТЬОР И ПЕВЕЦ (УМИРА 2005 Г.).

Известен като Бате Асен. Има над 120 роли в театъра и повече от 35 в киното. Над 40 години води "Час на слушателя" по програмата "Христо Ботев" на БНР. Известен с ролите си във филмите "Осъдени души", "Рицарят на бялата дама", "Дядо Йоцо гледа" и др., както и с изпълнението си на детските песни "Тече, висичко тече", "Зайченцето бяло" и др.

1937 - МАРГАРЕТ МИЧЪЛ ПЕЧЕЛИ ПУЛИЦЪР ЗА КНИГАТА СИ „ОТНЕСЕНИ ОТ ВИХЪРА“.

Авторката на смятания за най-голям бестселър на всички времена е родена през 1900 г. в Атланта, САЩ. Предците на семейството ѝ са подобни на тези на семейство О'Хара от "Отнесени от вихъра". Скарлет и Рет Бътлър и до днес са едни от най-популярните герои в литературата и киното. Маргарет Мичъл умира на 49 години, след като е блъсната от бързо карачо такси на няколко пресечки от дома си.

1987 - УМИРА ДАЛИДА, ИЗПЪЛНИТЕЛКА НА ФРЕНСКОЕЗИЧНИ ПЕСНИ.

Истинското ѝ име е Йоланда Джилиоти. Родена е през 1933 г. в Кайро в семейство от италиански произход. Изнася концерти в най-големите зали в света, пее в дуети с Шарл Азнавур и Ален Делон. В началото на 80-те години на миналия век продадените нейни албуми наброяват десетки милиони.

ПРЕСТРОЯВАНЕ, КОЕТО ПРОМЕНЯ ПОЛИТИЧЕСКИЯ ПЕЙЗАЖ
ВЪВ ФРАНЦИЯ

Левият фронт или краят на едно проклятие

Тъй като се надяваха на повече, избирателите на Жан-Люк Меланшон са разочаровани от процента на своя кандидат (11,1%). Но да постигнеш 4 милиона гласа не е никак лош резултат за бойното кръщение на кандидат за президент на едно съзвездие на левицата, твърде дълго разединена. Левият фронт вече се надява да влияе върху финансовите решения на следващото правителство.

АНТОАН ШВАРЦ*

ОКРЪГЪТ Об е известен като терен на десницата. Кметът Франсоа Баруен е депутат на главния град Троа и министър на икономиката, финансите и индустрията в правителството на Никола Саркози. Преди изчезването на текстилната индустрия работническото движение беше силно вкоренено в окръга, но

*Политолог, съавтор на *L'Europe sociale n'aura pas Lieu* (Социална Европа няма да я бъде), *Raison d'agir*, Париж, 2009 г.

днес бившата Трудова борса ще бъде превърната в търговски център. Скандално за комунистите от града, които са създали асоциация за защита на това историческо място.

Наследничка на работническите борби, Френската комунистическа партия (ФКП) е централно ядро в организацията на Левия фронт. В седалището на вестника им *La Dépêche de l'Aube*, на бул. „Анатол Франс“, членовете на партията организират своите събрания и се снабдяват с листовки. Тук,

както и другаде, сформирането на Левия фронт представлява една история на надмгване на личните интереси. Този съюз не е създаден за един ден, обяснява Жан-Пиер Корневен, окръжен секретар на ФКП. Започнахме след провала през 2007 г. Трябваше ни време, за да подготвим нещо ново.

Нещо ново. Може би най-изявеното чувство на гигантските митинги в Париж, Марсилия и Тулуза беше „Къде се бяхме изгубили през цялото това време? Липсвахме си, очаквахме се. И се намерихме...“ Така кандидатът на Левия фронт Жан-Люк Меланшон се обърна на 18 март 2012 г. на Площада на Бастилията в Париж към огромното множество хора в червено, дошли да подкрепят кандидатурата му за президентските избори. На митингите, организирани из цяла Франция, разнообразието на хората е очудващо – мъже и жени от всички възрасти, временно

заети и държавни чиновници, обикновени любопитковци и обратното – закалени активисти от различните асоциации, профсъюзи и политически формации, които образуват това съзвездие. По подобие на „Ди Линке“ (Левицата) в

Германия или „Блоко де Ешкенда“ в Португалия, Левият фронт желае да създаде във Франция една формация наляво от Социалистическата партия (СП), която дълго време е разпокъсана и разединена. (На стр. 2)

Днес е вече друго...

СЕРЖ АЛИМИ

ПРОМЯНАТА е сега... Въдъхновен от победата на изборите, държавният глава налага волята си на управителя на Централната банка, установява контрол над валутата и заявява, че ще национализира един ключов сектор на икономиката, разпродаден на безценица 13 години преди това. Двама членове на правителството, назначени с декрет за ръководители на това голямо предприятие, станало отново държавно, изгонват предишните управители. Европейската комисия, а също така *Wall Street Journal* и *Financial Times* реагират яростно – това е подъл, пиратски икономически акт. Седмичникът *The Economist* дори препоръчва тази пиратска страна да бъде изключена от Г-20 и гражданите ѝ, които са гласували толкова лошо, да нямат право да пътуват в чужбина без визи.

Въпросната държава не е на Стария континент. Става въпрос за Аржентина. Ние сме единствената страна в Латинска Америка, и бих казала в света, която не контролира природните си богатства, заяви Кристина Киршнер на 16 април, когато национализира основните авоари на испанската мултинационална компания REPSOL, мажоритарен акционер на аржентинската петролна компания YPF.

Въведеното правило за държавната собственост не се прилага толкова широко, колкото внушава Кристина Киршнер (Total, BP, Еххон и т.н. продължават да са частни предприятия), но то преpraща към други битки за връщане на националните богатства – национализацията на Английско-иранската претролна компания от Мохамад Мосадег в Иран през 1951 г., на Суецкия канал от Гамал Абдел Насър в Египет през 1956 г., на активите на алжирските клонове на ELF и Total от Хуари Бумедиен през 1971 г., слагането под запор на предприятието ЮКОС от Владимир Путин в Русия през 2003 г. Да не забравяме поставянето под контрол през същия период на компанията PDVSA от Уго Чавес във Венцуела.

Правителството в Буенос Айрес обвинява бившите собственици на YPF, че са разпределили на своите акционери 90% от печалбите, реализирани от компанията. Лишено от инвестициите, националното производство на петрол е спаднало с 20% от 2004 г. насам, а вносът на енергия е умножен по двадесет. Това положение е много неприятно за Аржентина, тъй като тя преживя една болезнена криза и не иска

вече да зависи от чуждестранни кредитори (най-малкото от Международния валутен фонд), за да урежда сметките си.

Добре приета от аржентинския народ, дързостта на правителството предизвика искания за екстравагантни обезщетения, заплахи за търговски бойкот и най-зловещи предсказания. Но Буенос Айрес си спомня и за други полчиби. През 2001 г., когато, поставена на колене, Аржентина спря да изплаща дълга си, предсказваха криза в платежния ѝ баланс и икономически фалит (1). След това обаче външният ѝ баланс стана положителен, производството се увеличи с 90%, безработицата и бедността намаляха (2). Вместо да застава на страната на акционерите от испанската транснационална компания, Европа би спечелила, ако се поучи от изявената политическа воля в Аржентина.

(1) Вж. Морис Льомоан, „Аржентинската твърдост и гръцката мекушавост пред кредиторите“, *Монд дипломатик* в Дума, 5 април 2012.

(2) Вж. Марк Вейсброт, „Argentina's critics are wrong again about renationalising oil“ (Критиките към Аржентина са отново погрешни), *The Guardian*, Лондон, 18 април 2012.

Левият фронт или

(От стр. 1)

Амбицията не е нова. Тя е част от историята на тази политическа фамилия – множество съюзи и призови за единство са

целели да организират единна формация, способна да превъзмogne хегемонията на СП и да осъществи проектите за преустройство на обществото.

Основополагащата битка от 2005 г.

ОЩЕ през 1988 г. кандидатурата на Пиер Жюкен, бивш ръководител на ФКП, се опираше на комитети, съставени от различни активисти – от троцкисти до членове на Обединената социалистическа партия (ОСП). Движението на гражданите, създадено от Жан-Пиер Шевенман през 1993 г., целеше да обедини социалистите противници на Договора от Маастрихт и на първата война в Персийския залив, комунистите реформатори, феминисти и радикали.

След Митеран социалното движение през ноември – де-

кември 1995 г. проведе серия протести срещу неолибералната политика както в социален, така и в интелектуален план. Но радикалният характер на синдикалната левица, често критично настроена спрямо институционната политика, се проявяваше извън партиите (1). Докато ФКП избра пътя на „плюралистичната левица“, т.е. на съюз със социалистите и еколозите, крайната левица пое щафетата на социалната борба, отхвърляйки всяко управление под опеката на социалдемократите. Но въпреки че се обединяваше на манифестациите в защита на работните места,

пенсии и училището, антилибералната левица беше разединена в изборите – гласовете ѝ не правеха общ сбор.

Битката през 2005 г. срещу Договора за европейска конституция беше крайъгълният камък на една нова динамика към обединение. *Беше една кампания, водена сред народа в продължение на месеци от обединени колективи, въпреки враждебността на големите медии, напомня Матю Кологан, член на „Алтернативните“, чието знаме смесва червеното и зеленото. Синдикалисти,*

алтерглобалисти, комунисти, троцкисти, членове на асоциациите плюс еколози и недоволни членове на Социалистическата партия застанаха тогава един до друг в борбата, която завърши с победа – на референдума, проведен на 29 май 2005 г., „Не“-то за договора спечели 54,67% от гласовете, отчасти благодарение на тяхната активност. Събитието беляза духовете, начерта нови граници и показа, според Кологан, че *голяма част от населението във Франция е готова да приеме идеите, които отхвърлят системата.*

Меланшон, който се беше ангажирал в борбата срещу Договора за европейска конституция. Тази партия се стреми да предизвика нова конфигурация на политическата сцена.

Създаден през 2009 г., Левият фронт се стреми да обедини всички сили, които желаят да провеждат истинска лява политика. В началото е само един предизборен съюз, който обединява, освен ФКП, разполагаща с развита мрежа от активисти на изборни длъжности и членове, също и младата Лява партия, и Обединената левица, произлязла от Лигата на революционните комунисти. Лансирана за европейските избори през юни 2009 г., коалицията се запазва и за регионалните избори през следващата година, след това – за кантоналните през 2011 г., съобразно местните политически конфигурации. Накрая коалицията сключва споразумение за изборите през 2012 г. Под влиянието на своя национален секретар Пиер Лоран ФКП приема да номинира за кандидат-президент некомунист. В замяна постига мнозинството от кандидатите за парламентарните избори да бъдат комунисти, често завършващи мандата си депутати.

Този съюз се обединява около една „споделена про-

(1) Стамис Кубелакис, „Неуспеху и преустройство на радикалната левица“, *Mouvements*, Париж, № 69, 2012.

Една отворена програма

ПРЕЗ следващата година се образуват комитети, за да продължи политиката на обединение. Троцкистите от „Работническа борба“ и от Лигата на революционните комунисти остават настрана, но ръководството на ФКП решава да се включи. Инициативата се препъва при избирането на общ кандидат за президентските избори през 2007 г. Резултатът е катастрофален – Оливие Безансно от Лигата на революционните комунисти получава 4,08% от гласовете, Мари-Жорж Бюфе от ФКП – 1,93%, Арлет Лагиер от „Работническа борба“ – 1,33%, и Жозе Бове, кандидат на комитетите – 1,32%. А през 2002 г. само троцкистите и комунистите бяха получили 13,8% от гласовете. Саркози победи,

критичната левица се провали. Много хора мислят, че тя плати за разединението си.

Избирателите мислят, че нямат друг избор освен между една правителствена левица, която вече не събужда мечти, и една критична левица без бъдеще, счита Бюфе. Трябваше да се извлекат поуки от този провал. 2008 г. е период на узряване по пътя към обединението. От една страна, Лигата на революционните комунисти се влива през през февруари 2009 г. в една, както тя мисли, по-широка структура – Новата антикапиталистическа партия (НАП). А от друга, през ноември 2008 г. се ражда Лявата партия, произлизаща от фракция на Социалистическата партия, близка до

Европейските социалисти често яростно осъждат финансите, които управляват еднoлично света и трябва да се регулират по-добре. Но нека първо да се уточни какво се има предвид и кого. Тъй като заради нематериалния образ на „пазарите“ печелившите от кризата и от налаганите в момента строги икономии остават в сянка.

Жофроя Гюен*

СЛЕД КАТО премиер на националната банка към частния финансов сектор и от Франсоа Митеран към Франсоа Байру, Жан Пейрелвад обясни през 2005 г.: *Капитализмът вече не е ясно разпознаваем. (...) С какво точно трябва да се скъса, ако искаме да скъсаме с него? Кои институции трябва да бъдат атакувани, за да се сложи край на диктатурата на изплъзващия се световен и анонимен пазар? И този бивш заместник-началник на кабинета на министър-председателя Пиер Мороа заключи: Маркс е безсилен поради липса на конкретен враг (1).*

Трябва ли да ни учудва това, че един представител

на висшите финансови кръгове – президент на „Banca Leonardo France“ (на семействата Албер Фрер, Анели и Давид-Уейл) и директор на групировката „Буиг“ – отрича съществуването на олигархия? По-странен е фактът, че този нематериален и деполитизиран образ на финансовите сили се разпространява от основните медии. В това отношение журналистическото отразяване на назначението на Марио Монти за министър-председател на Италия е отличен пример за параванно слово – говори се за „технократи“ и „експерти“, когато в действителност се сформира правителство от банкери. Дори на интернет страниците на някои всекидневници прочетохме, че *личности от гражданското общество са поели управлението (2).*

Тъй като в екипа на Монти има и университетски преподаватели, неговата поли-

тиката предварително беше определена от коментаторите като научна. Ако се вгледаме по-внимателно обаче, ще видим, че повечето министри бяха членове на управителни съвети на основните тръстове на Апенинския полуостров.

Министърът на икономическото развитие Корадо Пасера е президент и генерален директор на „Intesa Sanpaolo“. Елза Форнеро, министър на труда и професор по икономика в университета в Торино, е вицепрезидентка на „Intesa Sanpaolo“. Франческо Профумо, министър на образованието и научните изследвания, ректор на Политехническият университет в Торино, е директор на „UniCredit Private Bank“ и „Telecom Italia“, контролиран от „Intesa Sanpaolo“, „Generali“, „Mediobanca“ и „Telefónica“, след като мина през „Pirelli“. Пиеро Гнуди, министър на туризма и спорта, е директор на „UniCredit Group“. Пиеро Джинарда, натоварен с отношенията с парламента, професор по публични финанси в Католическия

университет „Сакре-Кьор“ в Милано, е вицепрезидент на „Banca Popolare“ и директор на „Pirelli“. Колкото до Монти,

той беше съветник на „Кока-Кола“ и „Goldman Sachs“, както и директор на „Фиат“ и „Generali“.

Сливане на два свята

ВЪПРЕКИ ЧЕ европейските социалистически ръководители вече не намират достатъчно тежки думи, за да осъдят всемогъществото на „финансовите пазари“, преквалифицирането на бившите тенори на социаллиберализма се осъществява без прекалено явни прояви на възмущение от страна на старите им другари. Бившият холандски министър-председател Вим Кок се присъедини към управителните съвети на холандските тръстове „Internationale Nederlanden Groep“ (ING), „Шел“ и KLM. Германският му колега, бившият канцлер Герхард Шрьодер, също се преквалифицира в частния сектор като председател на дружеството „Nord Stream AG“ (смесено предприятие на „Газпром“-Е.ON-BASF-GDF-Suez-

той беше съветник на „Кока-Кола“ и „Goldman Sachs“, както и директор на „Фиат“ и „Generali“.

(1) Jean Peyrelevade, *Le Capitalisme total* (Тоталният капитализъм), Seuil - La République des idées, Париж, 2005, стр. 37 и 91.

(2) Anne Le Nir, „En Italie, Mario Monti réunit un gouvernement d'experts“ (В Италия, Марио Монти събира правителство от експерти), 16 ноември 2011, www.la-croix.com; Guillaume Delacroix, „Le gouvernement Monti prêt à prendre les rênes de l'Italie“ (Правителството на Монти е готово да поеме юзгута на Италия), www.lesechos.fr, 16 ноември 2011.

*Доцент в университета в Лиеж. Автор на *La Finance imaginaire. Anatomie du capitalisme: des „marchés financiers“ à l'oligarchie* (Въображаемите финанси. Анатомия на капитализма: от „финансовите пазари“ до олигархията), Aden, Брюксел, 2011.

краят на едно проклятие

грама“, представена по време на празника на вестник *Юманите* през септември 2011 г. Както общата програма на СП и на ФКП от 1972 г., тя е публикувана в малка широко разпространена книжка (2). *Всичко това не стана без трудности*, уточнява Бюфе. *Както винаги, когато се организира общо действие. Но успяхме*. Други малки формации се присъединяват към движението (3).

Предвид президентските избори, излъчването на една личност, способна да се изправи срещу медийната тълпа, е особено важно. Бивш социалистически сенатор, бивш министър на професионалното образование в правителството на Лионел Жоспен, европейски депутат, Меланшон е опитен политик.

Ловък полемист, той става популярен благодарение на своето войнствено отношение към медийните „звезди“, заели ролята на пазачи на неолибералния ред. В речите си подчертава важноста на съотношението между икономическите интереси, необходимостта спешно да се защитят *обикновените хора срещу красивите хора, народът срещу могъщите*. Очертава социална картина, която налага *идеологически синтез* на различни леви виждания (солидарност, братство, равенство, екология), както и да се осъществят ценностите на

Републиката и на Френската революция.

Левият фронт успя да задвижи тази динамика благодарение и на мобилизацията по места. В Об активистите се споразумяват без трудности. Много от тях се познават отдавна. *Можем да си говорим искрено и да решаваме спорните въпроси*, обяснява Мирей Бруйет, пенсионирана преподавателка и отговорничка на Лявата партия в окръга. В движението са се включили и членове на Новата антикапиталистическа партия. За Дени Кантон, профсъюзен деятел, движението *успява там, където Новата антикапиталистическа партия се е провалила. Докато тази партия се стремеше да присъедини нови членове към един политически затворен проект, Левият фронт привлича партии към един политически отворен проект*.

Този проект привлича граждани, нечленуващи в никаква организация, като Ален Мустие, млад информатик, дошъл благодарение на новопридобитото си екологическо съзнание. *Не бях виждал такъв вид движение*. Той се е присъединил към Гражданската асоциация в Об, следваща динамиката на Левия фронт, който позволява присъединяване на граждани, без да се минава през никаква партия. Традиционните форми на организационна работа (лепене на афиши, разпространение на позиви и т.н.) се

обогатяват с нови форми, като откриване на различни „фронтове“ за връзки със специфични сектори на обществото. Например, Фронтът на борбата обединява трудещите се, които се борят срещу закриването на фабриката им.

Този сбор от организационни действия се стреми да се противопостави на медийните сценарии за предрешени избори и на „експертите“, които

предначертават единствените възможности. *Проведохме битка за самата същност на тези избори*, обяснява Франсоа Делалиер, директор на кампанията на Меланшон. *Извън необходимостта да победим Саркози, за нас беше важно да наложим някои теми за публично обсъждане – Шестата република, укротяването на финансите, максималните доходи, екологичното планиране и т.н.*

политиката на ограничения, в която да се обединят различните сектори на протеста – партии, асоциации и синдикати, без обаче да се премахват различията. Това иска време. Трябва да си направим изводите от колективния ни опит и да напреднем.

Каква политическа роля може да играе движението в този момент на големи бури? Както Националният фронт се превръща във вектор за едно възможно преустройство на десницата, така Левият фронт се стреми да премести разделните линии в другия лагер. Меланшон счита, че в случай на победа на социалистите сегашното разположение на силите ще наложи те да приемат някои идеи: *Мисля, че Франсоа Оланд с времето ще използва моите методи* заяви той във вестник *Echos* от 19 април. *Финансите ще го атакуват, както атакуваха Саркози. Тогава има само две решения – съпротива или капитулация.*

(2) L'Humain d'abord. Le programme du Front de gauche et de son candidat commun Jean-Luc Mélenchon (Първо човекът. Програма на Левия фронт и на общия му кандидат Жан-Люк Меланшон), Libro, Париж, 2011. Разпространени са повече от 400 хиляди екземпляра.

(3) Федерацията за социална и екологична алтернатива, Конвергенция и алтернатива, Република и социализъм, Комунистическа партия на френските работници.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Венко Кънев

Скъсване с ерата на примирение

ЛЕВИЯТ фронт използва борчески думи („Вземете властта“, „Съпротива“), с цел да политизира отново икономическата ориентация, представяна като неизбежна. *От 30 години, властта проповядва идеята, че не може нищо да се направи. Трябва да взривим това примирение*, казва Бюфе. Програмата предлага да се реабилитират публичните разходи, препоръчва увеличение на заплатите (минималната на 1700 евро) и предвижда структурни промени най-вече в европейските рамки. Макар тази тематика да не е на преден план, в програмата се четат изречения като *да се освободим от Лисабонския договор и неподчинение на европейските директиви*. В нея се издига високо знамето на политическата воля, изоставена от правителствената левица, но подхваната от кан-

дидата Саркози през 2007 г. *Латиноамериканският опит за нас е основен*, обяснява Делалиер. От тази гледна точка не става въпрос „да се промени светът, без да се вземе властта“, а обратното – да се вземе властта, за да се подеме един „граждански бунт“.

Левият фронт не е просто картел, сбор от разни организации, в него кипят специфичните интереси на различните му съставки. Това не означава, че той ги потиска. Сцеплението му се дължи както на личността на Меланшон, така и на желанието на членовете му да продължат стратегията на обединение. Според социолога Размиг Кеюшеян, който напусна Новата антикапиталистическа партия, за да се присъедини към тази динамика, *настоящият контекст налага да се създаде един-единствен фронт срещу*

Това изброяване, което за съжаление натрапихме на читателя, все пак е задължително, когато медиите системно отказват да засягат частните интереси на публичните личности. Освен взаимното проникване на тези два свята, които на драго сърце се определят като различни и дори противоположни, за правилното разбиране на начина на функциониране на финансовите пазари е необходимо разкриването и на „двойните им агенти“.

И така, противно на една модна днес идея, финансите имат не едно, а няколко лица (4). И това не са лицата на пенсионера от Флорида или на дребния европейски притежател на акции, така благо-склонно описвани от пресата, а по-скоро на олигархия от притежатели и управители на богатства. През 2005 г. Пейрелвад припомни, че 0,2% от световното население контролира половината от борсовата капитализация на планетата (5). Тези портфейли се управляват

от банки („Goldman Sachs“, „Santander“, „BNP Paribas“, „Société générale“ и др.), застрахователни дружества (AIG, „Аха“, „Scor“ и др.), пенсионни и инвестиционни фондове („Berkshire Hathaway“, „Blue Ridge Capital“, „Soros Fund Management“ и др.), като всички тези институции инвестират и собствените си капитали.

Това малцинство спекулира с курса на акциите, държавните дългове и суровините благодарение на почти неограничен набор от деривати, което разкрива неизчерпаемата находчивост на финансовите инженери. Пазарите съвсем не представляват „естествения“ край в развитието на зрелите икономики, те се оказаха острието на проект, за който икономистите Жерар Дюменил и Доминик Леви отбелязват, че *беше замислен така, че да се увеличи доходите на висшите класи* (6). Безспорен успех: в света вече има близо 63 000 милионери, притежаващи поне 100 милиона долара, (На стр.4)

(3) Keith Dixon, *Un digne héritier. Blair et le thatcherisme* (Един достоен наследник. Блеър и тачъризмът), Raisons d'agir, Париж, 2000.

(4) Вж. „Où se cachent les pouvoirs“ (Къде се крият властите), *Manière de voir*, № 122, април-май 2012 (на пазара).

(5) Jean Peyrelevade, *Le Capitalisme total* (Тоталният капитализъм), 1% от французите притежават 50% от акциите.

(6) Gérard Duménil et Dominique Lévy, *The Crisis of Neoliberalism* (Кризата на неолиберализма), Harvard University Press, Кеймбридж (Масачусетс), 2011.

С ДЪЛГОВЕ

имат лице

съветва финансовия тръст „Investcorp“ (Бахрейн), където откриваме и бившия австрийски канцлер и консерватор

Волфганг Шусел, вицепрезидента на Европейската конвенция Джулиано Амато и Кофи Анан, бивш генерален секре-

тар на ООН. Бившият германски министър на икономиката и труда Волфганг Клемент е съдружник в компанията „River-Rock Capital“ и директор на „Citigroup Allemagne“. Колегата му Кайо Кох-Везер, държавен секретар по финансите от 1999 до 2005 г., е вицепрезидент на „Дойче банк“. И накрая, министърът на финансите в първото правителство на Ангела Меркел и член на SPD Пеер Щайнбрюк е директор на „Thyssen-Krupp“. Колкото до *достойните наследници* (3) на Маргарет Тачър и бивши ръководители на Лейбъристка партия, и те на свой ред се заклеха във вярност на висшите финансови кръгове. Бившият министър на външните работи Дейвид Милибанд съветва дружествата „Vantage-Point Capital Partners“ (САЩ) и „Indus Basin Holdings“ (Пакистан). Бившият европейски комисар по търговията Питър Манделсон работи за търговската банка „Lazard“. Колкото до самия Антъни Блеър, той съвместява длъжностите на съветник на швейцарското дружество „Zurich Financial Services“, управител на инвестиционния фонд „Landsdowne Partners“ и председател на международния консалтативен комитет на „JPMorgan Chase“, заедно с Анан и Хенри Кисинджър.

Социалистическо обновяване

ВОбединеното кралство „лейбъристите“ наследници на Маргарет Тачър се разпознават чрез присъединяването си към т.нар. финансова олигархия. И все пак, не би било коректно, ако анализът на предпочитанията в избора между висши държавни функции и функциите на висши финансиста се ограничи единствено до историческите ръководители на „Третия път“ (между капитализъм и социализъм), който бившият министър-председател Тони Блеър твърдеше, че прокарва. Дори по-консенсусни личности от по-далечното минало на европейския социализъм днес заемат постове в управляващите органи на многонационални компании – бившият австрийски канцлер (1986-1997) Франц Вранитски управлява канадската група „Magna International“ (автомобилно оборудване). Бившият испански министър-председател Фелипе Гонсалес основа дружество за рискови капитали „Tagua Capital“ и е нает от „Gas Natural“. Неговият финансов министър Карлос Солчага беше съветник на „Citigroup“ и на рейтинговата агенция „Fitch“ (Fimalac). При скандинавските социалдемократи, които често са представяни като „модерни“, за разлика от „архаичните“ социалисти, се наблюдава същата тенденция – Гро Харлем Брунтланд („PepsiCo“), Торвалд Столтенберг („East Capital Asset Management“) и Горан Пърсън (JKL Group, филиал на „Publics“) преминаха в частния сектор, след което някои от тях се върнаха обратно в държавния.

Г. Г.

Саркозизмът, провалът

Когато отпразнува победата си във „Фуке“ (с най-богатите хора във Франция в луксозния ресторант на Шан-з-Елизе - б.ред.) през 2007 г. или когато щедро раздава Ордена на Почетния легион, Никола Саркози разкри кръга, който всъщност го подкрепя. Този начин на управление обаче, при който до невиждана досега степен в демократичната история се смесват политика и бизнес, изглежда достигна предела си.

Ален Гаригу*

КАТО СЕ бори за своето преизбиране, за да направел онова, което не успял до момента, и като заявява, че се е променил (1), Никола Саркози си спестява дългия списък от неизпълнени обещания, изоставени проекти и т.н. Заетост, дълг, покупателна способност, обществена сигурност, „безупречна“ държава, свободи – равностойността прилича на корабкрушение. Независимо от изборния резултат на 6 май 2012 г., е време да се осъзнаят мащабите на фиаското – карикатура на президентско управление, което без необходимите административни средства се месеше във всичко. Страдащо от законодателна булимия, то доведе до инфлация на неприложени закони, хаотична политика, с министър-председател, принижен до „сътрудник“, и парламент, превърнат в служба по вписванията.

Исклучителната концентрация на власт в едни ръце не благоприятства нито съмнения-

*Професор по политически науки в университета „Париж-Запаз-Нантер“. Автор на есето *Les Secrets de l'isolement* (Тайните на тъмната стаичка), Le Bord de l'eau, Lormont, 2012.

та, нито скромността. Този сценарий на държавния глава насочва вниманието към неговата личност чрез нещо като елементарна психология, която захранва медийната машина и праща в забвение истинския обхват на действие на политиката. Колко много се изписа за Саркози в пресата? Колко дрънканици за характера му? И всичко това – обвито в ласкание или омраза. Клопка, в която попадна Виктор Юго, като възвиси парадоксално Луи Бонапарт, организатор на държавния преврат на 2 декември 1851 г., понеже не преставаше да се нахвърля върху него, докато по-прозорливият Карл Маркс предлагаше да се разгледат обстоятелствата и условията, които позволиха на един посредствен и чудноват човек да се превъплъти в ролята на герой (2).

Но държавен глава не се става случайно. Всъщност политиката изисква компетенции, каквито не всеки има. Амбициозните младежи трябва да притежават безспорни качества и рядко срещани наклонности, благодарение на които да се превърнат в професионалисти, способни да стигнат върховете на властта. За разли-

CARME ALBAIGÈS.
– „Накъде с куфарите“,
2010

ка от предшествениците си – възпитаници на престижни висши училища, Саркози е завършил със среден успех правния факултет в Нантер, има магистърска степен по политически науки и правоспособност за адвокат. Записва се в Института

по политически науки в Париж, както е отбелязано в автобиографията му, но не получава диплома. Студентът Саркози бързо проявява предпочитанията си по-скоро към политическата активност, отколкото към университетските аудитории.

Наследници и парвенюта

КАТО усъвършенстваше методично качествата си, за да се изкачи накрая на върха през 2007 г., Саркози отрано започна да се държи като „изборен предприемач“. Фактически той почти не е упражнявал друга професия, освен на политически ръководител. Ръководеше младежкото движение на Обединението за Републиката (RPR – партията

на Жак Ширак – бел. ред.), след което, на 23 години, стана общински съветник на Ньой (най-богатата община във Франция – бел. ред.), а след това и кмет, на 28 години, погаждайки „номер“ на покровителя си Шарл Паскуа. Достатъчно ловък, той се изкачи в йерархията на партията си, през 1993 г. Саркози стана министър в правителството на Баладюр, през втория мандат

на Франсоа Митеран, след като беше оглавил кампанията на Жак Ширак... Това предателство го постави в дълга изолация, която разпускането на Националната асамблея от президента Ширак прекъсна през 1997 г. След това започна да изкачва стъпалата едно по едно. Не без остри конфликти (които каляват волята и цинизма му), но с усещането, че е донякъде „избраният“ – белег за самочувствие, което като цяло зависи от направените от другите инвестиции в него.

Департаментът О дьо Сен и по-специално общината Ньой му осигуриха солидна отправна база, благодарение на изключителната гъстота на богаташи и едри собственици. Тази местна космополитна буржоазия предостави уникален шанс на една личност, способна бързо да завързва полезни контакти, достъпна за избирателите си и с репутацията на ефикасен управник. В своя бастион Саркози привлече племето на шефовете на големите компании (Мартен Буиг, Арно Лагардер, Антоан Бернейм, Андре и Лилиан Бетанкур и др.), чиито успех и наследство са ги направили самоуверени, но които в повечето случаи са неспособни (или нямат желание) да заемат политически постове. Епизодът „Фуке“ – празненството, орга-

(1) Вж. Serge Halimi, „Les vieilles ficelles de Nicolas Sarkozy“ (Спаруме връзки на Никола Саркози), La valise diplomatique, 2 mars 2012, www.monde-diplomatique.fr

(2) Karl Marx, *Le 18 Brumaire de Louis Bonaparte. Œuvres politiques* (Осемнадесети бруммер на Луи Бонапарт. Политически съчинения), том 1, Gallimard, coll. „La Pléiade“, Париж, 1994.

Финансовите пазари имат лице

(От стр. 3)

чиито богатства общо се равняват приблизително на

40 000 милиарда долара, тоест на годишния световен брутен вътрешен продукт.

И безотговорните станаха „благоразумни“

ТОВА въплъщение на пазарите може да се окаже притеснително, тъй като понякога е много по-удобно човек да се бори с вятърни мелници. В тази битка, която започва, ще ви кажа кой е истинският ми противник, заяви гръмогласно социалистическият кандидат за президент Франсоа Оланд в речта си на 22 януари т.г. Той няма име, няма лице, няма партийна принадлежност, той никога няма да се кандидатира и никога няма да бъде избран. Този противник е светът на финансите. Но като критикува висшите банкери и едрите индустриалци, той можеше да посочи и ръководителите на инвестиционните фондове, които напълно съзнателно осъществяват спекулативни атаки срещу държавните дългове на южноевропейските държави. Или пък да постави под въпрос

двойния статут на някои от съветниците си, както и на (бивши) свои колеги европейски социалисти, преминали от един Интернационал в друг.

Като избра за ръководител на кампанията си Пиер Московичи, вицепрезидент на Индустриалния кръг – едно лоби, обединяващо ръководителите на най-големите френски индустриални групировки, Оланд сигнализира на „финансовите пазари“, че ако социалистите вземат властта, това няма да бъде революция. Не смяташе ли именно Московичи, че не трябва да се страхуваме от икономическите ограничения, не твърдеше ли, че при победа държавният дефицит ще бъде намален до под 3% до 2013 г. (...), независимо какво ще струва това, което ще изисква да се вземат съответните мерки (7)?

Като наложил се похват в политическото общуване осъждането на „финансовите пазари“, колкото ожесточено, толкова и безобидно, до този момент е само на книга. По примера на Барак Обама, който помилва отговорните за кризата американци, на ръководителите на Стария континент не им трябва много време, за да простят крайностите на „алчните“ спекуланти, които поругаваха публично. На „несправедливо опетнените достойни представители“ на олигархията не им оставаше нищо друго, освен да възстановят доброто си име. Но как? Като бъдат назначени начело на комисии, натоварени със задачата да изработят нови норми на поведение. От Пол Волкер („JPMorgan Chase“) до Марио Драги („Goldman Sachs“), като се мине през Жак дьо Ларозиер (AIG, „BNP Paribas“), лорд Адеър Търнър („Standard Chartered Bank“, „Merrill Lynch Europe“) и барон Александър Ламфалуси („CNP Assurances“, „Fortis“), всички координатори, които трябва да намерят решение на финансовата криза, поддър-

жаха тесни връзки с най-големите оператори в частния сектор. Като че ли довчерашните „безотговорници“ бяха докоснати от Божието откровение и се превърнаха в „благоразумни“ икономисти, насърчавани от медиите и интелектуалците, които малко по-рано не намираха достатъчно остри думи, за да осъдят суетата и заслепението на банкерите.

И накрая, вече няма никакво съмнение, че спекулантите спечелиха от последователните кризи през последните години. Поради опортюнизма и цинизма на въпросните хищници не трябва да се забравя, че за да постигнат целите си, те използват връзките си по най-високите етажи на властта. Нима Джон Полсън, след като спечели повече от 2 милиарда долара от кризата със *сбпраймите*, не нае бившия председател на Федералния резерв Алън Грийнспан, вече съветник на „Pacific Investment Management Compagny“ („Pimco“, контролирана от „Алианс“), един от основните частни кредитори на американската държава?

А какво да кажем за главните международни ръководители на *хедж фондовете*? Лорънс Съмърс – бивш председател на Националния икономически съвет (при Обама) и бивш секретар на Държавния резерв по времето на Бил Клинтън, беше назначен за изпълнителен директор на дружеството „D. E. Shaw“ (32 милиарда долара активи), а основателят на групата „Citadel Investment“ Кенет Грифин от Чикаго финансира кампанията на настоящия президент на САЩ. Колкото до Джордж Сорос, той си осигури услугите на лейбъриста лорд Марк Малок-Браун, бивш директор на Програмата на ООН за развитие (ПРООН).

Финансите имат лица, срещаме ги отдавна в коридорите на властта.

Жофроя Гюен

(7) „Pierre Moscovici: „Ne pas avoir peur de la rigueur“ (Пиер Московичи: „Да не се страхуваме от икономическите ограничения“), 8 ноември 2011, www.lexpress.fr

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Иванова

на цял един клан

низирано вечерта след втория тур на президентските избори през 2007 г., на което около новия президент се събраха най-едриите собственици в страната – разкри в кондензиран вид победата на един съюз (3). Триумфът извади на показ без задръжки онова, което до онзи момент беше скрито. Нещо се беше променило.

Вече четвърт век френските шефове искат възнаграждения според заслугите си. Действащи лица и облагодетелствани от либералната глобализация, те ни уверяват, че струват повече от професионалните футболисти и известните певци. На остарелите правила за дискретност те противопоставят показността на новите богатства на френската буржоазия. Нейните членове, наследниците и парвенютата, заботящата толкова много благодарение на механизмите за „създаване на стойност“, както се говори в кръговете на bankerите и неолбералните икономисти, че придобиха рефлексите на новобогатите. *Бизнесучилищата*, като се започне с Висшето търговско училище в Париж (HEC Paris), се превърнаха в новите школи за власт, а традиционните школи, като Института по политически науки в Париж, се превърнаха в *бизнесучилища* (4).

Когато един държавен глава, разполагащ с толкова много институционни и социални ресурси се провали, провалът е и на лагера му, на политическата му партия и на елитите, които го подкрепят. Несъмнено трябва да се върнем чак до Юлската монархия (1830-1848), за да намерим толкова тясна обвързаност между политическата и икономическата власт. Тази осмоза е вдъхновила язвителните фрази, с които Алексис дьо Токвил се обръща към едрата буржоазия, която *веднъж взела властта, заприлича на частна индустрия. Тя се настани удобно във властта и скоро след това, обхванати от егоизма си, представителите ѝ започнаха да мислят много повече за личните си дела, отколкото за обществените, и много повече за собствените си наслади, отколкото за величието на нацията* (5).

Век и половина по-късно, унищожаването на държавния сектор и видовете възнаграждения (сток-опции, бонуси, прекомерни пенсии, изплащани от предприятията и др.), въведени през 80-те и 90-те години на ХХ в., доведоха до появата на нова търговска буржоазия. Появиха се нови, изключителни възможности с приватизационната политика, започната от правителството на Ширак (1986-1988). Тогава младите висши служители подготвяха бъдещото си издигане начело на приватизираните компании, независимо дали става въпрос за Мишел Пибро (BNP Paribas), Филип Жафре („Elf“) или Жан-Мари Месие („Générale des eaux“, после „Vivendi“), и тримата членове на кабинета на министъра на икономиката

Едуард Баладюор. Тази насока, следвана от социалистическото мнозинство от 1988 г. до 1993 г., което даде на частния сектор някоя от известните си държавни служители, беше продължена от правителството на Баладюор между 1993 г. и 1995 г. Нова вълна млади ръководители влязоха в сферите на властта.

Появи се явлението, наречено „да си сложиш пантофите и да влезеш“ (преминаване от държавния в частния сектор и обратно) с няколко известни случая. Например, Стефан Ришар – първо финансов инспектор, после началник на кабинета на министъра на индустрията и външната търговия Доминик Строс-Кан, по-късно командирован служител в Главната водоснабдителна компания и генерален директор на компанията за недвижими имоти „Phenix“, преди да стане съсобственик на банката „Nexity“, после началник на кабинета на министъра на икономиката Жан-Луи Борло, след това и на този на Кристин Лагард, и накрая президент и генерален директор на „Франс Телеком“. Подобен е случаят на Жан-Доминик Коломо, възпитаник на Националното училище по администрация, началник на кабинета на Мишел Шарас, ръководил преди това приватизацията на „Seita“, а от 2010 г. оглавява Държавната агенция за дяловите участия. Също толкова показателно е и повишаването на ръководителите, излезли от HEC, като Бадуин Прот (банката BNP Paribas), Анри дьо Кастри (застрахователна компания „Аха“) и Франсоа Перол (банките „Natixis“ – Caisse d'Épargne“), които впоследствие сметнаха за необходимо да завършат и Националното училище по администрация (ENA). Анри Проглио обаче нямаше нужда да го прави, за да застане начело на „Vivendi Environnement“ (скоро след това „Veolia“), преди да стане директор на „Electricité de France“ (EDF).

Участието им в много управителните съвети, общите клубове, полусветските частни церемонии също закрепиха връзките с бизнес средите. Когато кметът на Ньой (Саркози - бел. ред.) не бракосъчетаваше богатите си приятели, приятелите ставаха свидетели на собствените му женитби (Буиг и Арно) или кръстници на децата му (Буиг). Определяха го като „брат“ (Лагардер). Така Саркози се оказа в центъра на нещо като семейство, крепящо се на общи интереси и избирателни предпочитания. Колкото до Ордена на Почетния легион, с него той награди много повече бизнесмени от предшествениците си на церемонии, на които се събираха все общи приятели.

Цялостният провал на епизода „Саркози“ е следователно провал на търговската буржоазията, олицетворен от кризата през есента на 2008 г. Тя обаче

служи като извинение на отиващия си президент. Би могло да се възрази, че „да управляваш, означава да предвиждаш“ и че на президентските избори през 2007 г. кандидатът Саркози не успя да предусети (нито пък я разбра по-късно) кризата със *събпраймите*. Не предлагаше ли именно той да се приеме и във Франция подобен механизъм?

Рядко може да се види една политическа и бизнес управляваща класа, която до такава степен да сбърка във всички отношения – глупави прогнози на медийните икономисти, слепи по отношение на кризата (дали поради късогледство или интереси?), импровизирани смени на курса по повод финансовата криза, данъчната политика, дипломатическите отношения с Либия и Сирия, насоки на развитие, съответстващи на изискванията на икономическите босове. Нещата стават трагикомични, когато например Проглио предлага да се изостави стратегията за развитие на по-скъпа, но по-сигурна ядрена индустрия в полза на една нискостойностна версия, и то точно преди аварията във Фукушима (6).

Как е възможно елитите, легитимирани от предполагаемите им компетенции, да се заблуждават толкова системно? Начините на управление на предприятията, често определяни като панацея, когато се говори за *новия публичен мениджмънт* (7) или във връзка с предразсъдъка за върховенството на частния сектор над публичния, чисто и просто не са подходящи за управление на обществения сектор.

Достатъчно ли е обаче само да се сблъскаш с очевидните доказателства за фалит, за да си извадиш съответните поуки? Този въпрос натежава още повече по време на избори, когато трябва да се направи равностойна и евентуално да се очертае нова насока на развитие. Така и не се чу за много банкери, които да се разкайват. Не се чу и за много оставки, нито пък за угризения заради получени неприлично високи възнаграждения. Изглежда, че непогрешимостта е превърната в принцип. Вярно, че тя облагодетелства проповедниците на свободния пазар, така както проповедниците на сектите, предсказващи края на света, не се отказват от пророчествата си, докато печелят от тях. В политиката също отрицанието носи дивиденди – говори се за кризата, но тя задължително е непредвидима, международните дадености се подценяват, опозицията е естествено склерозирала. Необходима е воля, за да се тръгне по нов път, но и това не е достатъчно, когато следващото политическо поколение наследява начина на мислене и дори предпочитанията на предходното. Еднакво трудно е разграничаването както от първите, слабо видими, но силни, така и от вторите, видими, но толкова човечни. Социографията на политическите ръководители създава

„Франция в смъртна опасност“

На 10 април 2012 г., по-малко от две седмици преди първия кръг на президентските избори във Франция, коментаторът на *Фигаро* Ив Кердрел се опита да подлуди консервативната десница, която жадно чете този саркозистки всекидневник. Той пренася своите читатели в първите дни на управлението на Франсоа Оланд, по това време убедително на първо място в допитванията. Основен персонаж в сценария му, много по-важен от изборите, са пазарите.

Кердрел си представя следното: *Вторник, 15 май, точно в 22:30, тоест, в навечерието на предаването на властта в Елисейския дворец, оценъчната агенция Moody's разпространява комюнике, с което намалява оценката на Франция поради програмата за публични разходи, оповестена от новия президент. На следващата сутрин Парижката борса се сгромолясва, подхлъзната най-вече от френските банки. (...) Четвъртък, 12 юли, Жером Каюзак, министър на бюджета от няколко седмици, се появява в новините по Канал 1 в 20 часа, за да коментира решението си да напусне правителството. Той заявява на живо: „Съдейки по съвест, не мога да прилагам един закон, ако не го смятам за подходящ. А Меланшон и Зелените искат да наложат 25 милиарда евро нови разходи. При това положение моето съзнание на държавник и чувството ми на уважение към демокрацията ме карат да се откажа от тази задача и от поста си.“ Два часа по-късно Standard&Poor's намалява още веднъж оценката на Франция.*

Фигаро не е толкова оригинален, колкото се мисли. През 1924 г., в епохата на победата на Картела на левицата, ръководен от Едуард Ериот, *Le Temps*, десен всекидневник, близък до търговските среди, си представяше като Кердрел най-ужасния сценарий: *Франция е в смъртна опасност. Едно разсипническо мнозинство се готви да обърка всичко. Парите, които хич не ни достигат, ще бъдат щедро раздадени на стари и нови монополи като социалното осигуряване. (...) Трябва да се подготвим за безпрецедентна криза още отсега. Кой ще вярва на Франция утре? Къде ще е нашият франк?* (1)

По същото време в *L'Ouest-Eclair* – всекидневник, издаван в една силно католическа област, тревогата бе изместена от заплахата: *Правителството на Картела помисляло ли е за финансовата катастрофа, която ще настъпи, ако френските католици престанат да отварят портфейлите си при честите повици на финансовия министър, ако спрат да купуват бонове от държавния заем, от националната отбрана, ако престанат да участват в държавните фондове и предпочетат индустриалните стойности или чуждестранните чужди книжа? В крайна сметка това е тяхно право, като правото на конгрегациите да пренесат на сигурно място, в чужбина, капиталите, с които разполагат* (2).

Единственото последствие за Ериот, който цитира последната статия в мемоарите си, бе че се подчини веднага на изискванията на финансите. По-късно, когато левицата приписа своя неуспех от 1924 г. на *една стена от пари*, тя имаше основания да заподозре и нещо друго, освен манията за преследване. Е, може да се извлече поука и днес...

С. А.

(1) *Le Temps*, Париж, 21 май 1924. Cité dans Quand la gauche essayait, Arléa, 2000, с. 143.

(2) Пак там, с. 140.

усещането за голяма социална и интелектуална хомогенност, която често изключва различията извън борбата за власт.

На каква социална база би се опрял дипломиралният се в HEC и ENA Франсоа Оланд, ако бъде избран? Вярно е, че той предпочете политиката пред частния сектор. Но и логиката на преминаването от държавния в частния сектор и обратно си има ограничения, когато предлаганите места намаляват, тъй като основната част от приватизациите вече са осъществени, и когато новите поколения напълно се разграничават от предшествениците си. Не трябва ли да се забрани натрупването на функции, което принуждава дипломантите от *бизнесучилищата* да завършват и ENA, за да се пресека окончателно конфликтите на интереси? След либералните десетилетия съществуват сили, които се опитват да възстановят държавния сектор – както обед-

нелите и бунтуващи се социални слоеве, така и подценяваните и негодуващи държавни служители, дори и висшите сред тях. Ще се намери ли място за нов, достатъчно силен, решителен и интелигентен съюз, който да промени хода на нещата? Това е може би въпрос като за избори, но най-вече за след тях.

(3) Michel Pinçon et Monique Pinçon-Charlot, *Le Président des riches* (Президентът на богатите), Zones - La Découverte, Париж, 2010.

(4) Вж. „Comment Sciences-Po et l'ENA deviennent des 'business schools'“ (Как Институтът по политически науки и Националното училище по администрация се превръщат в „бизнесучилища“), *Le Monde diplomatique*, ноември 2000.

(5) Alexis de Tocqueville, *Souvenirs. Œuvres complètes* (Спомени. Пълни съчинения), Laffont, Париж, 1986.

(6) Доклад на Съвета за ядрена полумтика, 27 юли 2010.

(7) Вж. Жером Турнагр-Планк, „Вината е на британците...“, *Монд дипломатик*, декември 2009.

Започната от правителството на социалиста Жоспен и продължена в голям мащаб от дясното правителство на Вилпен, приватизацията на магистралите е отлична илюстрация на типично френския съучастнически капитализъм. Просмукана от частни интереси, държавата хищник налага скъпата система на пътните такси, поема основната част от рисковете и организира присвояването на печалбата от големите групировки.

Филип ДЕСКАМП*

ПО принцип използването на автомагистрала е безплатно. (1). Разкрасен с това твърдение, законът от 1955 г. за статута на автомагистралите практически установява правилото на пътната такса. Текстът връща едно феодално право, отменено от Френската революция, и установява система, съчетаваща държавните инвестиции с частната печалба. Прибъгването до смесени дружества – концесионери на автомагистрала (Semsa), които да се финансират от пътни такси, първоначално беше предвидено само *като изключение*. В името на „догонването“ обаче то бързо се превърна в правило. В средата на 50-те години на XX век Германия вече имаше повече от 3 хиляди километра автомагистрала, Италия – повече от петстотин, а Франция едва осемдесет километра.

Въпреки това икономическите, социалните и екологичните основания за пътните такси са неубедителни. Големи страни, като САЩ, Великобритания или Германия, бързо развиха гъсти и безплатни мрежи. С пряко финансиране от държавата те осигуриха спазване на приоритетите в териториалното устройство на много по-ниска цена от тази на платените пътища, които се строят задължително като дублиращи съществуващата мрежа. Финансирането чрез пътни такси е много по-скъпо, слага ръка върху по-голяма територия и не позволява осъществяването на най-жизненоважните връзки. За разлика от магистралите, финансирани пряко от държавата, които облекчават движението, като поемат голяма част от него. Освен това равенството на потребителите по отношение на обществената услуга не е гарантирано – в някои региони, като например в Бретан, автомагистралите продължават да са безплатни.

От социална гледна точка, докато шофирането беше привилегия, можеше да изглежда по-оправдано автомагистралите да се финансират по-скоро чрез пътни такси, отколкото чрез данък. Когато през 60-те и 70-те години на XX век обаче притежаването на кола стана нещо нормално, този довод изгуби тежест. За най-скромните потребители на автомобили размерът на пътните такси или на данъка върху горивата стават по-непоисливи, в сравнение с един по-висок данък, изчислен върху основата на доходите.

*Журналист

Също така пътните такси направиха възможен модела „Всичко на камиони“, финансиран от потребителите на автомобили. Ако разгледаме цените за двадесетина от основните маршрути през 2012 г., ще видим, че едно 40-тонно превозно средство плаща средно три пъти повече от едно леко превозно средство от 3,5 или по-малко тона. Разходите за инвестиции и поддръжка, причинени от движението на камиони, обаче са несравнимо по-големи от тези на леките автомобили и мотоциклетите. Според скорошно проучване сумата за изграждане на пътни платна за камиони с три или повече оси е пет пъти по-голяма от тази за автомобилите (2). То потвърждава, че амортизацията на магистралите съвсем не се дължи на автомобилите. Единствено тежките превозни средства са виновни за разходите за структурна поддръжка, като нивото за 40-тонно превозно средство е четиристотин пъти по-високо, отколкото за 12-тонно.

Развитието на смесени дружества – концесионери на автомагистрала, свидетелства за разрастването на техническата структура на пътищата. Концесионерите, в началото обвързани с администрацията, с инженерите от Министерството на благоустройството и с обезпечени от държавата заеми, започват да работят все по-тясно в съдружие с компаниите, ангажирани в сектора на жилищното строителство и обществените строежи (ВТР), които се научиха да наемат бивши държавни служители. През 1969 г. министърът на благоустройството и жилищните въпроси Албен Шаландон им дава повече автономия. Появяват се първите концесии на дружества с изцяло частни капитали – Дружество на магистралите „Рона-Алпи“ (AREA), Дружество на магистралите „Кот Баск“ (АСОВА), Дружество на магистралите „Източен Париж-Лотарингия“ (ARPEL). Още в края на 70-те години на XX век обаче се оказва, че те са неспособни да осигурят необходимите сериозни инвестиции и стопанисване. И с изключение на COFIROUTE (Финансова и индустриална компания на магистралите) всички са откупени от държавата. Тя им изплаща първоначалния капитал и *накрая гарантира рисковете, заради които е поискано тяхното участие*, установява Сметната палата през 1992 г. (3).

Трудно е обаче да се откажеш от манната на пътните

ПРИВАТИЗАЦИЯТА НА ФРЕНСКИТЕ МАГИСТРАЛИ

Малка хроника на държавата хищник

такси, което налага все повече да се оправдава тяхното съществуване. Режимът на концесиите става неограничен, прибъгването до пътни такси – безкрайно. Първите пътни такси са оправдани с нуждата да се възстановят разходите по строежа. С изплащането на инфраструктурите обаче се извършва завой към изграждане на нови пътни отрязъци... Най-доходоносните артерии позволяват да се финансират нови маршрути, независимо от това дали са доходни или не. Тази практика, известна като „прикрепване“, се разширяваше непрекъснато, докато не беше преустановена от Държавния съвет през 1999 г.

Поради необходимостта да сложи край на „прикрепването“, правителството на Лионел Жоспен (от Социалистическа партия) отделя финансирането на новите автомагистрала, като създава диференцирани концесии, без обаче да преразглежда старите концесии, нито да намали пътните такси за вече изплатените автомагистрала. През март 2001 г. министърът на икономиката социалистът Лоран Фабиус решава да изравни режима на смесените дружества-концесионери с този на частните дружества. Оправдаността е, че по този начин ще им даде възможност да са конкурентоспособни в чужбина. Така концесиите са удължени до 2026 и 2028 г., дори до 2032 г., според пътната мрежа. Точно преди да напусне властта през 2002 г. Фабиус решава също да отстъпи на частния сектор 49% от капитала на първия френски концесионер „Южни френски магистрала (ASF).

В началото на XXI век инфраструктурата на Франция

изглежда развита. От общо 20 542 км национална пътна мрежа през 2011 г. 3170 км магистрала не са преотстъпени и се финансират от държавния бюджет, а 8711 км са преотстъпени. Новите строежи остават на заден план. Бремето на заемите само ще намалява. След като става министър-председател Жан-Пиер Рафарен (от десния Съюз за народно движение) поема ангажимента, че държавата ще бъде отговорна за магистралите и за някои важни връзки със структурно значение за териториалното устройство. Неговият приемник обаче, който произхожда от същото мнозинство, променя радикално посоката. Всъщност Доминик дьо Вилпен решава да приватизира всички смесени дружества-концесионери чрез декрет, който не е гласуван от парламента. В началото на 2006 г. държавният капитал на дружествата „Южни френски магистрала“ (ASF), Дружество на магистралите в Северна и Източна Франция (SANEF), Дружество на магистралите „Париж-Нормандия“ (SAPN), Дружество на магистралите „Париж-Рейн-Рона“ (APPR) и Дружество на магистралите „Рона-Алпи“ (AREA) е отстъпен за 14,8 милиарда евро, въпреки че тези дружества се ползват от концесии, валидни още от 23 до 27 години... Вярно е, че държавата остава собственик на мрежата, но собственик, който оставя на други да се облагодетелстват от неговите инвестиции. Крайният срок на концесиите, започнал за някои през 50-те години на XX век, е толкова далеч, че не отговаря на духа на преамбула на Конституцията (от 27 октомври 1947 г.), че *един фактически монопол трябва да стане собственост на държавата*.

За да бъде преглътнато хапчето на приватизацията, докладът на депутатата Ерве Маритон „Оценка на националното наследство от магистрала“ се позовава на трудовата заетост и бюджетните нужди (4). Дълговете се превръщат в инструмент, обслужващ частни интереси. Избранникът на департамента Дром посочва мнението на Дирекцията по пътищата, която *предупреждава за опасност от хищническо отношение към дейността на смесените дружества – концесионери на автомагистрала*, но въпреки това смята тези опасения за *преувеличени*. Подчертавайки непосредствените приходи, които ще постъпят в касите на държавата от приватизациите, той се опитва да обвие в забравя бъдещите дивиденди, които ще ѝ се изплъзнат.

Някои основни данни има с какво да успокоят частните „инвеститори“. Автомагистралите осигуряват естествен квазимонопол. Търсенето на по-сигурни и по-бързи пътувания няма изгледи да намалее. През 2010 г. вероятността за смъртен

(1) Закон от 18 април 1955 г. относно статута на магистралите. Текстът все още е в сила в неговата консолидирана версия като Кодекс за поддръжка на пътната мрежа, член L122-4.

(2) „На потребителите на леки и тежки превозни средства се приписва вината за разходите по пътна инфраструктура“, доклад на Службата за проучване на транспорта, пътищата и тяхното благоустройство, Vagneux, юни 2009.

(3) „Политиката за пътищата и автомагистралите – оценка за управлението на националната мрежа“, публичен доклад на Сметната палата, Париж, май 1992.

(4) Hervé Mariton, „Оценка на наследството от автомагистрала“, доклад - информация на Националната асамблея, 22 юни 2005.

инцидент на автомагистрала беше 5,25 пъти по-малка, отколкото на окръжен път, и 6,6 пъти по-малка, отколкото на национален път. Автомагистралите, които са едва 1% от асфалтираните пътища, поемат 25% от движението. Френските автомагистрали, които представляват около 20% от концесионирания мрежа в Европа, събират над 31% от всички европейски пътни такси през 2011 г. (5) Печалбата, оказва се, е добра. Според доклада „Маритон“ тя е между 34 и 39 милиарда евро в периода на концесиите. И това, без да се взема предвид находчивостта на новите акционери...

Несъответствие между пътни такси и разходи, непрозрачност на цените, максимални приходи... Още от 2008 г. Сметната палата посочва многобройните несъответствия и изкривявания във френската система на автомагистралите (6), *стала твърде благоприятна за концесионерите.* Съдиите критикуват най-вече съвместното съществуване на няколко юридически режима, които *придават на системата за определяне на пътните такси разнороден, дори произволен характер.* Концесионерите се възползват също от договорено неоснователно индексирание на цените спрямо печалбата, и *допълнителни, зле обосновани увеличения.* Най-голямата им хитрост е техниката на *раздуването.* Тя се състои в спазване на средните договорни цени, но при увеличения за най-използваните маршрути. Например, цената на маршрута Мант-Гайон се е вдигала с 5,1% всяка година в продължение на 12 години. Като цяло, отбелязва Сметната палата, *действителните приходи на дружествата-концесионери се увеличават повече, отколкото би трябвало, спрямо нивата на обявените цени и разрешените увеличения.*

Година след това първо проучване Сметната палата установява, че нарастването на приходите остава високо: *През първото шестмесечие на 2008 г. приходите от пътни такси се увеличиха съответно с 4,8% и 4,5% за дружествата „Южни френски магистрални“ (ASF) и Дружество на магистралите „Париж-Рейн-Рона“ (APRR) и цялостната печалба на Дружество на магистралите в Северна и Източна Франция (Sanef) с 5,6%, в един контекст на квазизастой на техния трафик.* И когато съдиите настояват за изясняване на системата, за компенсация на неоснователните увеличения или за преразглеждане на индексирания, те сре-

чат съпротивата както на концесионерите, така и на правителството, което иска стриктно спазване на свещения „договор“ и *финансовото равновесие на концесията, такова каквото е предвидено в началото (7).*

Докато дивидентите се наливах в инфраструктурата, благосклонността на администрацията към концесионерите не беше неминувемо в противоречие с държавния интерес. След приватизацията обаче обществените органи на властта продължиха да одобряват все по-благоприятни за частните акционери цени. Така в ущърб на потребителя държавата се отказа да упражнява разпоредителната власт, която ѝ беше останала.

Грижата за заетостта също е една измислица, чиято цена беше платена от персонала, който събира пътните такси, изместен масово от автоматите. Въпреки че лозунгите на компанията „Vinci“ превъзнасят „човека като център на успехите на ASF“, социалният диалог се влошава. Интерсиндикалните съюзи критикуват „ограничения в заплащането“, произтичащи от диференцираните индивидуални увеличения. Съкращенията на персонала се ускоряват. Например, Escota – Дружество на магистралите „Естерел-Кот д'Азюр“ (групировката Vinci-ASF) е съкратила 18% от служителите си от 2007 до 2009 г. (8).

Не е изненадващо, че основните акционери на дружествата – концесионери на автомагистрали, произхождат от сектора на строителството и благоустройството (ВТР). Сред тях са традиционните финансови източници на изборните кампании. Нито е изненадващо, че едно от тях е оглавно от любимеца на френските олигарси – Ален Менк, назначен за председател на „SANEF“ в края на 2011 г.

Участниците в автомагистралната система онагледяват коалицията от противници на обществените услуги, описана от икономиста Джеймс К. Гълбрайт: *Нито едно от тези дружества няма интерес да намалява ролята на държавата и това ги различава от консерваторите. Без държавата и нейната икономическа намеса, самите те нямаше да съществуват и нямаше да могат да се ползват от пазарната власт, която сега упражняват. Те съществуват, защото изцеждат пари от държавата, докато имат контрол върху нея.* (9).

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Зорница Павлова

(5) Данни на Европейската асоциация на концесионерите на автомагистрали и строеж на платени пътища.

(6) Годишен публичен доклад, Сметна палата, 6 февруари 2008.

(7) Годишен публичен доклад, Сметна палата, 4 февруари 2009 г. и отговор на министърката на икономиката.

(8) Вестник Канар Аниене, Париж, 21 септември 2011.

(9) James K. Galbraith, *L'Etat prédateur. Comment la droite a renoncé au marché libre et pourquoi la gauche devrait en faire autant* (Джеймс К. Гълбрайт, Държавата хищник. Как десницата се отказва от свободния пазар и защо левичата трябва да направи същото), Seuil, Париж, 2009.

ОТДРЪПВАНЕ НА САЩ ОТ ИРАК И АФГАНИСТАН, ПРЕНАРЕЖДАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПРИОРИТЕТИ

Атлантическият съюз представя сметката на Европа

Страните-членки на Организацията на северноатлантическия договор ще се съберат на 20 и 21 май 2012 г. за среща на върха в Чикаго, града на президента Барак Обама. Нищо не е оставено на случайността заради малкото доверие, останало към „новия Атлантически съюз“, който претендираше да бъде световен жандарм.

ОЛИВИЕ ЗАЖЕК*

ОРГАНИЗАЦИЯТА на северноатлантическия договор (НАТО), сключила партньорства с над 30 страни, е възлово място в една световна мрежа за сигурност (1). С тези думи Белият дом продължава да възхвалява НАТО, която пък невъзможно продължава да се смята не само за военен съюз, но и за съюз за сигурност, в това число за управление на граждански кризи – запазен периметър на Европейския съюз (2). И все пак, отвъд завоалираните изказвания на трансатлантическите срещи на върха високопарната и себична илюзия за „глобализираното НАТО“ се разби в афганистанските планини. Барак Обама, впримчен в една изкривена стратегическа логика, в крайна сметка само оглавява поредицата от срещи за възстановяване на нациите (3), както и войната за потушаване на бунтове, започната от администрацията на Буш, и се оттегля по-прикрито или явно.

Claim victory and run! (Викай „Победа“ и бягай!). По този начин някои американски анализатори обобщават равностметката от операцията в Афганистан. Кое то красноречиво говори за постигнатите резултати (4). И всичко това – под ръководството на двама главни секретари на НАТО – британец Джордж Робъртсън и датчанина Андерс Фог Расмусен, чиито реторични умения в защитата на една несъществуваща стратегия могат да се сравнят единствено с неспособността им да защитят европейските интереси и с усърдието им да потушават всяка критика на официалната стратегия. Може би никога след разпадането на СССР създадената през 1949 г. организация не е била толкова разклатена.

Противно на изказванията в Лисабон през 2010 г. за

*Преподавател по история, изследовател в Института за стратегия и конфликти. Автор на *La Nouvelle Impuissance américaine* (Новата американска немощ), L'Éuvre, Париж, 2011.

кооперативната сигурност, които имаха амбициите да включат и „Далечния Запад“ (като новозеландците и японците), все повече държави членки се изкушават да приберат духа в бутилката, като припомнят на Съюза първоначалната му мисия за колективна европейска защита – на географски принцип (защита на „общите ценности“). На фона на доктрината дъгата от интереси (територия, население, близко обкръжение) на практика измества „кризисната дъга“ – размито понятие, податливо на всякакво изкривяване.

Към вътрешната морална криза, която ще тегне над дебатите в Чикаго, се добавя и натискът на американските президентски избори. Тази среща на върха се провежда в САЩ за първи път от 13 години насам. Логично администрацията на Обама иска да направи твърди и конструктивни заявления и да ги представи като конкретен напредък. Целта ѝ е да парира критиките на републиканските си противници. Най-лесно за кандидата демократ е да демонстрира, че постафганистанската НАТО все още е „добра сделка“ за Вашингтон в стратегически план, а също така и най-вече – в индустриален и технологически. Сериозен аргумент, като се има предвид фактът, че бюджетните съкращения, засягащи Пентагона, ще надскочат 400 милиарда долара за следващите 10 години.

Перспективата за това оряване, което е доста относително на фона на годишния американски бюджет за отбрана от 600 милиарда, предизвиква сериозен отпор в редиците на представителите, чиито райони включват заводите на „Боинг“, „Локхийд Мартин“, „Дженерал Дайнамикс“ или „Рейтеон“. Всъщност, под натиска на приближаващите избори съветниците на Белия дом ще бъдат изкушени да превърнат срещата в Чикаго в американско оръжейно изложение.

От 60-те години насам йерархията в Пентагона се дразни от анемичните европейски бюджети за отбрана. През последните години обаче лошото настроение на основния вносител в бюджета на Съюза се влоши още повече. На съюзниците бяха изпратени многобройни сигнали да положат сериозни усилия за въоръжението, един вид да се подтикнат „нелегалните пътища“ на общата защита (по-голямата част от които нямат индустрия за националната си отбрана) да купят съвременни оръжия от САЩ. През 2002 г. срещата на върха за „преустройство“ в Прага вече се бе опитала да наложи за всяка страна „обвързване според капацитета ѝ“ в определена област (безпилотни самолети, сателити, самолети за зареждане с гориво, комуникации...), като обеща да определи нуждите и в крайна сметка – общата покупка на оборудването и оръжията, необходими за оперативната съвместимост и ефикасност.

Тази амбиция си остана само на думи, както стана ясно от войната в Либия. Освен французите, които все още притежават независима авиационна и военноморска мощ, и в по-малка степен британците, нито една европейска страна не може да постигне това, което направиха самолетите „Рафал“ за 1 ден, на 19 март 2011 г. – да влязат сами на сцената на операциите, макар и недалеч от брега на Стария континент. И дори операциите в Либия бяха подкрепени от самолетите за зареждане с гориво, от разузнаването, от командните и контролните центрове на САЩ.

От друга страна, като застава на нарочно в сянка (*leading from behind*) в тази операция, американците искаха да предадат посланието, че може (На стр.8)

(1) „Аналитичен фиш – САЩ ще бъдат домакин на срещата на върха на НАТО в Чикаго“, Пресекретариат на Белия дом, 21 март 2012.

(2) Понятието за гражданско управление на кризите е традиционно от голямо значение в европейската политика за сигурност и отбрана. След като забележа ползите от този подход, НАТО има тенденция да навлиза в тази територия, за да разшири собствения си спектър на действие в политиката си по сигурността.

(3) Намеса, предназначена да изгради или подсили държавните институции и икономическата рамка на фалирала държава. Вж. „Reconstructions nationales“ (Национални реконструкции), статия в *Le monde diplomatique*, декември 2003.

(4) Вж. Gene Healy, „With Bin Laden gone, declare victory and come home“ (Бин Ладен го няма, Викай „Победа“ и се прибирай Вкъщи), *The Examiner*, Washington, DC, 2 май 2011.

ОТДРЪПВАНЕ НА САЩ ОТ ИРАК И АФГАНИСТАН, ПРЕНАРЕЖДАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПРИОРИТЕТИ

Атлантическият съюз представя сметката на Европа

(От стр. 8)

би утре Вашингтон ще реши да преразгледа и да намали участието си в Съюза. Точно това прозира между редовете на Стратегическия преглед на отбраната (Defense Strategic Review, DSR) от януари 2012 г., представен от самия Обама, в който се говори за преориентацията към Западна Азия и директно се заявява, че историческата мисия на НАТО в Европа е изпълнена. Този преглед беше поръчан и публикуван от бившия американски секретар по отбраната Робърт Гейтс, същият, който през юни 2011 г., точно преди да излезе в пенсия, прикани европейците с особено брутални думи да допринесат по-конкретно за колективната отбрана на континента.

Така, макар че последните 10 години илюстрират преди всичко неуспеха на морално-стратегическото американско лидерство, прегледът и Гейтс превръщат последвалата от това криза в НАТО в... криза на европейското обвързване. Тоест, ако не искат да останат сираци, европейците са призвани да инвестират в груповото финансиране на капацитета за поддръжка и командване, под техническото и операционното координиране на САЩ. Това е основата на концепцията за *smart defense* („умна отбрана“), предложена през февруари 2011 г. от Расмусен като най-добрия начин за отпор срещу икономическата криза, която обременява финансите на страните членки. Това би означавало концентриране върху най-конструктивните военни възможности и общото им финансиране, но така също и приканване на страните, които все още имат индустриална и технологична база, да се специализират в различни области, за да се избегне ненужното дублиране.

Този проект крие не една и две опасности. За страна като Франция най-голямата е, че би могла постепенно да изгуби трудно опазваната си и досега промишлена и стратегическа независимост. Общото производство и финансиране може да бъде решение. Обаче логиката на технологичното специализиране в крайна сметка води до политическо специализиране. И най-вече *умната отбрана* слабо се координира със средствата на Европейския съюз и изобщо не споменава реално споделяната от европейци и американци оперативна съвместимост по отношение на стандарти и норми.

Сценарият за реализацията е познат. На първо време най-доброто от американска-

та технология се пази само за национално ползване, като се налагат забрани за износ на важни технологии. След това, американските индустриалци сглобяват много по-малко прецизна военна машина въз основа на масово произвежданите серии, което – на теория – позволява цените да са конкурентни. За да изясним напълно картината, преди изобщо въоръженията да бъдат закупени, развитието на програмата ще бъде финансирано чрез големи измъквания от бюджетите за научни изследвания и технологии на европейските съюзници, които в бъдеще постепенно ще загубят способността си да развият независимо национални системи. Защитата срещу балистични ракети е

точно такава сфера, в която политическата независимост и технологичният капацитет се смесват – това ще бъде приоритетът на „търговското приложение“, което в продължение на 2 дни ще се помещава на брега на езерото Мичиган. И там зад стратегията за специализиране също ще прозира „списъкът за покупки“.

„Кой намуска копчето?“

ПРЕДВИДЕНО е държавите членки на Съюза да се възползват от срещата в Чикаго, за да заявят съвсем официално способността си да организират вместо САЩ обща противоракетна отбрана (*interim operational capability*), като пълната мощ ще се постигне през 2018 г. За тази цел САЩ, с подкрепата на страните от Източна Европа и въпреки многократно заявяваното несъгласие на Москва, ще предложат на партньорите си да се споразумеят относно общото определение на заплахата, мисиите и средствата. В сърцето на този процес на одобрение стоят доктрината, планирането и правилата за задействане на системата („Кой контролира

екрана за тревога?“, „Кой натиска копчето?“). По въпросите за противоракетна защита САЩ от много години насам налагат на НАТО собствения си подход и график (5).

Такъв беше случаят през 2007 г., когато администрацията на Буш направи едностранно предложение за разполагане на „трета база“ за противоракетна отбрана (6) в Полша и Чехия, както и след това, през 2009 г., с предислоцирането, наложено от администрацията на Обама. Новият президент прилагаше „поетапен и адаптивен“ подход за Европа (*European phased adaptive approach, EPAA*), основан на извънатмосферните ракети прехващачи, разполо-

жени върху фрегатите „Аегис“, и на растящата сила на мощностите за управление и контрол, поставени под отговорността на центъра в Рамщайн (Германия), контролиран от американците.

През юни 2007 г. и през октомври 2009 г. европейските министри на отбраната приеха планове на НАТО за противоракетна отбрана да бъдат изградени според тези предложения. Оттогава всички страни – членки на Съюза, управляват краткосрочно програмата, на която липсват яснота и визия, а сега се подготвят да приемат специализацията, изработена изцяло от Вашингтон (Етап 1 – през 2015 г., 2 – през 2018 г., и 3 – през 2020 г.). В перспектива, поради липса на друго предложение, което да предвижда задължително включване на европейците във висшата бъдеща архитектура, тази ситуация води към директно купуване на американски системи, без възможност за взимане на решения или за контрол върху целия щит.

Бъдещото развитие на отбранителната политика – дори на развиващи се страни като Китай, Бразилия и Индия – зависи от овладяването на пространството, „отказа за достъп“ до световните пространства за транспорт и обмен (морски, въздушни и космически коридори, киберпространство), както и на средствата за информация и комуникация. Тези сфери на доверие и влияние, които се градят бавно, но необратимо, обясняват защо САЩ,

макар все повече да разчитат на бюджетите на европейските страни в НАТО, искат да запазят за себе си централната роля като изпълняващи „висшите“ длъжности (въздушна мощ, противоракетна отбрана), от които ще зависи всички останали, тоест конкретното специализиране. Като се има предвид огромната важност на тези въпроси, е необходимо бъдещите европейски технологии и инвестиции да не бъдат определяни като допълващи, а от гледна точка на политика, която да привилегирова средствата за една стратегическата автономия.

Т. нар. *smart defense* се представя като „умна“. Европейските делегати в Чикаго биха могли да го докажат, като за начало предоговорят политически лъвските пайове в отношенията, които структурират материално Съюза, като в същото време го деструктурират в културно отношение. В краен случай, ако преобърнем благовидните думи на г-н Гейтс, за в бъдеще младите европейски управници, на които ще им омръзне да бъдат манипулирани, биха могли да се отвърнат от американските си приятели.

(5) Вж. „Subtile partie d'échecs entre Moscou et Washington“ (Коварна партия шах между Москва и Вашингтон), *Монд дипломатик*, април 2008.
(6) Първите две бази са разположени в САЩ. Изборът на администрацията на Буш за тази „трета база“ означава, че инсталирането ѝ е предвидено преди всичко като неделен елемент от американския континентален план за отбрана – противоракетна отбрана в Европа, но не непременно европейска.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Десислава Николова

Вестник
„МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Тиражът на *Монд дипломатик* с неговите 44 печатни международни издания надминава 2,4 милиона екземпляра. Към тях трябва да се добавят и 7 издания в интернет.

За контакт с българската редакция:

София – 1784

бул. „Цариградско шосе“ 113 А

Вестник „Дума“

(*Монд дипломатик* – българско издание)

тел. +359 2 8773447

e-mail: lmdbg@press.bg

bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой

на 17 май 2012 г.

На фокус

Местенето на хора като куфари заплашва да блокира българската администрация поне за година

Голямото чиновническо преселение

Милена
Николова

Омразата към чиновника не е от днес. Тя сигурно съществува от времето на Римската империя и ще продължи и в бъдеще. Никой не обича чиновничеството, не само у нас, но навсякъде по света. Думите бюрокрация и администрация до такава степен са се слели, че никой не проявява съчувствие към една от най-реформирани професии в България през последните 22 години. Истината е, че нито една сфера не е така прочувствана, заплашвана, обругавана като професия, както тази армия от около 100 000 души. На тях де факто и по документи се крепи държавното устройство. Затова днес, когато министър Дянков заложил поредния си експеримент в "опитното стопанство" на българското чиновничество, май омазата към бюрокрацията попречи да се види ефектът от това поредно българско безумие.

В свой стил този служител на Световната банка се опитва с размах да вкара държавата в огромни разходи и да блокира работата на част от администрацията поне за около година. Бойко Борисов, от своя страна, е в некомпетентната позиция на вечно съгласяващ се, когато срещу него аргументите на Дянков са облекчени в сложни думи като "мобилност", "достъпност", "редуциране на разходите", "стимулиране на заетост". Очевидно е, че Дянков е силният вицепремиер и може да си играе каквито иска игри, които премиерът Борисов не винаги разбира и е склонен да подкрепи сляпо, доверявайки се на уж компетентния си партиен другар.

Административна реформа и електронно правителство

Остава не повече от година до края на мандата на ГЕРБ в управлението и явно вицепремиерът Симеон Дянков не може да се справи с проекта за електронното правителство, за което обеща да работи от началото на кариерата си у нас. Вместо това той предложи да изпрати в Пловдив, Варна, Бургас, Велико Търново и Русе неопределен брой чиновници от различни министерства. Т.е. централната администрация да се разпръсне из България. Подробност е явно фактът, че повечето ведомства и в

момента имат своите териториални структури в областните центрове.

Първи "изгоряха" от подопечното му най-слабо звено - Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, а после съдбата им щяла да се последва и от лишено от тежест ведомство на Мирослав Найденов. Цялото това безумие Дянков обедини в постулата, че ще създава нови работни места в други градове и ще търси на местно равнище административен капацитет.

В исторически план подобно действие е правено по време на земеделското управление на Александър Стамболийски, за което все още има спомени как се създавала изкуствена заетост, като едни работници копаели безцелни канали, а други след тях ги заривали. Дълги години това беше нарицателно описание на действието "кипи безсмислен труд".

Дянков сега иска да повтори опита на земеделците от това време. А може би като Херострат, младеж, запалил Храма на Артемида за слава, иска да остане с нещо в родната ни история, дори и да е най-безумното местене на чиновници. Логично обяснение няма.

Методология на безумието

Как си представят нещата, разказа престоноародно самият премиер. Пилотният проект включва една група от около 50 чиновници, работещи в сферата на туризма, да бъдат извозвани с автобуси всекидневно от София към Пловдив и връщани обратно пет дни в седмицата. Първите месеци щяло да е така, докато те се установят в града под тепетата /явно принудително/. Обещанията на правителството са пионерски като времето на Тодор Живков. Първо тръгват за Пловдив, после за Благоевград, и така администрацията става достъпна за всички.

Какво се крие зад това, за което никой от правителството не говори? Първо, за това начинание ще са необходими много пари, каквито кабинетът и бюджетът на България няма. Вторият аспект е свързан с работното време на въпросното чиновничество, което, за да пристигне навреме в 9 часа на работа в Пловдив, ще трябва да тръгва от София поне в 6 сутринта, а ще се прибира къщи най-рано към 10 вечерта. Въпросът е дали принудителното пътуване ще се заплаща като работно време. Третият аспект, за който Дянков и Борисов явно не искат да споменават, е социалният аспект. Много от чиновниците ще живеят разделени от семействата си. От това ще произтекат огромен брой напускания и завеждане на икове срещу държавата заради принудителното изселване. Тук идва и чисто мутренската стилистика на принципа - на който не му харесва, да си ходи. Но и това ще струва пари на държавата от икове, каквито тя няма. Най-големият абсурд е, че Борисов и Дянков напосоки

цитират брюкселския административен опит, без това да има нещо общо с реалността. Цялата полемика от тях се свежда до абсурдното твърдение, че такава била мобилността и в Европейската комисия. Твърдение, за което трябваше поне премиерът да попита някой друг, а не Дянков, защото бидейки кадър на Световната банка, той трудно познава европейската административна практика.

Каква е реалността в Европа

Цялата централна администрация на Европейския съюз е събрана в Брюксел и близкия Люксембург. И е достатъчно Борисов да поговори с някой от своите колеги, за да му го потвърди. В почти всички държави членки на ЕС има по една агенция на ЕС, с изключение на България и Румъния. Но говорим за второстепенни органи.

Най-мразена е администрацията на Брюксел. Естествено, заради високите заплати, гъвкавото работно време, социалните придобивки, фактът, че дори и напуснал, европейският чиновник има право мястото му да бъде пазено до пенсионирането му, ако един ден реши да се върне обратно. Освен това практически европейският чиновник не може да бъде уволнен. Същото "бетонирано" положение обаче имат чиновниците в Англия, Франция, Германия... дори в дребната като България Белгия. Какво означава мобилност по европейски? Това не е да те местят от столицата към провинцията. Това означава преместване от едно работно място на друго - задължително или препоръчително, в рамките на администрацията, при запазването на статута и ранга на съответния служител. Така е в повечето големи държави в ЕС, така е и в Брюксел. Постоянната администрация на Еврокомисията, на Европарламента, на Англия, Франция и прочие не е бащииния на поредния шеф на ЕП, ЕК или премиер, президент на съответната държава. Чиновникът се назначава с конкурс /апропо и у нас стана така/, има право на синдикални искания и действия, социални добавки и какво ли още не. Тази статистика Дянков забравя да преведе на своя премиер и е странно, че около него има достатъчно грамотни министри, които не е ясно защо не го правят. Но явно страхът от чиновника на Световната банка е по-голям от истината.

В ЕК има няколко синдиката на чиновниците, които тази зима дори поискаха от Жозе Барозу да се намеси с цел укрепване имиджа им заради изключително лошата представа на обществото за тях. Същите тези синдикати на чиновниците следят за спазването на техните права в Брюксел.

Българският опит в администрацията

Българското чиновничество е подложено от 22 години на огромен както обществен, така и вътрешен политически натиск. Положението на родния чиновник може много лесно да се онагледят с един случай от миналата година. Тогава

меди разпространиха информацията, че вицепремиерът Симеон Дянков е уволнил Иван Нейчев, председател на нововъзникнал синдикат на български чиновници. По дянковски всичко беше удадено в дребни заяждания към въпросния неизвестен главен експерт от Министерството на финансите, но един детайл не остана прикрит. Човекът беше уволнен чрез закриване на щатната му бройка, въпреки че през последните три години работата оценката му за справяне с възложените задачи е "много добра". Т.е. той се е справял с ежедневните си задължения много добре. Причината за крутата мярка беше, че оспорил правото на Дянков да отреже годишните отпуски на държавните служители и подал жалба в Комисията за защита от дискриминация. Аргументът на чиновника-синдикалист е, че практически секретарките имат право на повече дни отпуск от служителите като него. Аргументацията, която в европейския свят, непознат за Дянков и Борисов, веднага ги праща в съда заради нарушени права. За справка на българското гражданство, икове на еврочиновници срещу евроинституции не са изключение, защото в така наречения Запад съдът решава проблемите на хората, та били те и чиновници.

Българският администратор, за разлика от европейския, много лесно може да остане без работа и по желание на всяка нова власт може да загуби и служебното си положение, без значение колко години опит има и каква му е квалификацията. Изобщо всичко е в ръцете на капризната съдба, пардон, в ръцете и според морала на поредния управляващ.

Ако се напише многострадална история на българския народ, може да се включи в челните редици и печалната драма на българското чиновничество. Оплюто на принципа, че "всички са маскари". Защо има такъв наплив към тази професия? Ами защото само там няма как доходите на човек да са в сянката на сивата ни икономика. Само там човек честно може да получава заплата и легално да плаща данъци, да има регламентирана отпуски и предвидим живот, поне до избора на следващия управляващ. Предвидимият живот е лукс за България и нормална практика за нормалните държави в Европейския съюз.

Българският чиновник е толкова коруптиран, колкото българският журналист, лекар, учител, инженер... Всичко е в зависимост от морала на отделния индивид, това го прави добър или лош. Просто в администрацията всяко едно управление налага своя морал. Затова чиновничеството е кастрирано от смелост, съвестта му е скрита, то няма права, а само задължения. До следващия Дянков, до следващия Борисов или до следващия следващ, който добре печели за негова сметка.

Затова е най-добре Дянков да се захване най-сетне не с местене на администрацията като куфари, а да пусне това прословуто електронното правителство, от което ще има полза цялото ни общество. Най-малкото, защото ни убеждаваше, че то щяло да бъде мярка и при борбата срещу корупцията. Е, хайде, де!

Колаж Валентин АРГИРОВ

Искам гумата

Читателят прегу всичко

www.duma.bg
Към дискусията в ДУМА

Форум за съдбата на България и нацията

Едно послание до ИБ на НС на БСП и делегатите на 48-ия конгрес

Полк. о.з. Н. СМЛЯНОВ

Високи са очакванията и надеждите на електората на БСП към работата на 48-ия конгрес. Това налага да бъдат положени много усилия в неговата подготовка и провеждане, за да бъдат удовлетворени тези надежди. Очевидно е, че конгресът ще се състои под активното въздействие на няколко фактора, които ще окажат и своето влияние върху съдържанието и реда на неговото провеждане.

Първият и основен фактор е състоянието на държавата и нейното управление, състоянието на нацията и процесите, произтичащи в нея.

Вторият е предстоящият конгрес на Партията на европейските социалисти (ПЕС) през октомври т.г.

Третият, но не по-маловажен фактор, е състоянието на електоралните нагласи в обществото и неговото процентно отношение към социалистическата партия.

Обстановката в страната налага пар-

тията да обяви 48-ия конгрес в "Конгрес за съдбата на България и българската нация". А със съдържанието, организацията и деловитостта на неговото провеждане да прозвучи в политическото пространство като сирена, възвестяваща национална тревога за протичащите процеси в държавата и нейното управление. За да се предизвика тревогата в обществото и да се покаже, че насилиелите се проблеми са от първостепенна важност за БСП, е настоятелно необходимо конгресът изцяло да се съсредоточи върху тях. А точката от дневния ред на конгреса по избора на ръководните органи на партията да се отложи за по-късен етап, на извънредно заседание на конгреса. Второто заседание да се проведе през есента, след конгреса на ПЕС.

За да се превърне конгресът в камба-

нен набат и да постигне своите цели, е необходимо двата дни да бъдат оползотворени в дискусии както общи, в залата, така и по групи по специалности. По специфичните теми за обсъждане на конгреса да се привлекат специалисти от БАН и катедрите от висшите учебни заведения.

Проблемите и темите за обсъждане са много, но от изключителна важност се явяват:

- превръщането на българския работник в най-унизителния роб на XXI век. Със 140 евро заплата България изостава и от най-слаборазвитите страни в Африка. Докога българинът ще бъде превръщан в своего рода "пушечно месо" на едрия капитал и ще служи като разменна монета за чужди инвестиции;

- състоянието на социалната система, и в частност пенсионната. Недвусмис-

лено да прозвучи на конгреса - до кога съвременният българин пенсионер ще получава 65 евро пенсия и какво да прави с нея. Един домашен питомник от рода на котките не може да се изхрани с нея. Това ли заслужава съвременният български гражданин?;

- състоянието на безработицата и безпътницата за излизане от нея. Гражданите все повече изпадат от отчаяние и търсят своя спасител. Разумно ще бъде на конгреса да прозвучи и определена доза самокритичност и извинения за някои от решенията, вземани от партията по време на управлението с тройната коалиция.

От цялата дейност на конгреса в края му би следвало да изкристализират контурите на националната доктрина за спасението на държавата и народонаселението.

Все повече млади хора споделят лявата идея

Снимки Благвеста ЦВЕТКОВА

Читателят пита

Защо ГЕРБ са спокойни за мангата си?

Още в началото отговорът на въпроса е повече от ясен.

Истината е, че при евентуално провеждане на избори днес като предсрочни такива за един нов четиригодишен управленски мандат, 90% от малките партии в сегашния парламент няма да имат представители. И то заслужено, защото и днес депутатите им се мятат като вода в бряг от една партия като безпартийни, т.е. отцепници, поддържащи друга, и по-точно управляващата такава.

Истината е, че дебелоочieto на народните ни избраници е голямо. Срамът е дефицитен артикул, т.е. не е важно от коя партия са избрани, важно е на коя ще служат в бъдеще

и от коя ще ползват блага. Техният основен девиз е нахалството и безочиюето, като тях избирателите им не ги интересуват - важни са облагите.

На първо място сред парламентарните групи като риба прилепало се очертава групата на Мартин Димитров и Иван Костов, между които понякога за камуфлаж възниква различие. На следващо място, и то здраво клатеща се, е групата на Волен Сидеров, която играе на въже и не се знае кога ще се разпадне. И тук важи изказването на Ив. Костов за т.нар. подкрепа с отвращение. Вече изцяло се очертава като васал на ГЕРБ разпадналата се бивша парламентарна група на Яне Янев. Освен

това ръководството на БСП невината може да разчита в парламента на подкрепата на ДПС, където лидерът Доган играе на въже.

Едно е вече повече от ясно, че партиите мъничката и "независимите" разчитат на подкрепата и снихождението на голямата партия акула - ГЕРБ, която с тяхно участие ще оцелее в управлението до края на мандата.

С една дума, гласувалият слепешката народ за управниците си от днес, сърба попарата на управниците им, а и не се знае колко ще тегли още в бъдеще вследствие на наивността и глупостта си.

Георги АСЕНОВ, Лом

Съветът на ветераните

Не прегсегател, а прегсегателство

За разлика от досега провежданите партийни конгреси сегашната предконгресна подготовка във връзка с 48-ия форум на БСП се прави при твърде особена обстановка.

С явната подкрепа на медиите и с нескритото задълство на ГЕРБ в БСП се води непозната в най-новата история на партията борба-дискусия за лидерския пост в нея. С цел издигане на по-висока степен колективността в БСП, укрепване на нейното единство и недопускане на нежелателни и смущаващи прояви на противоборство за лидерски постове, предлагам вместо досегашната практика конгресът да избира не председател, а председателство на Националния съвет от четирима равнопоставени членове, които да работят на ротационен принцип - по една година, както работи Европейският съюз.

Въвеждането на този принцип в ръководството на партията ще позволи не само да се засили и постави на по-високо равнище колективният метод на ръководния орган на партията. Това ще бъде своего рода дискусионен форум, където ще има условия на обсъдък и възможности всеки открито да предлага и защитава идеи, позиции и казуси. Този орган не приема решения. Такива ще се предлагат за обсъждане и приемане от Националния съвет или конгреса. Ще се способства за по-пълноценно използване възможностите на Националния съвет и за по-нататъшно повишаване активността и ефективността в неговата работа. Създава се възможност за израстване и утвърждаване на повече ръководни кадри, способни успешно да се реализират в национален и международен мащаб. Ще се създадат условия да се засили и подобри помощта, контролът, връзките и взаимодействието на националното ръководство с местните партийни структури и организации. Наред с всичко това председателството ще допринесе за по-нататъшното издигане ролята на БСП като основен субект в държавата. Ще помогне за създаване и утвърждаване по-тесни контакти и връзки с органите на държавната власт на централно и местно ниво, както и с ръководствата на други партии, организации и структури на гражданското общество.

Михаил Димитров КОВАЧЕВ, председател ОПО - Варна, партиен стаж 60 г.

□ Позиция

www.duma.bg

Национален референдум ще има! Ще има и АЕЦ „Белене“!

Какво трябва да знаем за националния референдум

Велко
ВЪЛКАНОВ

Възможността за произвеждане на референдум е предвидена в текста на чл. 1, ал. 2 от Конституцията. „Цялата държавна власт - гласи този текст - произтича от народа. Тя се осъществява от него непосредствено и чрез органите, предвидени в тази конституция“.

До днес - вече почти 21 години от приемането на Конституцията - прякото осъществяване на държавната власт от народа не е било използвано нито веднъж за решаването на какъвто и да е въпрос. Очевидно е, че за някои политики народът ни все още не е достатъчно добър „материал“, годен да приеме важни държавноправни решения. Можем да поверим съдбата си на 121 народни представители, повечето от които нямат и представа за смисъла на приеманите от тях актове, а не можем, оказва се,

га поверим на народа собствената му съдба

Това повече не бива да бъде търпано. Народът най-после трябва да поеме решаването на въпроси, които имат най-непосредствено отношение към неговата историческа съдба. Такъв въпрос в частност е въпросът за изграждането на АЕЦ „Белене“. АЕЦ „Белене“ означава енергийна независимост, която от своя страна означава и национална независимост. АЕЦ „Белене“ е освен това работа, т.е. хляб за хиляди български граждани, които в наложената им безработица тънат в глад и мизерия. Правителството на ГЕРБ, подчинявайки се на чужди интереси, реши да спре изграждането на АЕЦ „Белене“. Българският народ, следвайки собствените си интереси, трябва, обратното, да реши - чрез произвеждането на национален референдум - да продължи изграждането на АЕЦ „Белене“.

Националният референдум се произвежда при условията, определени от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ДВ. бр.44 от 12 юни 2009 г., изм. ДВ. бр.100 от 21 декември 2010 г., изм. ДВ. бр.9 от 28 януари 2011 г.) и по-специално от разпоредбите на раздел II „Национален референдум“ от глава втора „Референдум“.

Съгласно чл. 9, ал. 1 националният референдум се произвежда на територията на Република България за пряко решаване от гражданите

на въпроси с национално значение

които са от компетентността на Народното събрание. Не могат обаче да бъдат решавани с референдум въпроси: а) които са от компетентността на Великото народно събрание, б) по чл. 84, т. 4, 6, 7, 8, 10, 12, 16 и 17, чл. 91, 91а, чл. 103, ал. 2, чл. 130, ал. 3, чл. 132а и чл. 147, ал. 1 от Конституцията; в) по размера на данъците, таксите и трудовите и осигурителните плащания и вноски, г) на държавния бюджет, д) по организацията и дейността на Народното събрание. Не могат да се подлагат на референдум така също кодекси и

закони, които уреждат цялостно материята в дадена област.

Предложение до Народното събрание за произвеждане на национален референдум могат, съгласно чл. 10, ал. 1 от закона, да направят освен народните представители (не по-малко от една пета от тях), президентът на Републиката, Министерският съвет, общинските съвети в страната (не по-малко от една пета от тях) и инициативен комитет на граждани с избирателни права.

Именно тази възможност - да се създаде инициативен комитет, който да предложи произвеждането на национален референдум за АЕЦ „Белене“ - решиха да използват представители на столичната общественост. На събрание, състояло се на 26 април т.г., те учредиха инициативен комитет от 15 души, между които откриваме имената на водещи политици, изтъкнати учени, общественици.

Българският народ, следвайки собствените си интереси, трябва да реши - чрез произвеждането на национален референдум - да продължи изграждането на АЕЦ „Белене“

Събранието определи и въпроса, на който участващите в националния референдум трябва да отговорят, а именно: „Да се развива ли атомната енергетика в България чрез изграждане на ядрена централа на площадката в Белене?“

Инициативният комитет организира и координира подписката за референдума, като в частност подготвя бланките, върху които се събират подписите, съгласува с кмета на съответната община местата, където ще се събират подписите, уведомява писмено председателя на Народното събрание за започналата подписка за референдум и внася подписката в Народното събрание.

Инициативният комитет вече уведоми председателя на Народното събрание за започналата подписка за произвеждане на национален референдум за АЕЦ „Белене“, с което процедурата по произвеждането на референдума бе поставена в действие.

Подписката за произвеждането на референдума следва да бъде внесена в Народното събрание

в срок от три месеца

от съответното уведомление на председателя на Народното събрание. В противен случай процедурата по предложението за референдум се

прекратява от председателя на Народното събрание.

Народното събрание приема решение по направеното предложение за национален референдум в срок до три месеца от внасянето в Народното събрание на подписката. Когато предложението за произвеждане на национален референдум е подкрепено от най-малко 500 хиляди български граждани с избирателни права, Народното събрание не може да откаже произвеждането на референдума. То е длъжно да приеме решение за произвеждането на референдума.

Следователно задачата на нас, българските граждани, е в срок до три месеца да съберем необходимите 500 хиляди подписа под искането за произвеждане на национален референдум за АЕЦ „Белене“. Дълг на всеки гражданин е да сложи подписа си под това искане. В противен случай той ще се окаже не отговорен гражданин на своята страна, а поданик на една чужда на интересите му държава.

Датата на референдума се определя от президента. Тя не може да бъде по-рано от два и по-късно от три месеца от датата на обнародване на съответното решение на Народното събрание.

Право да гласуват на националния референдум имат гражданите на Република България с избирателни права, които имат постоянен

адрес на територията на страната към деня на референдума.

Съгласно чл. 23, ал. 1 предложението, предмет на референдума, е прието, ако, първо, избирателите, участвали в гласуването, са не по-малко от избирателите, участвали в последните избори за Народното събрание, и ако, второ, с „да“ са гласували

повече от половината от участвалите

в референдума избиратели.

Решението, прието с национален референдум, не подлежи на последващо одобрение от Народното събрание. Народното събрание може единствено да приеме акт, необходим за изпълнение на така приетото решение. Решението влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“. И така българският народ е в процедура, за първи път, по произвеждането на национален референдум. Въпросът, който следва да бъде решен с предлагания референдум, е от изключително значение за страната ни. Не мога и да помисля, че българският народ няма да подкрепи така внесено предложение за референдум по съдбата на АЕЦ „Белене“. Напротив, убеден съм, че ще има референдум за АЕЦ „Белене“. Убеден съм, по-нататък, че ще имаме, въпреки всичко, и АЕЦ „Белене“.

Победата в битката за АЕЦ „Белене“ трябва да бъде първата ни голяма победа срещу варварите, окупирани страната ни. Втората ни голяма победа трябва да е в парламентарните избори през 2013 г. Нямаме право да не победим. Зад нас е бъдещето на България.

Мисия Брюксел

Три цвята: кафяво

Георги ГОТЕВ

Ф

илмовата трилогия на Кшищоф Кешловски беше вдъхновена от трите цвята на френското знаме - синьо, бяло и червено. И моята колонка е за Франция. В неделя французите ще изберат президент, и почти сигурно това ще е лидерът на социалистите Франсоа Оланд. Между двата тура най-голямата интрига беше какво ще стане с гласовете на крайнодясната Марин Льо Пен, лидерката на Националния фронт, която на 22 април взе почти 18% - най-високият процент досега за тази политическа сила на френски президентски избори.

На 1 май, който френската крайна десница традиционно чества като ден на Жана д'Арк, Марин Льо Пен призова поддръжниците ѝ да гласуват за бяла бюлетина - тоест нито за (червения) Оланд, нито за (синия) Саркози.

Ходът е коварен, защото има за цел да дисциплинира нейните поддръжници. Според сондажите сравнително голяма част от поддръжниците на Националния фронт биха гласували за Саркози, други не биха гласували, и сравнително малка част биха пуснали бюлетина за Оланд.

Бялата бюлетина сякаш осигурява на Националния фронт виртуален кандидат, въпреки че във Франция белият вот не е признат като форма на волеизявление, както е в Швейцария например при мажоритарни избори. Идеята за признаването на белия вот е да се отдаде значение на настроеността на тези гласоподаватели, които желаят да гласуват, но не откриват кандидат, на когото да дадат своето доверие. Във Франция белият вот се отчита като невалидни бюлетини, които не влияят на подадения брой валидни бюлетини. Тоест независимо от невалидните бюлетини, ако Оланд спечели с 55%, Саркози ще загуби с 45%, като общият сбор е 100. Но ако белият вот се признаваше, при 18% бели бюлетини Оланд трудно би достигнал 45%. Тоест пак щеше да е първи, но нямаше да достигне мнозинство от 50% плюс един глас.

Но голямата цел на Марин Льо Пен са всъщност парламентарните избори на 10 и 17 юни. Във Франция парламентарните избори се свикват в срок от пет седмици след президентските, като целта е да се избегне „съжителство“ между президент от едната страна на политическия спектър с парламентарно мнозинство от другата. Досега Националният фронт не е бил представен в парламента. Причините са две. Първо, в нито един от 577-те избирателни райони Националният фронт не е спечелил 50%, за да се класира още на първи тур. И второ, десноцентристи и левоцентристи се договаряха да не допуснат подобен пробив.

Но този път лидерката на Националния фронт се стреми да оглави френската десница, която се очаква да бъде силно зашеметена от удара на 6 май. Защото Марин Льо Пен не вижда себе си като „бяла“, тоест като трета сила, а като „синя“ - цветът на сегашната управляваща партия на Саркози. Тя много обича да използва името си, като призовава поддръжниците си за вот в морско-синьо - „блю марин“.

Ако този кошмарен сценарий се реализира и се осъществи съществен пробив във френския парламент, виновен ще е самият Саркози, който до голяма степен залечи идеологическите разлики между неговия десноцентристки Съюз за народно движение и крайнодесния Национален фронт. И за двете политически сили в основата на проблемите на Франция са чужденците, а рецептата е връщането на границите и протекционизма. Единствената видима разлика е, че Националният фронт иска връщане на френския франк, докато партията на Саркози смята подобни планове за налудничави.

Напоследък Саркози е преследван от скандали, които могат да го превърнат директно от президент в подследствен. А Марин Льо Пен се отърси от грешките на баща си Жан-Мари Льо Пен, който в недалечното минало в качеството на лидер на Националния фронт подлагаше на съмнение холокоста и даваше всевъзможни поводи да бъде считан за симпатизант на нацистите. Дъщерята се пази от изрично фашизоидната риторика, благодарение на което си е построила много по-широка избирателна основа. Но и тя, и баща ѝ, който създаде Националния фронт през 1972 г., отричат да имат идеологически различия помежду си.

Най-опасният фашизъм е със сигурност този, които не плаши с радикализирани тълпи от бръснати глави, нощни походи със запалени фабли и разветви знамена с пречупени кръстове. Най-опасният фашизъм за мнозина изглежда приемлив. Но идеологията на Националния фронт има само един политически цвят, и той не е нито бял, нито син, а кафяв.

Надигането на крайната десница се наблюдава на много места в Европа, но най-тревожни последици може да има засилването ѝ във Франция. В Германия подобно развитие е немислимо поради исторически причини. Мощен пробив на крайната десница във Франция ще направи традиционните партии изключително предпазливи, което в условията на криза означава безсилие в европейски мащаб. Затова твърде много ще зависи от действията на бъдещия президент. Във Франция държавният глава съсредоточава голяма власт. Оланд вече е основният враг на крайнодесните, които ще пуснат „бял вот“ в опит да подкопаят неговата легитимност.

Общество

www.duma.bg

Силното присъствие в истинската политика

Веселин
СТОЯНОВ

Примерни въпроси, които чакат отговор от форума на БСП

възможност на политическите анализатори да предвидят възраждане на влиянието и силата на БСП в региона, след като през последните години вътрешни междуособици насочиха силите и за борби между групи в партията, а не за реално и силно присъствие в истинската политика. Аз съм далеч от мисълта да давам оценки на Гороломов или на някой друг. Захващам тези редове заради друго.

Питам се кога и как нашата партия успя да отгледа легиони с кариеристи? Защо преди 20 години всички бягаха от партията като от дявола, а днес се натискат да стават общински съветници, председатели на всякакви групи и депутати? Кога и кой доведе отношенията между социалистите да приличат на отношения между вражески групи? Как стана така, че огромни групи от интелигентни и можещи хора напуснаха партията, погнусени от вътрешните игрички на демократия, а в същото време бяха налагани най-мракобеснически

мерки на репресии срещу несъгласните? Защо класовата борба бе захвърлена като нещо овехтяло и ненужно след като класовото потисничество стана ежедневие? И най-интересното - как става така, че днес, когато хората въздишат по социализма, в нашите редици се прокрадват и търсят челни места именно хора, които показват капиталистическо мислене, поведение и незачитане на справедливостта в отношенията към другите?

Тези въпроси не съм ги измислил аз. Те дойдоха от зала, където се провеждаше конференцията, за която споменах по-горе. Но ако тези, пък и други!, въпроси не влязат в дневния ред на предстоящия конгрес, на социалистическата партия ѝ е спукана работата. Защото, както каза един от делегатите, социализмът е и морал. А през последните две десетилетия в българската политика, в обществото и не на последно място в соцпартията моралът се чувстваше неудобно. Носителите на морални цен-

ности, хората, които ги изповядваха и стояха зад тях, се чувствашаха неудобно. Защото дебелишкото самочувствие на политиканите, които изповядваха само ценностите на собственото си храносмилане, бяха заели всички първи редове и честните хора стояха, притиснати от чужди и свои, в ъгъла на своята съвест.

Трябва да кажем високо и сериозно на този конгрес, че днес никакви витиевати фрази за европейски ценности не вършат работа на бедните и гладните. Защото европейските социалисти се борят, примерно!!!, срещу генно-модулираните храни, а нашите хора се борят въобще да имат храна. Защото европейските затвори са пълни с министри, индустриалци, банкери и политици, а нашите с кокошкари, откраднали колело "Мифа" с калник, фар и звънец. Затова евросоциализмът не може да се равнява по задачи и форми за постигане на целите с българския социализъм. Защото социалистите в Германия взимат месечно

пари, колкото е 5-годишната пенсия на един стар и очукан от годините социалист, пък и всеки един човек в България. За това трябва да се мисли на този конгрес, другари! А не да се играят апаратни игрички с европейски формулировки и фрази!

Защото на всичко отгоре нашата партия опасно застарява. И в нея се записват единствено кариеристи и техните близки, които също очакват някаква облага - я службица в кметството, я на кантара в приятелска фирма, я секретарка на дребен или по-едър обществен деятел.

Ето, този огън разпалете на конгреса, другари делегати. Иначе е напусто. Искам да ви уверя, че тези въпроси са само част от всичко онова, за което питат по отчетно-изборните конференции обикновените членове на нашата партия.

А, има още един, който чувате все по-често да се пита и говори:

- Ние социалисти ли сме или мошеници!?

Е, според мен конгресът трябва да започне с отговор на този въпрос!

Социалистите в Казанлък си избраха нов лидер. С 99 гласа Сашо Минчев спечели доверието на отчетната конференция, който го предпочетоха пред Иван Гороломов, за когото гласуваха 66 от делегатите. И така изглежда, че Гороломов ще се оттегли от политическата сцена след едно кметуване, председателстване на Об съвет, депутатстване и ръководство на партията в града на розите. Разбира се, би следвало да излезнат от политическата сцена и други хора, които около него въртяха политика за лично облагодетелстване. Този резултат от изборите даде

Да не забравяме: „Всичко с мярка“

Зорница ИЛИЕВА

Казват, че елините не случайно са имали надпис над **А к р о п о л а** "Всичко с мярка". Когато се пресоли супата, тя не става за консумация. Дежурните ни коментатори по всякакви теми, свързани с Македония, май трябва да почиват понякога. Някои имат и научна дейност, а тя е не по-малко важна от становищата им по двустранните ни отношения днес. Какво им пречеше паметникът на автора на "Строители на съвременна България" Симеон Радев да бъде поставен на сградата на македонското външно министерство? Редом с тези на Джордж Вашингтон, Линкълн, Петър Велики, Чърчил, Сун дзъ, Мацини и Тукидид. Симеон Радев е не само велик наш дипломат, публицист, политик, историк и общественик, но и държавникът, подписал Ангорския договор от 1925 г. Онзи договор, който и досега следовниците му не успяват да използват по начин, който да е в интерес за държавата и обществото ни. Клаузите на този договор го позволяват.

Не е важно кой е взел решението за паметник на Симеон Радев в Скопие и какви средства е изразходвал за целта - това е вътрешен въпрос

на съседна държава. Но поне в този случай не бива да се говори за "кражба на история". Да е написал някой на този вече демонтиран паметник, че Симеон Радев е македонец? Напротив, македонската преса не скри факта, че е родом от Ресен, но винаги е подчертавал българския си произход. Той е поредната наша историческа личност, оставила незаличима следа в паметта на народа и родното му място е в днешните предели на Р Македония.

Ние не сме направили паметници на голяма част от нашите царе, държавници, учени, писатели, борци за свобода и независимост, дейци на културата и пр., допринесли за славата на България. Но ревниво остроумничим и иронизираме по повод изграждането в Македония на мегаломански паметници на личности, които съседите ни си присвояват, защото концепцията за изграждане на идентичност изисква дълбоки исторически корени. Как да ги имат? Въпросът е дали ние намерихме правилния начин за реакция, защото наши национални герои, държавници или борци за свобода са увековечени чрез тези паметници.

Случаят със Симеон Радев е по-различен. У нас се вдигна шум най-вече от хора, които традиционно в годините на прехода коментираха ситуацията в Македония и настойчиво прокарваха идеята, че езикът на омразата, който се използва в Скопие от някои медици по отношение на всичко българско, е единственият. Сякаш са забравили, че ние, българите, имаме приказката "най-обичам да мразим".

И какво се постигна? Македония продължава да търси идентичност и внушава гордост сред населението си, като изгражда претенциозни арки, извисява паметници на исторически личности, в т.ч. и български. А ние чрез нашите евродепутати успяхме единствено да прокараме няколко изре-

чения в поредна резолюция, за да призовем медици и власти да работят за избягване на думите на омраза. Защото добросъседските отношения и липсата на нерешени въпроси между съседни държави са условие за членство в ЕС.

И май принудихме правителството в Скопие бързо да прати в музей паметника на Симеон Радев, който съвсем на място би стоял на сградата на македонското външно министерство редом с други световни личности. Медиците в Скопие не пропуснаха да изразят негативно отношение и да зададат въпроси, на които не ние трябва да отговаряме. Но понякога малките стъпки в дипломатията, последователното им извървяване и сдържането на емоциите могат да осигурят онези точни реакции, които ще допринесат за

положителната атмосфера в отношенията ни със съседите. В противен случай само наливаме вода в мелницата на онези среди, които имат стари обврзки и усложняваме ситуацията с хората, които не крият българските си корени в Македония.

Съседката ни си има достатъчно проблеми не само поради икономическата криза, високата безработица и покриването на критериите за членство в ЕС. Турция е страната, която ще лобира на срещата на НАТО в Чикаго за приема на Македония в пакта. В това време етническите конфликти стават всекидневие и застрашават устойчивостта и сигурността на страната, а и на региона. Някой у нас да се е загрижил, че Тетово и регионът днес трудно могат да се припознаят за македонски, не само защото там се веят албански знамена? В Албания маке-

донското знаме се пали, а в Скопие се приемат закони за честването на албанското знаме. В Скопие има паметник на Скендер бей, а откриването му стана от кмета на Тирана.

Може ли някой у нас да уреди паметникът на Симеон Радев например да се открие от някой с властови позиции в София? При всички случаи е по-добре той да си остане в Скопие, дори и в музей, стига да е изложен за посетителите, отколкото да натякваме, че македонците "крадат история" и ние можем да се погрижим за него. Да сме се погрижили!

Книгите, които ние издаваме, са неговият неръкотворен паметник. Оценили са го и в Скопие, но ние отново не се възползваме от случая да укрепим този мост, от който толкова се нуждаем в последно време. Защото мостове лесно се рушат на Балканите.

Убийството на петима

души край Железарското езеро близо до Скопие са повод за ново разпалване на етнически страсти. Ако пламне държавата, за каква идентичност или история ще говорим! Не успя и нашето външно министерство да създаде онези задължителни за успешната външна политика връзки с обществеността у нас, за да я приобщи към идеи и практики, които са от полза на националните ни интереси, които да отстояват наша кауза, които да са припознати от хората като съзидателни, обединителни и преди всичко - български.

Затова е необходимо да не се забравя: "Всичко с мярка", без емоции и с поглед към бъдещето. Симеон Радев го е можел и е успял да отстоява българските интереси в не по-малко сложни времена. Дали го можем и днес? А това, че някой при съседите го е оценил - няма лошо. Просто е от българските, надскопичките граници, които на Балканите все още са нещо относително. Имаме ли концепция как ще реагираме, ако в Македония етническото противопоставяне се изроди в друго разделение? Светът стана непредсказуем.

Култура

очаквайте

Британската институция в рока „Стейтс Куо“ игва през октомври

Седмица на българското военно документално кино

Над 20 съвременни филма ще бъдат прожектирани в 30 военни клуба в цялата страна

Първата Седмица на българското военно документално кино бе открита вчера в Централния военен клуб в столицата, съобщава БТА. С нея тази година започват честванията по повод 6 май - Деня на храбростта и празник на Българската армия. Седмицата на българското военно документално кино е организирана от МО и Изпълнителната агенция „Военни клубове и военно-почивно дело“. Тя ще се състои едновременно в 30 военни клуба в цялата страна

Пловдив, Стара Загора, Сливен, Варна, Бургас, Русе, Плевен, Велико Търново, Смолян, Кюстендил, Кърджали, Момчилград, Созопол, Карлово, Казанлък.

Любителите на българското документално кино ще имат възможност да видят уникални кадри, запечатали участието на българските военнослужещи в мисии зад граница, както и филми за национални и международни учения, произведени от Информационния център на МО.

Програмата включва над 20 съвременни документални

филма, заснети през последните години, между които „Щрихи от Афганистан“ - за мисията на ротата за охрана на летище Кабул, българските военни полицаи, военните лекари и военнослужещите от тимове за връзка и обучение, „Изкуството на войната“ - посветен на 120-ата годишнина на българското военно разузнаване, „Достойна за удивление“ - разказ за Тутраканската епопея, и др.

Кинолентите са съхранили важни моменти от развитието на сухопътните войски, военновъздушните и военноморските сили. Те ще бъдат прожектирани от 14 до 16 ч. и от 17 до 19 ч. Всеки ден от 19 ч. ще бъдат показвани филми с историческа тематика. Входят е свободен.

Седмицата на българското военно документално кино ще бъде открита с премиерата на филма „5-а рота“ на Григори Недялков, Чавдар Кръстев и Мария Ханджиева. Филмът е произведен през 2012 г. и е документален разказ за мисията на българския военен контингент за охрана на летище Кабул. Преди прожекцията зрителите ще могат да се срещнат със създателите на филма и с участници в него. В ЦВК посетителите ще могат да разгледат снимки от учения на Българската армия, проведени през 2011 г., както и умалени модели на съвременна българска военна техника и на машини от различни държави и периоди, включително от Втората световна война.

Васил Петров пее Гершуин и Коул Портър

Джаз певецът Васил Петров, наричан Българския Франк Синатра, и Ангел Заберски-син ще гостуват на 5 май от 22 ч. в програмата „NightLive“ на стилизиран ресторант&бар „На седмото неб(ц)е“, пл. „Славейков“ 11, научи ДУМА от Надежда Герова. Акцентът на концерта ще бъде върху произведенията на Джордж Гершуин и Коул Портър.

Името на Васил Петров отдавна е запазена марка за професионализъм, изтънчено сценично присъствие и елгантност. Завършил е НМА „Панчо Владигеров“. Има огромен репертоар от стандарти и кавъри, поп и джаз. Издал е няколко успешни албума - „Васил Петров пее Гершуин“, „Нещо различно“, „Дует с Румен Тосков“, „Петров пее Пармаков“, „Другият“, „Васил Петров - джаз и блуз“. Работи активно, а изяви му са на различни сцени - от клубове и пиано барове, до престижни концертни подиуми и фестивали. Гастролирал е в Швеция, Финландия, страните от бивша Югославия, Норвегия, САЩ и др. Работил е с най-известните български джаз изпълнители и композитори - Румен Тосков, Васил Пармаков и Венцеслав Михайлов, с формациите „Акустична версия“ и Биг бенда на Вили Казасян. Има съвместни проекти с оперната певица Христина Ангелакова, с американските джазмени Дан Морети и Фил Проженцано, както и с много други.

Ангел Заберски-син осъществява своите идеи като композитор с формациите, които ръководи. Заедно с Ангел Заберски бенд е изнесъл редица концерти, има записи и компактдиска. Джаз пианист и композитор с огромна дейност, той е работил в Германия, Гърция, Швеция. Завършил е НМУ „Любомир Пилков“ и Музикалната академия. От 1996-а е преподавател по импровизация в Нов български университет.

Цената на билетите за концерта е между 15 и 30 лв. в зависимост от разположението на местата.

Обявиха лауреатите на литературния конкурс „Петър Димков“

Николая ИВАНОВА

Журието на националния литературен конкурс на името на будителя Петър Димков обяви наградените. Конкурсът се организира от Националния граждански инициативен комитет „Петър Димков“ по повод 125 години от рождението на големия българин. Автори от цялата страна на възраст от 14 до над 35 години представиха свои есета, приказки, разкази и стихове, посветени на лечителя и будителя. Голямата награда във възрастовата група над 35 години за обръщение-приветствие и за съпричастност към делото и личността на Петър

Димков получи Васил Василев от София. Сред есетите първата награда е за Първолета Маджарска от Перник. За разказ специалната награда получи Елена Георгиева от Стара Загора, а първата е за Валентина Дончева от Габрово. Най-добрата приказка според журието е написала Любомира Петрова от Пазарджик. А сред есеистите специалната награда взе Вероника Петкова от София, а първото място бе присъдено на Марта Радева от Провадия.

Литературният конкурс е едното от поредица събития, с които ще бъде отбелязана годишнината на Петър Димков, народен

Петър Димков

лечител, излекувал стотици хора от цял свят. Участвал е в три войни, осем пъти е раняван, носител е на много ордени за храброст. Като патриот той възстановява родната къща на Левски, съхранява и укрепва Аспаруховия вал, изгражда прекрасния парк-музей „Владислав Варненчик - 1444“ във Варна. Той е един от 67-те най-влиятелни българци в нашата история.

Австрийски квартет свири джаз в „Студио 5“

„Студио 5“ в НДК ще стане част от Австрийските музикални седмици 2012 с концерт на групата „Тъчинг моментс“ на 4 май от 19.30 ч. Музиката на „Тъчинг моментс“ е създадена от многогодишния опит на музиканти, които дълго време са се усъвършенствали в сферата на импровизираната музика. Именно затова техните творби са един вид музикално пътешествие - отворени за всички музикални влияния, без ограничения за стил или други правила. Публиката ще се докосне до личния глас на всеки от музикантите - за едно максимално интимно джаз преживяване. В състава на групата са Волфганг Пушниц - алт саксофон и флейта, Георг Граве - пиано, Карл Сайер - контрабас, Юли Сойка - ударни. И четириват впечатляващи биографии, които обещаваат страхотна джаз вечер, а в коя посока ще поеме музиката им, ще разберете само ако присъствате утре вечер в „Студио 5“.

Билети по 10 лв. се продават онлайн чрез www.eventim.bg, www.ticketstream.bg и www.ticketplus.bg и в „Студио 5“ преди началото на събитието, научи ДУМА от Александра Димитрова.

Снимка „СТУДИО 5“

TOUCHING MOMENTS

www.duma.bg

кратки

Дни на поезията „Пеньо Пенев“ в Димитровград

С творчески ателиета за ученици, които по свой начин ще интерпретират поезията на Пеньо Пенев, ще започнат 22-рите литературни дни на името на поета с ватенката на 7 май в Димитровград. Това съобщава на пресконференция в БТА Живка Шишкова, уредник в Дом-музей „Пеньо Пенев“. В първия ден от тържествата ще бъде запален традиционният Огън на поезията, след което ще се състои официалното връчване на Националната литературна награда „Пеньо Пенев“ на тазгодишния лауреат Ангел Ников. Програмата ще продължи с авторски рецитал на новия носител на отличието. На 8 май ще бъде представена т.нар. „Поетична пътека“, която ще проследи връзката на поезията с другите изкуства. Тя ще започне с изложбата „Поезия и още нещо...“ в ХГ „Петко Чучуриев“ от 16 ч. и ще продължи със спектакъла „Разговор с поета“ на арт формация „Дъга“. От 19 ч. в ДТ „Апостол Карамитев“ зрителите ще могат да видят постановката на Иван Панев „Епопея на забравените“ от Иван Вазов и по текстове на Захарий Стоянов. Шишкова отбелязва, че наскоро сформираният обществен организационен комитет по честване на тазгодишните празници „Пеньо Пенев“ готви промяна в техния статут. Журито ще бъде с 4-годишен мандат, а самите чествания ще продължават седмица. Предвижда се още на всеки 4 години да се присъжда и по една международна награда.

Дискусия за визуалната реклама в Софийския университет

Културният център на СУ „Св. Климент Охридски“ и Националната художествена академия - катедрата „Рекламен дизайн“, организират финална дискусия в рамките на изложбата „Визуалната реклама: изкуство и/или комуникация“ под наслов „Реклама: дизайн/ре-дизайн“ на 4 май от 16 ч. в галерия „Алма Матер“, СУ - Ректорат. В дискусията ще участват преподаватели и студенти от СУ и НХА, сред които доц. Георги Лозанов, доц. Орлин Спасов, Nicoleta Даскалова, проф. Божидар Йонов, Теодор Лихо, Албена Спасова, Светлин Балездров. Изложбата и дискусията са част от проекта „Мониторинг на рекламата в България“.

Милан Цайс гостува в Чешкия център

Изложбата „Пог кожата“ на Милан Цайс бе открита в Чешкия център в столицата в присъствието на автора. Тя може да се разгледа в салона на ул. „Раковски“ 100 до 29 май.

Дискусия

ЗА ИДЕОЛОГИЯТА НА БСП

www.duma.bg

По повод едно отворено писмо до членовете на партията

Александър МИТЕВ

Аз съм вече почти на 89 години. Но понеже целият ми съзнателен живот е свързан с БСП, искам да взема отношение към някои от въпросите, които повдига в едно писмо до ДУМА Румен Николов на 2 февруари т.г. И преди всичко по въпроса за идеологията на партията. По който въпрос преди няколко години съм публикувал статии в партийното списание "Ново време".

Прав е Румен Николов, когато твърди, че сега не може да се каже с каква идеология е въоръжена БСП, кое е нейното идеологическо верую. Но с обширното си изложение след така изразената констатация той не попада на поставената си цел - да докаже какво представлява партийната идеология. Вместо това изброява голям брой въпроси, касаещи интересите на различни социални групи от населението, както и първостепенното задължение на БСП за тяхното решаване. Авторът на писмото ни предлага една своеобразна програма за решаване на задачи, което, разбира се, е много важно нещо. В нея могат да бъдат прибавени и не малко още въпроси. Но такъв набор от задачи за решаване не означава, че те представляват идеологията на партията. Макар и да имат връзка с нея.

Най-общо казано идеологията е система от възгледи за обществото. От само себе си се разбира,

че в зависимост от интересите на различните му социално-класови съсловия са възникнали и най-различни идеологии. Но като правило много от тях нямат научна стойност или имат частично такава. Само марксистическата идеология не само изразява интересите на най-широките народни маси, но и разкрива обективните закономерности на капиталистическата обществено-икономическа система, научно доказва нейното възникване, развитие и смяната ѝ със социалистическата обществено-икономическа система. Марксизмът е

наука за развитието на обществото

в условията на капитализма, както и за преминаването му в социализма.

Марксизмът стана научна идеология на БСП още с нейното създаване. И то като социалдемократическа партия. Димитър Благоев, по чиято инициатива се създава тя, е първият марксист в България. Той води упоритата борба за съхранение на нейния марксистически характер. И до края на живота си успява да я опази като такава. През всичкото време като неин ръководител Дядото се противопоставя на всички други възгледи, включително и на болшевишките идеи на Ленин. Едва в края на Първата световна война с победата на Октомврийската революция в Русия, както и при създаването се тежки условия на живот в Европа, в това число в Бъл-

гария, предизвикали дълбоко недоволство и борба на широките народни маси - едва тогава в създадената от Димитър Благоев партия започва да прониква болшевишката идеология. Наименоването на болшевишката партия от социалдемократическа в комунистическа е последвано от други такива европейски партии, включително от българската. С течение на времето и Българската комунистическа партия се превърна в болшевишка. Като такава под нейното ръководство се изгради социализмът в България.

Така болшевизмът измести марксизма не само в партията на Благоев и Димитров, но и в международното социалистическо движение.

гария, предизвикали дълбоко недоволство и борба на широките народни маси - едва тогава в създадената от Димитър Благоев партия започва да прониква болшевишката идеология. Наименоването на болшевишката партия от социалдемократическа в комунистическа е последвано от други такива европейски партии, включително от българската. С течение на времето и Българската комунистическа партия се превърна в болшевишка. Като такава под нейното ръководство се изгради социализмът в България.

постническото право, извършена с царски указ през 1861 г. А що се отнася до България, едва след освобождението ни от турско робство бе открит пътят на нейното капиталистическо развитие. И бяха изминали само 69 години, когато след победата на Девети септември започна неговото ликвидиране (1947). Илюзия е да се смята, че след такъв кратък начален период на развитие на капитализма обществото е узряло за социализъм. С прекъсването на това развитие и поемането по пътя на социализма бе преско-

атакуваха и нея. Очевидно бе, че партийното ръководство се дистанцираше от болшевишката идеология, но това то правеше не открито, а мълчаливо. Така болшевишката идеология се оказва без идеология. Официално и аргументирано досега никой не е казал, че

В резултат на всичко това Българската социалистическа партия се оказва без идеология. Официално и аргументирано досега никой не е казал, че

нейната програма и политическата ѝ дейност, основана на тази програма. Поставя се въпросът, че в тях не се говори за борба за социализъм, а само за належащи за решаване задачи. Такава е критиката въобще срещу социалдемократическите партии. Но нека да видим какви са възгледите на Маркс и Енгелс за програмата на Германската социалдемократическа партия.

Маркс казва, че "всяка стъпка на действителното движение е по-важна от дузина програми... Но когато се съставят принципни програми - с това пред цял свят се издигат ориентировъчни стълбове, по които хората съдят за нивото на партийното движение". А ето пък Енгелс какво казва: "Въобще официалната програма на една партия има по-малко значение от онова,

което партията върши в действителност

Но една НОВА програма все пак е публично издигнато знаме и по него външният свят съди за партията."

Както се вижда, програмата на БСП отговаря на програмните възгледи на Маркс и Енгелс. С изключение на това, че социалистическата идея не намира своето заслужено място. Тъкмо затова тя не отговаря на препоръката на Енгелс да представлява публично издигнато знаме, по което хората да съдят за партията. Ето защо необходимо е с научни аргументи да се обяснява кога и как социалистическият идеал ще стане реалност. Защото само на основата на емоциите това е невъзможно.

Не подлежат на никакво съмнение важността и значението на партийната програма. Но не по-малко е значението и ролята на партийната идеология. По нея дори повече се съди за характера на партията. Такова е значението на марксистическата идеология за всяка партия, чийто идеал е социализмът.

Марксизмът е единствената научна идеология за развитието на обществото от капитализма към социализма. Това е така, независимо дали се признава или не. Той е компасът на всяка партия, която изповядва социалистическата идея. От него следва да се ръководи днес и БСП. Тя е длъжна да има предвид това като завещание от нейния основател Димитър Благоев. И да го каже на висок глас, без да се притеснява. Същевременно открито да разграничи марксизма от болшевишката идеология.

БСП идеологически е закръмена с марксизма. Само той може да бъде нейна идеология. Официалното му признание като такъв ще очисти идеологическата атмосфера в партията от съществуващите сега - по изрза на Румен Николов, неясна, мъглява и размита идеология.

ченена цяла историческа епоха на капитализма. Но това стана не като назряла необходимост, а преждевременно и с преднамерена държавна политика. А тъкмо по този въпрос Маркс казва, че обществото "не може нито да прескочи естествените фази на своето развитие, нито да ги отстрани с декрети. Но то може да съкрати и смекчи родилните болки".

И все пак, макар и като такъв, при този социализъм бяха постигнати значителни успехи в развитието

та има такава. А липсата на идеология е една от най-важните

причини за разнопосочните незграби настроения

причини за разнопосочните незграби настроения

сред партийната членска маса, за незадоволителната подкрепа на политиката, която партията провежда.

Очевидно е, че повече така не бива да продължава. Въпиюща необходимост е БСП открито, на всеослушание да каже каква идеология изповядва, кое е нейното идеологическо оръжие. Историята отдавна е посочила коя идеология трябва да изповядва БСП. Това е марксизмът. Защото една партия, която държи на социалистическия идеал, не може да има друга идеология.

По време на господството на болшевишката международното социалистическо движение се наложи ликвидираният и епоха на капитализма. Съществуващият социализъм започна да боксира. И неговият крах стана неизбежен.

През ноември 1989 г. се сложи началото на дълбоки промени в българското общество. Заедно с това започна отричането на болшевишката теория и практика. Противниците на БСП предприеха открити и шумни атаки срещу него. Главно по такъв начин те

крахът на госкоро съществуващия социализъм

А това стана, защото когато започна изграждането на този социализъм в Русия, а след това и в други страни, обществото в тях не беше извървяло своя капиталистически път на развитие. То не беше узряло икономически, политически и духовно за следващата обществено-икономическа система. Русия например се намираше още в началния стадий на своето капиталистическо развитие до победата на Октомврийската революция. Бяха изминали едва 56 години от отмяната на кре-

СКРЪБНА ВЕСТ

Почина артистът от Народния театър „Иван Вазов“

**ВАСИЛ
ВАЧЕВ**

участник в театър „Фронтвак“ на Георги Стаматов.

ВЕЧНА МУ ПАМЕТ!

От колеги съидейници и Клуб "Театър" към БСП

Губивреме

www.duma.bg

ПРИБОРИ ЗА ПУШЕНЕ
ЧИСЛО

ЧАСТ ОТ КОСТЮМ
АНГЛИЙСКИ ФИЛОСОФ

ИТАЛИАНСКА ПОРОДА КУЧЕТА /МН.Ч./
ПОКРОВИТЕЛСТВО
ГРАД В УНГАРИЯ

ЛЕКАРСТВО

СЪД В БАНЯ
ДИМООТВОД

ВИД БОНБОН
ШВЕДСКИ ЗИМЕН КУРОРТ
УВРЕЖДАНЕ НА ОРГАНИЗМА

ХИМ. ЕЛЕМЕНТ
ЖЕНСКА ДОМАШНА ДРЕХА

ПИТЕЙНО ЗАВЕДЕНИЕ
НАШ ГРАД

ПРОВЕРКА
РАБОТНИЧКА В ДЕТСКО ЗАВЕДЕНИЕ

АФРИКАНСКО-АЗИАТСКА ЩЪРКЕЛОВА ПТИЦА
СТОЛИЦАТА НА НИГЕР

МАРКА МАТРАЦИ
ЯПОНСКИ ПИСАТЕЛ

СКАЗАНИЕ, ЛЕГЕНДА
БИВШ ГРЪЦКО-ШВЕДСКИ ПОПДУЕТ
ПОДИГРАВКА
ДРЕВНО-ЕГИПЕТСКИ АРХИТЕКТ
РЕКА ВЪВ ФРАНЦИЯ

ТЕСНИ ПАНТАЛОНИ
СПОРТЕН ЕКИП

ЛЯТНА КОШАРА ЗА ОВЦЕ
АЛГЕБРИЧЕН ИЗРАЗ ОТ ТРИ ЧЛЕНА

НАУКА ЗА КОРАБОПЛАВАНЕТО
ПРОЦЕП, ДУПКА

ПОЛСКИ ФУТБОЛЕН ОТБОР
ЦИРКОВ КОМИК

ЯСТИЕ ОТ ЯЙЦА
ДЪРЖАВА В АЗИЯ

ПСЕВДОНИМ НА ХИМИКА ГЕОРГИ РАНКОВ
АЛКОХОЛНО ПИТИЕ

ПРАБЪЛГАРСКИ ХАН
ДЪСКА ЗА ПЪРЗАЛЯНЕ

ПИЕСА ОТ НИКОЛА АТАНАСОВ
АРЖЕНТИНСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР

КАНАДСКА ИНДИАНСКА НАРОДНОСТ
РУСКИ ПСИХОЛОГ И ПЕДАГОГ

Г-Й В ЕДНОИМ.
АМЕРИКАНСКИ ФИЛМ
ПЛОДОВ СЛАДОЛЕДОВ ДЕСЕРТ

БЪЛГАРСКА ШАХМАТИСТКА
ИМПОРТ НА СТОКИ

ПРЕПИНАТЕЛЕН ЗНАК
БИВШ ВРАТАР НА "ПИРИН" /БЛ/, СЕГА ТРЕНЬОР
УНГАРСКА ДРАМАТИЧНА АРТИСТКА
НЕМСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР

ДРАМА ОТ В. ДРУМЕВ

НАНАСЯНЕ НА УДАР /МН.Ч./
РЕКА В ПОЛША

ДУХОВИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

АВТОМОБИЛНИ КОРМИЛА
ТАЛАНТ /МН.Ч./

ОПЕРА ОТ Ж. ЛЮЛИ
ВИД СОКОЛ
ТЕГЛИЛКА

ТЕРИТОРИЯ НА ДЪРЖАВА, КОЯТО Е БЕЗ ИЗЛАЗ НА МОРЕ

ГРАД В ШВЕЦИЯ
СЕВЕРНО-АТЛАНТИЧЕСКИ ВОЕНЕН СЪЮЗ

РЕКА ВЪВ ВЬЕТНАМ
ВЪГЛЕВОДОРОД В НЕФТА И БЕНЗИНА

РАЗНОВИДНОСТ
МАЛКИТЕ НА ОВЦЕ
ПЛОСКОСТ С РЕЛЕФ ВЪРХУ СТЕНА

АМЕРИКАНСКА ДЖАЗПЕВИЦА

ДРЕВНА АРМЕНСКА СТОЛИЦА
ЛОШ УДАР ПО ТОПКАТА
БИВША US РАДИО-ЕЛЕКТРОННА КОМПАНИЯ

МЯРКА ЗА СЪКЪПОЦЕННОСТИ
КРУПНО ИКОНОМИЧЕСКО ОБЕДИНЕНИЕ

НАЧАЛО НА СЪСТЕЗАНИЕ
МУЗИКАЛНА НОТА

ГРАД В ИТАЛИЯ

БРЪХ ВЪВ ВРАЧАНСКИЯ БАЛКАН
РУСКИ АРХЕОЛОГ И ЕТНОГРАФ

БАЛКАНСКА СТОЛИЦА

РЕЧНИК: Адрианов, Анклав, Инени, Марабу, Навтика, Ниамей.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КОЛУМБ - ИНАТ - ЧИРАК - РР - ЧЕП - ПИНОКИО - ЛИС - ВОЛА - ПОТОП - ВОЛВО - ОПИС - ВЕЛА - БИНОКЪЛ - МАР - ТЕРОР - ОКО - ТНТ - ОАК - РКА - АСИС - ПАТКА - ИНТЕР - ООКА - ДРОБ - КОПРИНА - ОЛО - БОДРИ - АВИН - МЕДИАНА - ИТЕ.
ОТВЕСНО: КОЛЕЛО - ИСКРА - ОБЕ - ПИТОН - ОКТОПОД - ПУЧ - СОПОТ - АКОРДИ - МИП - ПИКЕТ - АКИРА - ОБРИВ - СЪРНА - АНИН - АНОВ - ЛОТСИ - НИКОЛОВ - ИНД - КАЛЕМ - ОСТРОВИ - ПАРИ - ВЛАГА - ЕОЛИТ - ТРОТОАР - КАРБОНЕ.

ПИРАМИДИ
1. АР. 2. РАП. 3. ПАРИ. 4. ПИСАР. 5. ПИСАРО. 6. ПАСТОРИ. 7. ПАСАТОРИ. 8. АСПИРАТОР. 9. ДО. 10. ОДИ. 11. ДОНИ. 12. ДИНГО. 13. ГОДИНА. 14. ДОГАНЦИ. 15. БОГДАНЦИ. 16. БОГДАНИЦА. 17. ИР. 18. РИС. 19. ОРИС. 20. ОРИСА. 21. СОЛАРИ. 22. СЛОВАРИ. 23. БОРИСЛАВ. 24. БОРИСЛАВА.

АНАГРАМА
ВОДОРАВНО: 1. РА. 2. КИМ
НОВИ ДУМИ: 1. МИКРА. 2. РИМКА. 3. МАРКИ. 4. МИРАК. 5. ИКРАМ. 6. РАМКИ. 7. КАРИМ.

Жив

В РИТЪМА НА
ЗАБАВЛЕНИЕТОЛиана излива душата си
в новата песен „За теб“

www.duma.bg

Изкуство от хартия завладява София

Приказният свят на театъра е във фокуса на множеството изложби, лекции и перформанси на тазгодишния фестивал

Альона НЕЙКОВА

Форумът за хартиени изкуства Sofia Paper Art Fest ще завладее българската столица от днес до 2 юни. В различните раздели на проявата ще участват над 200 артисти от близо 30 държави. Програмата включва разнообразни експозиции в 7 галерийни пространства, както и външни перформанси. А 4 театъра ще бъдат домакини на хартиени куклени и драматични представления, редица лекции и уъркшопи, уточнича художничката Даниела Тодорова и скулпторът Тодор Тодоров от фондация „Аматерас“, организатори на Sofia Paper Art Fest.

Една от централните локации на проявите в рамките на събитието е Vivacom Art Hall. В пространството за култура и изкуство на Телефонната палата, както и пред нея, ще се състоят множество представления, лекции, прожекции и демонстрации. Атрактивната изложба на тема „Хартията в театъра“ акцентира върху емблематични постановки, отличили се през последните години със своя визуален чар и иновативни сценични решения. Проектът представя богата мозайка от теми, актьорски и режи-

сърски постижения, костюми и декори от известни български сценографи.

Няколко нестандартни експозиции може да се видят в Народния театър „Иван Вазов“ и в Природонаучния музей. Изложбите представят много млади автори, пленени от възможностите на хартиеното изкуство. В Музикалния център „Борис Христов“ ще са подредени произведенията от конкурса „Хартията“, раздел за млади таланти, съвместно с възпитаниците на Националната гимназия за приложни изкуства „Св. Лука“. Японското хартиено изкуство ще бъде представено в галерия „Мазда“. А чудни, летящи хартиени обекти ще омагьосат посетителите в „Къщата на Маги“.

Мозайката от оригинални събития, изложби и инсталации ще бъде допълнена от Хартиената улица, която отново ще бъде важен елемент в Нощта на музеите и галериите на 19 май. Гостите на festa ще станат свидетели на разнообразни театрални експерименти, павилиони на различните направления в хартиеното изкуство, демонстрации на техники от далечни страни и много други. В рамките на festa всеки ден ще има събития, интересни и за деца, и за възрастни.

„Voca People“ крият причудливи хобита

Зад снежнобелите лица на музикантите от „Voca People“, които ще излязат на сцената на зала 1 на НДК утре, 4 май, се крият оригинални образи, причудливи хобита и ненадминат талант. Сред любимите занимания в живота на 8-те изпълнители са екстремно катерене по планините на Марс, гледане на Юпитерови теленовели, караоке с гигантски птици от планетата Bullaa и хапване на метеоритен пай. „Voca People“ измерват времето в бийт-години, а възрастта на отделните членове на октета се равнява най-малко на 500 и стига до 1113 човешки години. По време на дългите полети на музикантите всеки от тях изпълнява важна роля за живота на космическия им кораб - от командир, преводач и главен готвач, до галактически биолог, локатор, фитнес инструктор, главен техник и корабен лекар. Билети за шоуто на изпълнителите, които идват в България благодарение на Degris, се продават в мрежата на Eventim и касите на НДК на цени от 40, 50 и 60 лв.

Рени ще пее на живо на турнето си в САЩ

Специална програма е подготвила Рени за турнето си в САЩ, като певицата е категорична, че ще пее изцяло на живо. Това е третата поредна изява на звездата на Diarason Records отвъд Океана. Изпълнителката признава, че отдавна имала покани за гостуване там, но отлагала пътуването. „Исках да обърна по-голямо внимание на децата си и да подготвя песните за новия си албум, който предстои да издам съвсем скоро“, сподели Рени. Тъй като на концертите ѝ се очаква да се появят не само българи, но и представители на сръбската общност, сред които певицата също е много популярна, тя е решила да представи разнообразен репертоар. „Предвидила съм да изпълня мои авторски поп-фолк песни, както и някои от най-големите ми сръбски хитове. Освен това съм включила златни български поп парчета, а също така и македонски фолклор“, уточни звездата. Концертите ѝ в Чикаго са на 4, 5, 11 и 12 май, както и на 1, 2, 3, 29 и 30 юни. А на 18 и 19 май Рени ще зарадва почитателите си в Лос Анжелис. След това на 25 и 26 май тя ще пее в Лас Вегас. Изявата на Рени в Сиатъл е планирана за 9 юни, а на 15 и 16 юни тя ще пее в Сан Франциско. Финалът на турнето ще бъде на 6 и 7 юли в Торонто, Канада. Броени дни преди заминаването си Рени засне и видео към най-новата си песен „До зори“, която ще бъде включена в предстоящия ѝ 13-и албум. Премиерата на клипа ще е по Фен ТВ.

РИЖКО ОТ ОДЕСА ЖИВЕЕ ВТОРИ ЖИВОТ, ОСТАВАТ МУ ОЩЕ 7

В потвърждение на правилото, че котката има 9 живота, Рижко от украинския град Одеса оцеля след ужасно малтретиране. Съдбата му провокира истински съдебен процес. Обвиняем бе 47-годишният молдовски гражданин, когото съдът призна за виновен в жестоко отношение към животните и го осъди на

2 месеца затвор за опит за убийство на улична котка, станал през лятото на 2011 г.

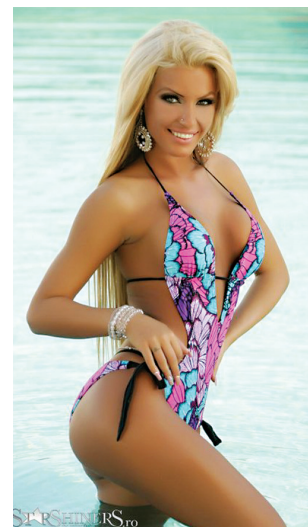
Рижко, любимец на кварталата, одраскал сестрата на подсъдимия. Последният, в състояние на алкохолно опиянение, хванал котарака за опашката и започнал да го удря в асфалта. След това молдовецът хвърлил полу-

мървия Рижко в кофата за боклук. Свидетели на зверството побързали да отнесат животинчето във ветеринарна клиника и там било установено, че е с разкъсвания на вътрешни органи и силен кръвоизлив. Рижко обаче прескочил трапа. Понастоящем котаракът се чувства добре и дори се е сдобил със стопани.

НАЙ-КРАСИВИТЕ НАШЕНКИ С НАГРАДИ ЗА УСПЕХ

Списъкът с 40-те най-красиви и успели български жени ще бъде оповестен днес, 3 май, в х-л „Шератон“ по време на церемонията „Ladies Awards - Beauty and Success“. Подобно събитие се организира за първи път у нас и има за цел да поощри с грамоти дамите, които през последните години могат да се похвалят с определени постижения в своята област. Наградите ще бъдат раздадени в няколко категории - музика (поп и поп-фолк), здраве, дебют, модели, актриси, носителки на титлата „Мис“, тв лица, балет и др. Сред имената, които се спрят като най-вероятни да грабнат отличието, са Антония Петрова, Андреа, д-р Енджи Касабие, Яна Маринова, Наталия Гуркова, Асдис Ран, Малина, Жасмина Тошкова, Диляна Попова, Преслава и др. За цялостната визия и блясъка в залата ще се погрижи агенция „Диаманти“. По време на церемонията ще бъдат представени и тоалети от пролетната колекция на модна къща „Принцес“.

Румънският топмодел Лоредана Чиву ще бъде специален гост на „Ladies Awards - Beauty and Success“

Прозрение

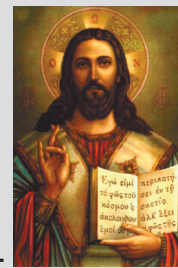
Не е лошо, ако една жена симулира оргазъм, лошото е, ако симулира готвене...

АТАНАС КОСТАДИНОВ, социолог, бизнесмен
Акад. ВАСИЛ СГУРЕВ, учен, електроинженер
ВЕСЕЛИН ВЪЛЧЕВ, посланик в Република Кипър
ВАЛЕНТИН ПАНАЙОТОВ, журналист, издател
МИЛЕНА ТРЕНДАФИЛОВА, световна и европейска шампионка по вдигане на тежести
НЕНЧО ИЛЧЕВ, актьор
РАДА МОСКОВА, писателка
СТЕФКА БЕРОВА, певица

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

3

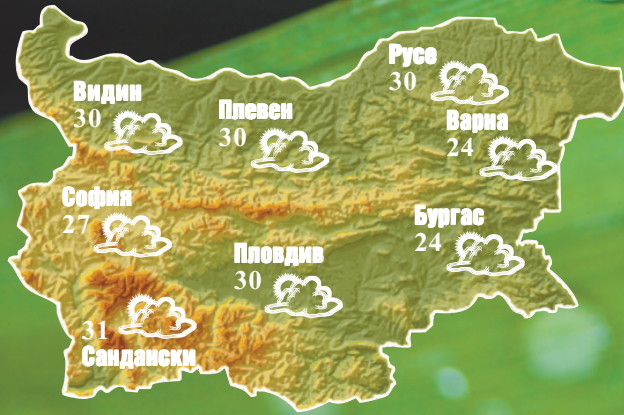
Св. мъченици Тимотей и Мавра († 286). Пренасяне мощите на св. Николай Велимирович Сръбски. Св. преподобни Теодосий Печорски († 1073-4)

Св. Тимотей бил четец при църквата. Той бил задържан под стража и от него искали да предаде църковните книги, които езичниците се стараели да унищожат, защото ги смятали за едно от най-силните средства за разпространение на християнската вяра. Когато видели, че са безсилни да склонят Тимотей да се отрече от убежденията си, мъчителите довели неговата млада, красива и в хубави дрехи облечена жена Мавра, за която той само преди няколко дни се оженил. Тя приела Христос в сърцето си и била подложена на изтезания. Младите съпрузи били разпнати на кръстове един срещу друг. В такава положение те прекарвали 9 денонощия, като се утешавали и ободрявали взаимно. На десетия ден те се освободили от мъките, като душите им отлетели в небесата.

справочник

ВРЕМЕТО

Минималните температури днес ще са между 8° и 13°. И утре ще се задържи топло, ще бъде предимно слънчево. Но в следобедните часове по-лабилно, с развитие на купеста облачност над Западна България и планините. Само на отделни места ще превалява за кратко. Максимални температури между 26° и 31°. Постепенно понижавайки се, атмосферното налягане вече ще е по-ниско от средното за май. Времето в планините ще е топло, а вятърът умерен от изток. Преди обяд ще е предимно слънчево, по-късно през деня с развитие на купесто-дъждовна облачност. На места в западната половина от страната ще прегърми и превалява. Дневна температура на 1200 м н.в. около 21°, на 2000 м около 13°. Предимно слънчево ще бъде и по Черноморието. Ще духа слаб източен вятър. Температурите по крайбрежието ще достигат до 22°-24°. Температурата на морската вода вече е около 15°, а вълнението на морето ще е слабо.

Изгледи за

4

МАКСИМАЛНИ
25°/26°

5

МАКСИМАЛНИ
24°/25°

В петък над западните райони, а в събота над Централна и Източна България ще се развива купесто-дъждовна облачност, ще има краткотрайни валежи и гръмотевици. Дневните температури ще се понижат и максималните в събота ще са между 22 и 27°.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия **МОНД**
дипломатик
България **ДУМА**
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева
КОМЕНТАТОРИ: Васил Попов - 248; Петър Бочуков - 219
БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева, Искра Милева - 251; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230
ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Ивановска - 246; Светлана Велева - 246
СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220; Калина Йотова - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Аълбона Нейкова - 239
ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на "Пегас" - 244; Неделик: Богдан Иванов - 225; Пардон: Чавдар Шинов; Художник: Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206
ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200

Адрес на редакцията:
София - 1784, бул. „Цариградско шосе“ 113 А,
Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04
СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250
ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207
ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201
РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Слави Йорданов - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 в. 112; Печат: ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; "Национална агенция за разпространение - АД" - 02/962-23-23; "Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова, Катерина Димитрова, Ива Костадинова - 208, 203; abonament@duma.bg
КАСА - 97-05-249
НАБОР: Христула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“
ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

- 1 БНТ**
- 06.30 Денят започва - сутрешен блок
 - 09.00 По света и у нас
 - 09.05 Денят започва с Култура
 - 10.00 По света и у нас
 - 10.10 Денят отблизо
 - 12.00 По света и у нас
 - 12.30 Частен случай
 - 12.35 Неделя х 3/п/
 - 13.40 Тенис: Купа „Дейвис“ 2012 /група 3, зона „Европа“, пряко предаване от Национален тенис център /София/
 - 15.30 Днес и утре
 - 16.00 По света и у нас
 - 16.10 Новини на турски език
 - 16.20 Дързост и красота - тв филм /2970 епизод/
 - 17.05 Апартаментът с Марта Вачкова /токшоу/
 - 17.50 Малки истории
 - 18.00 По света и у нас
 - 18.15 Телене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
 - 18.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
 - 19.00 Момичетата Гилмор - тв филм /9 епизод/
 - 19.45 Лека нощ, деца!
 - 20.00 По света и у нас
 - 20.40 БНТ такси
 - 20.50 Спортни новини
 - 21.00 Код „Червено“ - тв филм /11 епизод/
 - 22.00 Светът на живо
 - 22.30 Икономически новини
 - 23.00 Евровизия 2012 - клипове на песните
 - 23.05 Денис и приятели - късно вечерно шоу
 - 00.05 Мотоспорт екстра
 - 00.35 Апартаментът с Марта Вачкова /токшоу/п/
 - 01.20 По света и у нас/п от 20:00/

- b tv**
- 06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи
 - 09.30 Анна Цолова и Виктор Николаев
 - „Преди обед“ - дневен токшоу
 - 10.30 „Кухнята на Звездите“ - кулинарно шоу с Иван Звездеев
 - 11.00 „Мечтатели“ - сериал, еп. 207
 - 12.00 bTV Новините - обедна емисия
 - 12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
 - 13.30 „Комшии“ - сериал, еп. 5
 - 15.30 „До последен дъх“ - сериал, еп. 105
 - 16.30 „Двама мъже и половина“ - сериал, сезон 7, еп. 21
 - 17.00 bTV Новините
 - 17.30 „Изборът на Лара“ - сериал, еп. 27
 - 19.00 bTV Новините - централна емисия
 - 20.00 „Пепел от рози“ - сериал, еп. 74
 - 21.00 „България търси талант“
 - 22.00 bTV Новините - късна емисия
 - 22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
 - 23.30 „Двама мъже и половина“ /п./ - сериал, сезон 7, еп. 21
 - 00.00 „Отчаяни съпруги“ - сериал, сезон 6, еп. 8
 - 01.00 „Преди обед“ /п./
 - 02.00 „До последен дъх“ /п./ - сериал, еп. 105

- NOVA TELEVISION**
- 06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
 - 09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
 - 11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
 - 11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
 - 12.00 „Цената на славата“ - сериен филм
 - 13.00 Новините на Нова
 - 13.30 „Незабравима“ - сериен филм, 2 сезон
 - 15.00 „Долината на слънцето“ - сериен филм
 - 16.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу /п/
 - 17.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
 - 18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
 - 19.00 Новините на Нова - централна емисия
 - 20.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу
 - 21.00 „Етажна собственост“ - сериен филм, 2 сезон
 - 22.00 Новините на Нова
 - 22.30 „От местопрестъплението“ - сериен филм, 11 сезон
 - 23.30 „Герои“ - сериен филм, 4 сезон
 - 00.30 „Сделка или не“ - телевизионна игра /п/
 - 01.30 „Ева Луна“ - сериен филм
 - 03.30 Новините на Нова /п/
 - 04.00 „На кафе“ - предаване на НТВ /п/

- b ACTION**
- 06.00 „Кодово име: Съседски деца“ - детски сериал
 - 08.00 „Кости“ /п./-сериал, с.2, еп. 12
 - 09.00 „Жива мишена“ /п./-сериал, еп. 5
 - 10.00 „Вавилон 5“ /п./ - сериал, с.4, еп. 3
 - 11.00 „Първите 48 часа“ /п./ - сериал, с.3, еп. 12
 - 12.00 „Прокурорът“ /п./ - сериал, с.2, еп. 2
 - 13.00 „Код: Криминално“ /п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
 - 14.00 „Целувката на смъртта“ /п./ - Криминален, САЩ, 1995 г., В ролите: Дейвид Карузо, Самюел Джексън, Николас Кейдж, Хелън Хънт
 - 16.00 „Вавилон 5“ - сериал, с.4, еп. 4
 - 17.00 „На разпит“ - сериал, еп. 1
 - 18.00 „Кости“ - сериал, с.2, еп. 14
 - 19.00 „Прокурорът“-сериал, с.2, еп. 3
 - 20.00 „Код криминално“ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
 - 21.00 „Жива мишена“- сериал, еп. 6
 - 22.00 „Войната на Конърс“- Екшън, САЩ, 2006 г., В ролите: Антъни „Тийч“ Крис, Ния Лийпълс, Блу и др.
 - 00.00 „Код: Криминално“ /п./- актуално предаване с водещ Мая Костадинова
 - 01.00 „На разпит“ /п./ - сериал, еп. 1

ОВЕН
Не злоупотребявайте с власт, ако се изкушвате, ще съжалявате. Запазете доброто си име и покажете щедрост на характера си.
21 март - 20 април

РАК
Денят ви ще бъде слънчев и прекрасен. Звездите показват, че най-доброто предстои. Ще имате сериозни интелектуални успехи.
22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ
Ще постигнете резултатите, с които ще изненадате и самите себе си. Всичко, което бихте желали, можете да го имате.
24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ
Споделените проблеми ще намерят бързо решенията си не и без помощта на верен приятел. Не се ангажирайте с много задачи.
22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
Уверени и далновидни сте. Ще подождайте прагматично, като насочвате чуждите решения в своя полза. Не злоупотребявайте с положение.
21 април - 21 май

ЛЪВ
Имайки професионално отношение към проблемите, създавате добро впечатление за себе си и това ви кара да се стараете.
23 юли - 23 август

СКОРПИОН
Ще ви занимават здравословни и семейни проблеми и ще търсите тяхното решаване. Службени задачи ще притиснат някои от вас.
24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ
Уверени сте в себе си и всичко онова, с което се занимавате. Това е предпоставка за успех, който предстои. Започва силен период за вас.
21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Без особено желание ще се отнесете към работата си. Причините са различни при всеки, общото е чувството ви за независимост.
22 май - 21 юни

ДЕВА
Новото ви привлича и като хора на прогреса ще се стремите да го приложите на практика. Обстоятелствата се подреждат благоприятно.
24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ
Ще ви занимават въпроси, пряко свързани със самите вас и доста по-малко с другите. Измежду тях са професионалните теми.
23 ноември - 21 декември

РИБИ
В размисли за живота ви и другите в него ще преминете по-голямата част от деня ви. Търсите хармония във всичко.
20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR 1.95583	USD 1.47844	GBP 2.39891	CHF 1.62796

Спорт

Евро 2012 остава в Украйна

УЕФА няма да премести мачовете от Евро 2012 от Украйна в други страни. Европейският футболен шампионат ще се проведе съгласно утвърдения план, въпреки последните събития в Днепропетровск. Това обяви бившият президент на Полския футболен съюз и координатор на УЕФА по въпросите на организирането на Евро 2012 в Полша Михал Листкевич, предаде ИТАР-ТАСС.

“УЕФА даже теоретично не разглежда възможността да промени датите или градовете за провеждане на турнира. Ако на мачовете не присъстват някои политици, това няма да е от голямо значение. Най-важни са футболистите и феновете”, заяви Листкевич. Иде-

ята мачовете да не се провеждат в Украйна възникна заради ситуацията с бившия украински премиер Юлия Тимошенко и обстановката в страната след експлозиите в Днепропетровск на 27 април. От УЕФА ясно дадоха да се разбере, че няма да се намесват в политиката и турнирът ще се проведе по план от 8 юни до 1 юли. Президентът на Футболната федерация на Украйна Григорий Суркис заяви, че съобщенията в медиите, че Испания е поискала домакинството на мачовете, са “неоснователни”. “Разговарях с президента на испанската футболна федерация Анхел Мария Виар. Той ме увери, че публикациите в медиите са неверни”, каза Суркис.

Рой Ходжсън (вляво) се поздравява с шефа на ФА Дейвид Бърнстейн, след като подписа договор като селекционер на Англия. 64-годишният спец ще води Трите льва през следващите 4 г.

ГЕРБ гласи новия стадион за „А“ група

Спортният министър разкри замисъла, хвали съоръженията в Пловдив

Спортният министър Свилен Нейков разкри, че плановете за изграждане на нов национален стадион са свързани с използването му за срещите на столичните отбори в шампионата от “А” група.

“Ако имаме нов стадион, ще направим така, че срещите от “А” група да се играят на него”, заяви спортният министър Свилен Нейков на среща с журналисти при представянето на реновираната спортна база “Спортпалас”. “Още при строителството ще бъде наета фирма, която да менажира обекта, за да може от него да се изкарват средства, без да се налага към стадиона да има молове, хотели или жилищни комплекси. Тоест самият стадион да може да се издържа от само себе си”, поясни министърът.

“Вече мислим за новия национален стадион и търсим средства той да се случи. Ще бъде с 20-25 000 места с опция за надстройка. Така че ако в бъдеще

СТК на БФС реши срещата от 27-ия кръг на “А” група Калиакра - Миньор Пк да се проведе в събота от 16.00 ч. вместо по програма в неделя от 20.00 ч. Двубоят Черно морец Бс - Литекс ще се играе от 20.00 ч. вместо от 16.00 ч. в събота, а срещата Локомотив Сф - Лудогорец в неделя от 16.00 ч. ще се проведе на стадион “Българска армия”.

ще България спечели домакинство на финал на европейски турнир, да може да се разрасне до 35 000 места”, разкри още плановете за строителство Нейков. Според него новият стадион не ликвидирал идеята за ремонт на съществуващите клубни съоръжения в столицата. “Търсят се възможности. От септември правим модернизация на спортния тотализатор и се надявам да се увеличат приходите и да отделяме средства в тази посока”, категоричен бе

министърът на спорта.

“Комплекс “Червено знаме” искаме да превърнем в олимпийски център. За тази цел в него трябва да се вложат 15-20 млн. лева. Всичко там е тотално разрушено и тепърва започваме да го изграждаме наново. Търсим хора, които да поемат хотела и да го превърнат в място, готово за експлоатация. Същото се отнася и за големия басейн”, сподели Свилен Нейков. Вече бил решен въпросът с осветлението на стадионите в Пловдив “Локомотив” и “Христо Ботев”. Парите били осигурени. “На територията на Пловдивския университет се строи една уникална зала. За нея са отделени около 900 000 евро и тя е почти пред завършване. Тук трябва да спомем и колодрума, който ще бъде с 8000 места. Изобщо залагаме на Пловдив като на втория по големина град и искаме спортните съоръжения там да придобият някакъв смисъл”, завърши министър Нейков.

Литекс е 221-ви в световната ранглиста за април

Литекс остава най-напред от българските отбори в Световната клубна ранглиста за април. Тимът на Христо Стоичков регресира с 20 места и разделя 221-вата позиция с 84 т. заедно с испанските Еспањол и Майорка, Сейнт Патрик Атлетик (Ирл), Персеполис Техеран (Иран), Форталеза (Браз), Газиантеп-

спор (Тур), Съндърланд (Анг) и Катания (Ит). Вечните съперници ЦСКА и Левски също вървят напред в класацията. “Червените” падат с 52 позиции до №328 с 68 т., което разделят с бразилския Атлетико Минейро (Бело Оризонти), Тромзьо (Нор), и Ал-Сафа (Лив). С точка по-малко “сините” се смъкват с 25 места до №339. 67 т.

имат още Минск (Блрс), Съндерийске Елит-спорт (Дан), Монс (Бел), Ференцварош (Унг) и Реал Еспања Сан Педро Сула (Хонд).

Водач в класацията, която Международната федерация по футболна история и статистика прави от 1991 г., е Барселона с 367 т. Испанците записваха пореден рекорд, след като са лидер за 44-ти път. Ми-

лан е бил на върха 37 пъти, а Манчестър Юнайтед 33. Втори в месечната ранглиста е “вечният съперник” Реал Мадрид с 306 т., пред Универсидад де Чили 304 т., финалиста в Шампионска лига Байерн Мюнхен (Гер) 287 т., финалиста за Лига Европа Атлетико Мадрид (Исп) с 278 и Велес Сарсфийлд (Арж) 264. Сериозен прогрес

отбеляза Челси (Анг) след класирането си за финала в Шампионска лига. Лондончани скокчиха с 12 позиции и са отново в Топ 10, където заемат 7-о място с 245 т.

Десятката допълват другият финалист в Лига Европа Атлетик Билбао (Исп) с 244 т., Спортинг Лисабон (Пор) 235 т. и Вашко да Гама (Браз) 235 т.

ЦСКА НЕ ОЧАКВА ПРОБЛЕМ С ЛИЦЕНЗА

Ръководството на ЦСКА обявя, че няма проблеми с лиценза на клуба за следващия сезон. “Червените” дадоха отчет пред УЕФА, тъй като са подложени на мониторинг след скандала през 2008 г., когато останаха без лиценз. Заедно с ЦСКА на мониторинг са подложени още 34 клуба от Европа. От ЦСКА се закана да внесат официално жалба в БФС срещу главния рефер на дербито с Левски - Николай Йорданов. “Червените” претендират за 2 неотсъдени дузпи и оспорват жълтия картон на Жунior Мораеш. Злощастният столичен рефер бе изтипосан във фейсбук със синя флаanelка и пачки пари в ръцете и джобовете от защитника на “армейците” Иван Бандаловски.

КОКАЛА ПАК СЕ ЗАКАНИ НА ЛЕВСКИ

Емил Велев-Кокала се закана пак да бие бившия си отбор Левски с Локо Пд. Двата тима се срещат в мач от XXVII кръг на “А” група в неделя, което е пряк двубой за 4-ото място. Кокала вече постигна победа над “сините”, като ги отстрани на 1/4 финал за Купата на България след продължения с 2:1 също в Пловдив.

“Защо да не го сторим и в мача за първенство. Намираме се в отлична форма и имаме сили да надиграем всеки съперник, включително и Левски. Предварителни сметки обаче не си правим, играем мач за мач. Двубоят е доста специален и с по-голям заряд лично за мен. Дори и да победим, това няма да ни гарантира третото или четвъртото място, което дава квота за Лига Европа, но ще е много важно за Локомотив във всяко отношение. Победа над Левски ще ни прати пред тях в класирането, а това не знам откога не се е случвало, но е отдавна. Надявам се с помощта на нашата многобройна публика да се поздравим с успех”, каза Велев.

Снимки БГНЕС

Едисон Кавани се разписва от дузпа за Наполи при победата над Палермо с 2:0 в мача от XXXVI кръг на Серия А. Уругваецът бе точен в 16-ата мин., а другото попадение наниза словакът Марек Хамшик (35)

ФУТБОЛ
ПО ЕВРОСПОРТ 2
 13.00 Урауа редс - Йокохама Ф-Маринос
 19.00 Лехия - Легия
ПО ФИЛМ +
 20.10 Нек Наймеген - АЗ Алкмаар

кратки

„Армейците“ остават фаворит за титлата

ЦСКА остава абсолютен фаворит за титлата в българското футболно първенство въпреки загубата с 0:1 от Левски, според ВЕТИН. Световният букмейкър определи коефициент 1,20 за триумф на “червените”. Шансовете на Лудогорец са оценени с 4,00, а за другите отбори няма предоставени опции. Преди дербито с Левски коефициентът за титла на “червените” беше 1,10. ЦСКА води с 5 т. пред Лудогорец 4 кръга преди края на сезона.

Финалът за купата остава в Бургас

Финалът за Купата на България между отборите на Лудогорец и Локо Пд ще се играе на ст. “Лазур” в Бургас, потвърди от БФС. Сблъсъкът за трофея е на 16 май от 19.00 часа. Бюрото на Изпълнителния комитет на БФС единодушно е приело предложението мачът да се играе на стадиона на Черноморец.

Контузията Уелбек дава шанс на Бербагов да играе

Дани Уелбек ще пропусне последните 2 мача на Манчестър Юнайтед до края на сезона със Суонзи и Съндърланд и по този начин се отвори шанс Димитър Бербагов да се появи на терена. Нападателят получи контузия в дербито с Манчестър Сити (0:1), а “червените дяволи” бяха задминати от “гражданиите” по голова разлика на върха в класирането. В отсъствието му партньор на Уейн Рууни в атаката ще бъде или Бербагов, или Хавиер Ернандес.

УЕФА отрязва Челси и Байерн за наказанията

УЕФА е отхвърлила молбата на Челси и Байерн Мюнхен шестимата им наказани футболисти да получат опрощение и да играят на финала на Шампионската лига в Мюнхен на 16-и май. Така Холгер Бадшубер, Давид Алаба и Луис Густава от баварците, и Бранислав Иванович, Рамирес и Раул Мейрелеш, които са наказани.

ПО БНТ 1
ТЕНИС
13.40 Купа "Дейвис"
в София
ПО БНТ СВЯТ
ТЕНИС
11.00 Купа "Дейвис"
в София
ПО ЕВРОСПОРТ
СНУКЪР
15.00 и 21.30 СП в Шефийлг

Канаева в София

Художествената гимнастика и волейболът пак в спор за „Арена Армеец“

Владимир НИКОЛОВ

Олимпийската и 3-кратна световна шампионка по художествена гимнастика Евгения Канаева пристигна в София за участие в турнира за Световната купа утре и в събота, който е от категория А. Рускинята е най-изявената гимнастичка, която ще участва в състезанието в зала "Арена Армеец". Тя пропусна миналата седмица турнира в Пенза в родината ѝ, който също беше кръг от Световната купа, заради остра ангина. С нея обаче в столицата ни пристигна сънародничката ѝ и миналогодшна победителка в турнира Дария Кондакова. Още 17 гимнастички ще оспорват първото място на безспорната прима. България ще бъде представена от най-добрата ни състезателка Силвия Митева и от Мария Матева.

9 пък ще бъдат ансамблите, като отдавна Русия беше предупредила, че няма да участва. Пристигат обаче силните ансамбли на Италия и Израел, с

които нашите ще спорят за медалите и на Олимпиадата в Лондон след 3 месеца.

Старши треньорката на националния тим Илиана Раева потвърди, че в състава се завръща капитанката Михаела Маевска. "От 1 седмица тя участва на 100% в тренировките. 15 дни след операцията тя беше в залата, а на 40-ия ден ще играе на състезание", похвали я Раева и се оплака, че мъжкият национален отбор по волейбол отново не е отстъпил залата "Арена Армеец" за подготовка на възпитаничките ѝ. "В този отбор са моите любимци и им желая да спечелят олимпийска квота на турнира другата седмица, но не е джентълменско и спортсменско това, което те направиха. Желя им пълен успех. Но това е прецедент - да няма официални тренировки в залата преди състезанието. Отборите ни и гостенките от чужбина тренират в зала "Раковски", на "Герена" и в малката зала на "Арена Армеец". Ужасно обидно е това, което направиха от волейбола.

Късно през нощта започваме да подреждаме залата", каза още Раева.

Представителки на 18 държави пък ще участват в подгриващия турнир за "Купа Дънди".

"В златния бизнес сме и очакваме много злато от българските гимнастички", заяви Алекс Нестор, директор за България на "Дънди Прешъс Металс Инк.". Фирмата от няколко години е спонсор на клуб Илиана, а после и на Българската федерация по художествена гимнастика. Президентът на компанията Джонатан Гудман пък пристига, за да открие турнира за "Купа Дънди".

По време на турнира за Световната купа ще бъде чествана и 60-ата годишнина на художествената гимнастика в България.

Входът за турнирите е свободен, като само за финалите в събота от 16.00 до 19.00 ч. се продават билети с цени 3, 5 и 9 лева, но организаторите се надяват отново да напълнят залата, както през 2011 г.

Тейдъйс Ъънг забива в коша на Чикаго Булс, след като се е измънял от опеката на Джоаким Ноа. Филаделфия 76 скъруши фаворита със 102:92 като гост в "Юнайтед Сентър" и изравни серията до 1:1

Радо Стойчев с приз „Златна мрежа“

Радо Стойчев получи наградата "Златна мрежа" за развитието на волейбола от Цветелин Андреев (вдясно), президент на любителската волейболна лига Volley Mania

Селекционерът на мъжкия национален отбор по волейбол Радо Стойчев получи наградата "Златна мрежа" от любителската волейболна лига Volley Mania. Треньорът е отличен за 2011 година за приноса си в развитието на спорта.

"Много благодаря за това признание. Най-важното е всички заедно да работим упорито за вдигането на нивото на волейбола", каза Стойчев. Той продължава усилената подготовка на националния отбор за предстоящите мачове от квалификационния турнир за олимпийските игри.

Снощи възпитаниците му играха спаринг в зала "Арена Армеец" с отбора на

Иран, който по разпореждане на международната федерация е при закрити врати.

Миналото лято най-успешният български треньор в колективните спортове за последните години награди победителите в един от турнирите по плажена волейбол от Beach Volley Mania. Специалистът си поговори приятелски с участниците и ги насърчи да продължават да спортуват и да се забавляват. Той обеща да подари мрежа на любителската лига и спази дадената дума.

Наградата "Златна мрежа" се връчва от тази година. Заради заетостта си с клубния отбор Итас Диатек (Тренто) Радо Стойчев не можа да получи по-рано отличието си.

Тенисистите дават само 5 гейма общо на Албания

България даде общо 5 гейма на Албания в първия си мач от Група III на зона Европа-Африка за купа "Дейвис". Тенисистите ни спечелиха и 3-те си мача категорично, а утре излизат срещу Грузия в пряк спор за първото място, което дава право на участие в съботния бараж за влизане в по-горната група II. Националите ни ще се изправят срещу Жорже Цивадзе (№1257 в света) и Александре Метревели (№1491). При нова победа тенисистите може да срещнат победителя от група С, където са Черна гора, Армения и Македония.

Победата над албанците бе напълно очаквана, след като и двамата им играчи Рей Пелуши и Флавио Дече не фигурират в ранглистата на АТР. В първата среща 18-годишният дебютант Димитър Кузманов отнесе Пелуши с 6:1, 6:0. После първата ни ракета Григор Димитров беше малко по-багосклонен и победи Дече с 6:1, 6:1 за час. На двойки Тодор Енев и дебютантът Петър Трендафилов отнесоха Дече и Пелуши с 6:0, 6:2 само за 45 мин.

"Мачовете срещу Албания бяха на доста средно ниво. Определено не показах най-добрата си тенис, но играх толкова, колкото да спечеля. Целият отбор сме готови и искаме да се класираме за по-горната група. Надявам се, че в следващите мачове ще покажем повече. Радвам се, че този път успех да играя за България. Винаги е хубаво, когато се върнеш у дома и това е едно от нещата, които ме мотивират да играя за купа "Дейвис", както и подкрепата на публиката, а не само заради Олимпиадата. Наистина се чувствам великолепно тук", каза Гришо.

Димитър Кузманов връща топката от форхенд в мача си с албанеца Рей Пелуши, който българинът спечели с 6:1, 6:0

ЦСКА пак възстановява баскетбола

Сдружение "Баскетбол клуб ЦСКА Червено знаме" насрочи Общо събрание на 13 май от 11 часа в клуб "ЦСКА Червено знаме" (на алеята към баскетболната зала на ЦСКА). Водещ на събранията ще е Светла Петрова. В дневния ред влизат от-

чет на изминалия период, представен от Васил Микюлаш, освобождаване на членове на Управителния съвет и избор на нов Управителен съвет. Сред най-важните задачи на предстоящото Общо събрание е и приемане на декларацията към премиера Бойко Бо-

рисов за възстановяване правото на безсрочно ползване на баскетболната зала и баскетболната площадка на спортен комплекс "Българска армия" от БК ЦСКА Червено знаме, в специален анекс към договора за концесия на МФВС с ФК ЦСКА.

Волейболистките губят на старта

Женският ни отбор по волейбол бе разбит от Турция с 0:3 гейма (-21, -17, -15) на старта на европейската олимпийска квалификация в Анкара. Възпитаничките на Марчело Абонданца не успяха по никакъв начин да се противопоставят на домакините. Турчините дадоха заявка за първото място, което единствено дава виза за Игрите в Лондон. Ева Янева бе най-резултатна с 10 т. Елица Василева и

Страшимира Филипова завършиха само с по 6. За турчините капитанката Есра Гюмюш наниза 18 т., а Бахар Тьоксой добави 11 т. "Не изиграхме добър мач. Излязохме срещу много силен отбор, а това ни затрудни, но ни и помогна да осъзнаем по-добре на какво разстояние сме от останалите и как да израсваме и да се изравним с тях. Надявам се следващата ни среща да е по-добра", заяви Абонданца.